اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

شنبه • اول اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۱۱ شوال ۱۴۴۵ • ۲۰ آوریل ۲۰۲۴ • سال هفتم • شماره ۱۲۸۷ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

اشتغال‌زایی، اولین آورده توسعه معادن کوچک برای اقتصاد

محتشمی پور معاون معدنی وزارت صمت گفت: معادن بـزرگ نمی‌توانند اشـتغالی که در صنایع کوچک شـکل می‌گیرد را ایجاد کنند؛ در واقع اولین آورده صنایع کوچک برای هر اقتصادی، اشتغال‌زایی است.

۴

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان در جلسه شورای معاونین:

سال نیکوی فولاد هرمزگان از بهار با ثبت رکورد آغاز شد

۶

«روزگار معدن» اثر ژئوپلیتیک بر معادن را بررسی کرد:

استراتژی پیشرفت

۳

طرح: مهدی کاوه ای AI

سرمقاله

دخل به ریال، خرج به دلار

۲

یادداشت‌ها

لازمه رشد صنایع معدنی

۳

اکتشاف سرمایه‌گذاری است

۴

چرا نهاد رگولاتوری برق به بن‌بست رسید؟

۷

نغمه‌های بیت کوین و موسیقی اقتصاد کلان

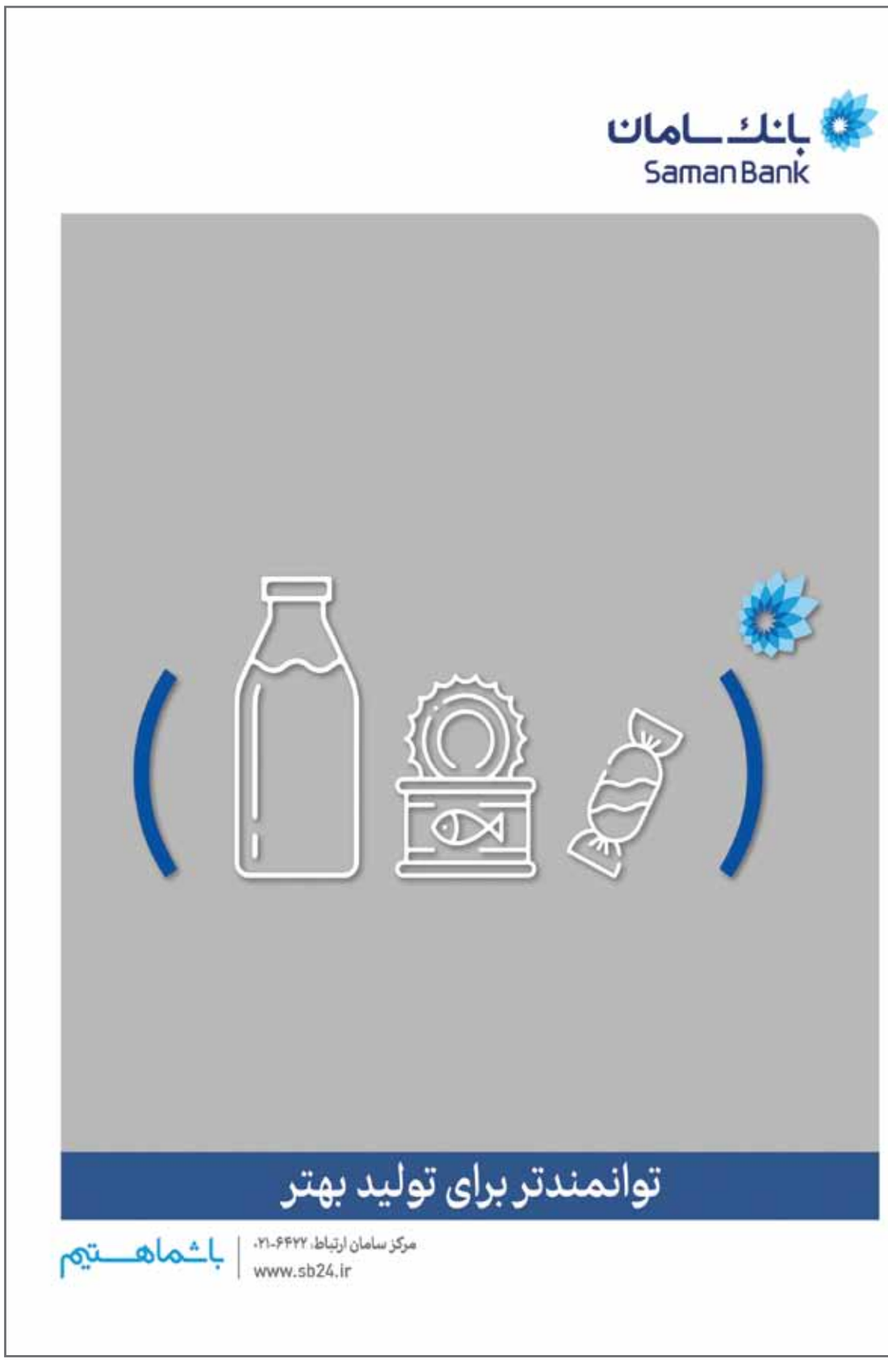
۸

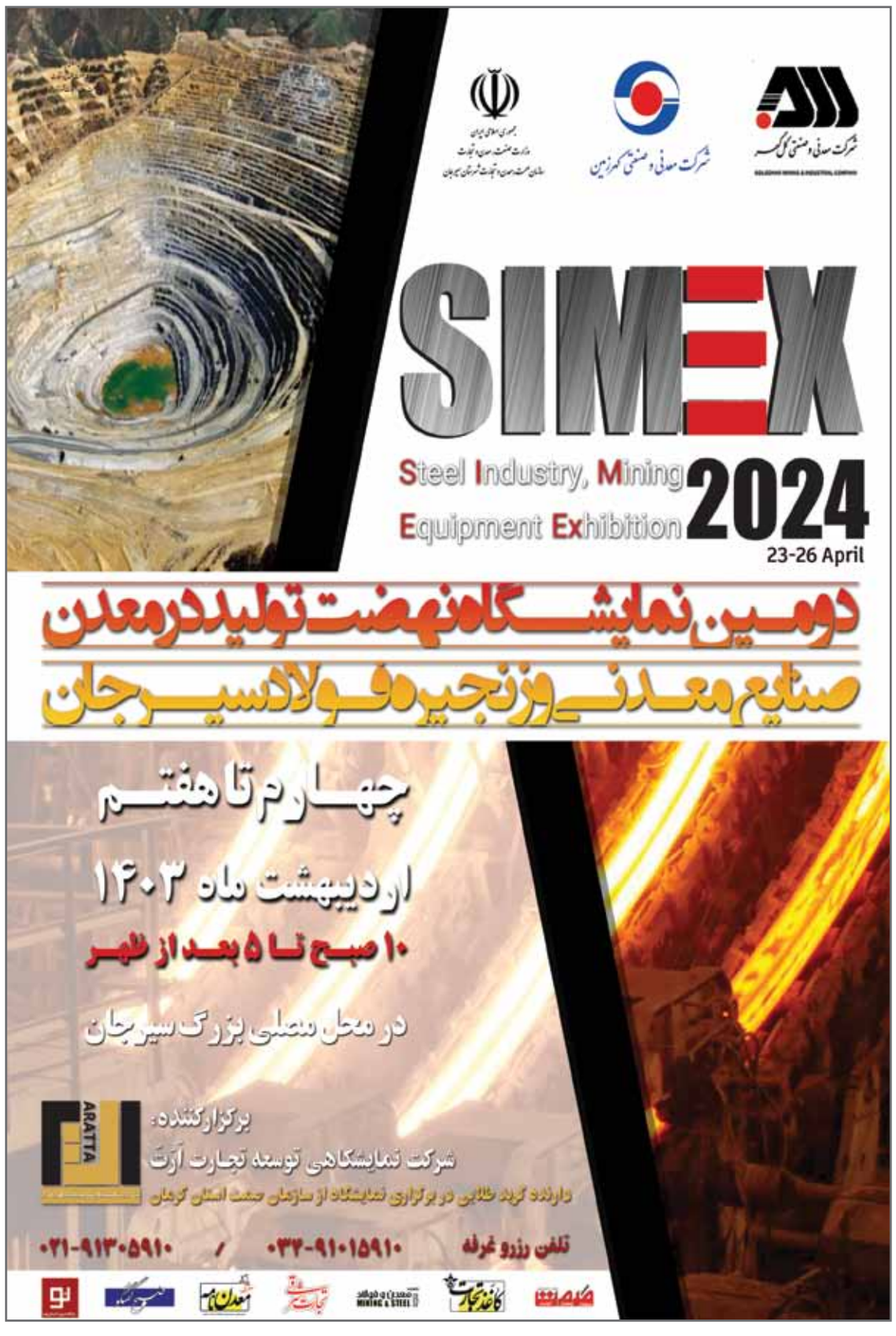
تیترهای روز

تولید از کجا به کجا رسید! ۲

بخش خصوصی دریچه‌ای برای افزایش درآمد دولت ۴

مردمی‌سازی صنعت نفت و گاز ۷

روزگار معدن
شنبه
• اول اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۱۱ شوال ۱۴۴۵ • ۲۰ آوریل ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۲۸۷

سرمقاله

دخل به ریال، خرج به دلار

ناصربزرگمهر
به نام او که هرچه بخواهد همان می‌شود

بر احوال آن مرد باید گریست
که دخلش بود نوزده، خرج بیست
بود حال و احوال آن مرد زار
که دخلش ریال است و خرجش دلار

ظاهـرا هموطن خوش‌ذوقی، شـعر حضرت سـعدی را به‌روز و درددل مردم را با این بیت و کاریکاتوری که نشان می‌دهـد افزایش دلار چگونه سـفره نان مردم را می‌بلعد، در دنیای مجازی منتشـر کرده که بسیار مورد توجه قرار گرفته است.

در طول چند سال گذشـته، به‌ویژه از زمان ارز معروف به جهانگیری، بارها درباره سیاست افزایش نرخ ارز توسط بانک مرکزی و تبدیل آن به ریال، برای پرداخت‌های دولت از قبیـل افزایش حقوق و یارانه‌ها و گران شـدن مسـکن به‌عنوان مهم‌ترین رکن موتور اقتصاد کشـور به فرماندهی بانک‌های دولتی و خصوصی برای جبران ضررهای هنگفت مدیریتـی و وام‌های بلاعوض به خودی‌ها، تذکر داده‌ایم و صدها منتقد در رسـانه‌های مختلف، تجزیه و تحلیل خود را ارائه کرده‌اند که متاسفانه هربار با بی‌توجهی دولتمردان و پاسخ‌های کلیشه‌ای و فرمایشی روبه‌رو شده‌اند.

امیدواریم در سـال ۱۴۰۳ باتوجه به شعار جهش تولید با مشارکت مردم، دولتمردان به نظریات همین مردمی که رهبر معظم انقلاب بر آنها تاکید فراوان دارند و رسانه‌ها و اساتید دانشـگاه‌ها و منتقدان توجه بیشتری کنند و یک بار هم شده از ماشین‌های سیاه‌شده خود خارج شوند و به بقالی سرکوچه بروند و از نانوایی، نان خود را در صف تهیه کننـد و در بازار میـوه و تره‌بار محله خود بدون محافظ و بادیگارد و تیر و تانک و تفنگ گشتی بزنند تا با بخشی از درد مردم آشنا شوند.

یادمـان نـرود کـه همین چنـد روز قبـل، رهبری در سخنان‌شـان، به «گرانی‌هـا»، «بی‌ثباتی بـازار»، «تنزل ارزش پـول ملی» و «فاصله طبقاتی» به‌عنوان بخشـی از «واقعیات تلخ اقتصادی» اشاره کردند و تاکید فرمودند که تاثیر خطاهای مسئولان بیشتر از مردم عادی است. ایشان در دیدار با مسئولان و کارگزاران نظام به‌صراحت فرمودند: انتظـار بجای مردم این اسـت که تصمیمـات و اقدامات اقتصادی مسئولان در زندگی آنها اثر محسوس و ملموس داشـته باشـد. باید این انتظار برآورده و از «ظرفیت‌های انسانی» استفاده شود و مسائلی چون کم‌کاری، بی‌دقتی، کم‌انگیزگی، تلاش برای به‌دست آوردن محبوبیت و به فکر مناصب بالاتر بودن را از جمله موانع درونی برشمردند.

رهبـر معظم انقـلاب بـه واقعیت‌های تلخ و شـیرین در اقتصاد کشـور اشـاره کرده و فرمودند که بخش تلخ، بی‌ثباتی بازار است.

سال‌هاسـت که یکی از دغدغه‌های مهم ایشان مباحث اقتصادی اسـت و همواره در این باره به کارگزاران گوشزد می‌کننـد کـه امیدواریم این بـار برای کارگـزاران نظام تاثیرگذار باشد و گوشی برای شنیدن و انجام دادن وجود داشته باشد.

البتـه رئیس‌جمهوری هم در آغاز این دیـدار آماری از جامعـه ارائه کردند و به تحقق رشـد اقتصادی و حمایت از دهک‌های پایین و افزایش دسـتمزدها و سـاخت چند میلیون مسـکن و کاهش تورم اشـاره داشتند که یکی از علـل این‌گونه گزارشـات را می‌توان ارائـه اطلاعات غلط کارگزاران دولتی برای همان حفظ میز و مقامی دانسـت که رهبری بر آن تاکید کردند.

مگر می‌شـود جزئی از این مردم بود و بی‌ارزشـی پول ملی و گرانی نان و پنیر و شیر و گوشت و میوه و سبزی و سیب‌زمینی و پیاز و تاکسی و تخمه و گردو و چلوکباب و تخم‌مرغ و ساندویچ و کنسرو و شورت و جوراب و پوشاک و ماشین و طلا و ارز و سکه و مسکن را ندید؟

بـر فرض اینکه بـاور کنیم که رئیس‌جمهـوری و وزیر و وکیل و سـایر مقامـات، فرصت بین مردم بـودن را به هـزار دلیـل ندارند و هرگز برای خـود و خانواده خریدی نکرده‌انـد، آیا روابط‌عمومی‌هـای این مقامات هم اطلاعی از ایـن همه گزارش مردمی و یادداشـت‌های رسـانه‌ها و فریاد بازنشستگان در سراسر کشور که با تصویر در دنیای مجازی پخش می‌شود، ندارند؟

آقای رئیس‌جمهـوری تا کی می‌خواهنـد گزارش‌های سـاختگی بعضی از مقامات دولتی در حوزه پیشـرفت و کاهش تورم را باور کنند؟

امـروز دیگر مردم عادی کوچه و بـازار هم می‌دانند که دسـت‌اندرکاران اقتصادی، توانایی و سواد لازم را ندارند و تغییر مدیر بانک مرکزی و استفاده از همان دایره تنگ راه به جایی نمی‌برد.

این آقایـان دکترا با معدل نوزده‌وخرده‌ای به درد همان کلاس‌ها و اسـاتیدی می‌خورند که کنکور نداده و مکتب نرفته، مدرک گرفته‌اند، وگرنه یک صراف پیاده‌رو خیابان فردوسی، شاید توانایی اداره بانک مرکزی را بهتر از شرایط امروز این بانک سرنوشت‌ساز داشته باشد.

آقای رئیس‌جمهوری، اقتصاد شما با سیاست خارجی و ایدئولوژی داخلی چنان گره خورده که تفکیک بدون یک جراحی سـخت و پیچیده به‌دست جراحی مبرز و توانمند با اذن رهبری امکان‌پذیر نیست.

اقتصاد، علمی مستقل، مثل قوه قضاییه که جنابعالی در آن حضور داشته‌اید، است.

اقتصـاد باید بتواند کار خـودش را به‌تنهایی انجام دهد و سیاسـت و ایدئولـوژی هم به آن کمـک کنند؛ نه آنکه مانع باشند.

بایـد اقتصـاد از رانت‌های بانک‌هـا و خصوصا اتاق‌های بازرگانی، خصولتی‌ها، بنیادها و دخالت‌های ده‌ها سازمانی که شـما بهتر از من می‌دانید، دور شود تا سرنوشت سفره این مردم به جیب گشاد طمع‌ورزان گره نخورد.

آقـای رئیس‌جمهوری، سـخنرانی‌های خودتـان را در دوران انتخابـات به یاد آورید؛ نمی‌شـود هر روز صبح که بیدار می‌شـویم، دلار گران‌تر و پول ملی بی‌ارزش‌تر شود. کاری اساسی نیاز است.

قیمت‌سازی شمش تهدید جدی برای بازار آهن فولاد

اختلاف قیمت بین ارزش واقعی و قیمت سـوری شـمش در معاملات امروز در روزهـا و هفته‌های آینده تاثیر خود را در شـرایطی بـر افزایش قیمت محصولات فولادی و خاصه میلگرد خواهد گذاشت که به اذعان بسیاری از فعالان بازار کشش افزایش قیمت بیش از این را ندارد.

دولـت در تـلاش مهار تورم از همـه ابزارهای اقتصادی، مالی و بانکی اسـتفاده می‌نماید تا بتواند با کاهش ولو اندک تورم، التیام بخش مردم ایران باشد.

بـه هرحال چنین به نظر می‌رسـد که یکـی از راه کارهای بکار گرفته شـده از سـوی بانک مرکزی، مدیریت نرخ بهره سپرده بانکی می باشد و جز در یک مورد، نرخ سـپرده در محدوده سـالیانه ۲۰ درصد و نرخ سـود تسـهیلات بانکی را ۲۳ درصـد تعیین و با بانک‌هایی که این نرخ‌هـا را رعایت نکند، برخورد قانونی نموده و می‌نماید.

از سوی دیگر وزارت امور اقتصادی و دارایی و شرکت بورس کالای ایران، عرضه شمش فولادی را به نحوی مدیریت می‌کند که نرخ بهره واقعی آن ۸۰ درصد است.

در بورس کالای ایران ۳۰ هزار تن شمش فولادی از سوی یکی از تولیدکنندگان بنام فولادی کشـور عرضه گردید که به علـت عدم عرضه مداوم و مکفی این ماده اولیه صنایع نورد در طول سال، با بیش از ۷۵ هزار تن تقاضا روبرو گردید.

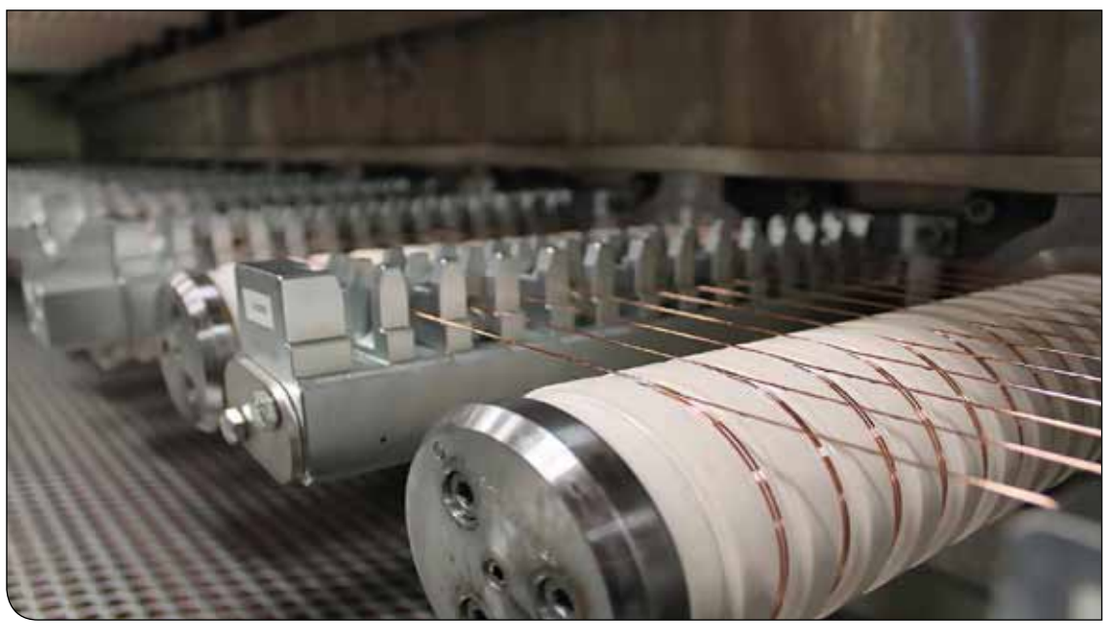
به عبارتی تقاضا ۲۵۰ درصد بیشـتر از عرضه بـود. و با این مدیریت قیمت پایه شـمش از ۲۱۲ هزار و ۲۷۶ ریال به ۲۴۲ هزار و ۲۲۰ ریال معادل ۳۰ هزار و ۴۴ ریال افزایش قیمت در هر کیلو، معادل ۱۴ درصد رشـد قیمت، که با احتسـاب ۶ درصد بهره ذکر شده در اطلاعیه عرضه، این کالا با بهره ۲۰ درصد در سه ماه، برابر با ۸۰ درصد در سال معامله گردید.

ایـن اختلاف نرخ بهـره در یک وزارتخانه قابل درک نمی‌باشـد. بانک مرکزی و بورس کالای ایران هر دو تابع وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌باشـند. اگر در دو وزارتخانه یا دو قوه مختلف بودند هم جای تعجب داشت.

بـه هرحال نتیجـه چنین اقداماتی در روزها و هفته‌هـای آینده تاثیر خود را در شرایطی بر افزایش قیمت محصولات فولادی و خاصه میلگرد خواهد گذاشت که به اذعان بسیاری از فعالان بازار کشش افزایش قیمت بیش از این را ندارد.

یک فعال صنعتی مطرح کرد:

تولید از کجا به کجا رسید!

گروه خبر

مدیرعامل شـرکت تولیدی سـیم و کابل کاوش شـاهرود گفت: حوزه تولید علاوه بـر ایجاد ارزش افزوده، سـبب اشـتغال‌زایی، گردش چرخ اقتصاد کشـور، محدودیـت فعالیـت بازارهـای مـوازی، بهره‌مندی از حداکثر توان داخلی و... می‌شود. به همین دلیل ادامه فعالیت تولیدکنندگان از اهمیت بالایـی برخوردار اسـت اما در ایران به جای رشـد درآمد و سودآوری فعالان این حوزه، تنها مسئله‌ای که باعث سرپا نگه‌داشتن برخی از واحدهای صنعتی شـده، شـرایط تورمی و افزایش ارزش دارایی‌های آن‌ها مانند زمین کارخانه است.

محمدرضا یـاوری در گفت‌وگو با فلزات‌آنلاین در پاسخ به این سوال که چه عاملی باعث شد تا صنعت سیم و کابل را برای فعالیت انتخاب کنید، بیان کرد: پیشینه اقدامات ما در حوزه تولید به قبل از تاسیس مجموعه در صنعت سـیم و کابـل بازمی‌گردد و در زمینه دیگری که به این صنعت مربوط بود، فعالیت داشـتیم. همین مسئله باعث شـد تا با بهره‌گیری از تجربـه و اطلاعات فنی خود و مشـورت با افراد متخصص، تصمیم به توسـعه فعالیت‌های تولیدی گرفته و به صنعت سـیم و کابـل ورود پیدا کنیم. شرکت تولیدی سیم و کابل کاوش شاهرود، فعالیت خود از سـال ۱۳۸۰ آغاز کرد و سبد محصولات آن شامل سیم‌های ساختمانی و فشار ضعیف می‌شود. شـایان ذکر است که طی این سال‌ها همواره تلاش کرده‌ایم تا وابسته به اخذ وام و تسهیلات نباشیم و حرکت رو به رشـد مجموعه با وجود شرایط متغیر بازار، در نقطه‌ای متوقف نشـود. در همین راسـتا با به‌روزرسـانی ماشـین‌آلات خطوط تولیـد، در نظر داریم تا در سـال جاری کیفیت و تنوع محصولات را افزایـش دهیم؛ همچنین پـس اجرای طرح‌های توسعه‌ای، افزایش ساعات کاری و جذب نیروی‌های جدید، تعداد کارکنان شرکت از ۱۸ نفر فراتر خواهد رفت. در حال حاضر با خریداری ماشین‌آلات جدید، ۳۰ درصـد اهداف مجموعه محقق شـده اسـت و امیدواریم تا پایان سال رشد قابل‌توجهی را به ثبت برسانیم.

■ رقابت یا عداوت

وی در ادامـه به شـرایط بـازار مصرف سـیم و کابل‌های برقی اشـاره کـرد و افزود: تولید و فروش محصولات غیراستاندارد توسط واحدهای غیرمجاز در بـازار، یکی از چالش‌های صنعت سـیم و کابل به شـمار می‌آید که بر کسی پوشـیده نیست. این موضوع به قدری مهم است که دستگاه‌های نظارتی باید با جدیدت بیشتری فرایندهای تولید و فعالیت واحدهـای صنعتی را زیرنظر داشـته باشـند زیرا واحدهای غیرمجاز و یا به اصطلاح زیرزمینی، با سو اسـتفاده از اطلاعات محدود افراد نسبت به کیفیت محصـولات و چاپ لوگو اسـتاندارد روی سـیم و کابل‌های تولیدی خود، باعث گمراه شدن مشتریان می‌شوند.

بایـد توجه داشـت که چـاپ لوگو اسـتاندارد، تضمینی برای اصالت کالا نیست و مصرف‌کنندگان برای تشـخیص محصولات مرغـوب و نامرغوب از یکدیگر، به اطلاعاتی مانند کد ۹ رقمی اسـتاندارد، شـماره ثبـت شـرکت و آدرس آن کـه باید روی کالا درج شـود، دقـت کنند. علاوه‌برایـن، یکی از اسـتراتژی‌های اصلـی و مهم ایـن کارگاه‌ها برای جذب مشـتریان بیشـتر، کاهش قیمت محصولات اسـت که با افت کمـی و کیفی مـواد اولیه به آن دسـت می‌یابنـد. متاسـفانه همین مسـئله باعث شـده اسـت تا انبوه‌سـازان برای کاهش هزینه‌ها، محصولاتی با قیمت پایین‌تـر که صرفا دارای لوگو اسـتاندارد هستند خریداری کنند اما غافل از اینکه کیفیت سـیم و کابل‌های خریداری شده در سطح مطلوبی قرار نـدارد. در نتیجه فـروش محصولات غیراسـتاندارد در بـازار، تاثیـر منفی بـر فعالیت واحدهـای مجاز و عملکرد آن‌هـا در زمینه فروش دارد زیرا تولیدکنندگان سـیم و کابل‌های باکیفیت ناچارنـد برای رقابت با این واحدها، قیمت تولیدات خـود را کاهش دهند. به طوری که این مجموعه از حدود سـه سال گذشته تا به امروز به دلیل افزایش فعالیت‌های تولیدکننـدگان غیرمجاز، کاهش توان خرید مشتریان و افزایش قیمت مفتول مسی، تحت فشار بوده و با معضلاتی مواجه شده است.

مدیرعامل شـرکت تولیدی سـیم و کابل کاوش شـاهرود در خصوص اقدامات سازمان‌های نظارتی، عنـوان کـرد: وزارت صمـت فقط وظیفـه صدور مجوزهـای لازم را بـر عهده دارد و سـازمان ملی اسـتاندارد باید بـرای رفع چالش تولیـد و عرضه سـیم و کابل‌هـای بی‌کیفیـت در بـازار، راهکاری بیندیشـد. در حال حاضر تولیدکنندگان غیرمجاز در حاشـیه شهرهای بزرگ و مناطقی مانند تهران، ورامین، هشـتگرد، کرج و... به صورت نامشخص فعالیـت دارند که سـازمان مذکور بایـد با ردیابی آن‌هـا، مانع از ادامه فعالیـت کارگاه‌های زیرزمینی شـود. با غیرفعال شدن این واحدها، تولیدکنندگان مجاز می‌توانند محصولات خود را با قیمتی مناسب و سـودی مشخص به فروش برسـانند؛ در غیر این صورت واحدهایی که به طور رسمی فعالیت دارند، متضرر شده و سرنوشت خوبی نخواهند داشت. لازم به ذکر است که شرکت تولیدی سیم و کابل کاوش شاهرود در استان سمنان و شهرک صنعتی شاهرود واقع شـده است و ما به دلیل اینکه محصولات خود را به سـایر استان‌های کشـور نیز ارسال می‌کنیم، از شـرایط بازارهای مختلف آگاه هستیم. متاسفانه برخـی از مشـتریان اعـلام می‌کننـد که سـیم و کابل‌های تولیدی این مجموعه در مقایسـه با سایر نمونه‌ها از قیمت بالاتری برخوردار اسـت؛ در حالی که کیفیت محصولات با یکدیگر قابل قیاس نیست و برخی از فروشندگان با آگاهی قبلی و برای کسب سود بیشتر، نسـبت به فروش محصولات نامرغوب اقدام می‌کنند.

یاوری در پاسـخ به سـوالی مبنی بـر اینکه چرا تولیدکنندگان غیرمجاز تمایل زیادی به تولید سیم و کابل برقی دارند و بازار مصرف سـیم و کابل‌های مخابراتی با این چالش مواجه نیسـت، گفت: تولید سیم و کابل‌های مخابراتی شامل استاندارد اجباری نمی‌شـود و مقدار مواد اولیه مورد نیاز به خصوص مس، برای تولید آن‌ها چندان زیاد نیست؛ در نتیجه امکان اعمـال تغییرات کمی و کیفی وجود ندارد و تقاضای سـیم و کابل‌های برقی نسـبت به سیم و کابل‌های مخابراتی بیشتر است.

بـه همیـن دلیـل فعالیـت در این حـوزه برای تولیدکننـدگان غیرمجاز خـارج از صرفه اقتصادی بوده و سـود بالایی برای این افـراد به همراه ندارد. شایان ذکر است که تولیدکنندگان سیم و کابل‌های برقی باید بـرای تولید محصولات، اسـتانداردهای اجباری را رعایت کنند و سـازمان ملی استاندارد با نمونه‌برداری و انجام آزمایشات مختلف، به کیفیت سـیم و کابل‌های تولیدی امتیاز می‌دهد. برخی از آزمایشـاهایی که روی محصولات انجام می‌شـود، مربوط به آزمایش‌های بحرانی است که از نظر مقدار مس مصرفی، مقاومت هادی، آستانه تحمل جریان الکتریکی روکش محصول، تست کشش، جای‌گیری دقیق رشـته‌ها در مرکـز و... مـورد ارزیابی قرار می‌گیرنـد. در صورتی که نمونه آزمایشـی کیفیت لازم را نداشته باشـد، امتیاز منفی دریافت می‌کند که با تکرار این موضوع، مهر استاندارد مجموعه یا به حالت تعلیق درآمده و یا باطل می‌شود.

■ تولید جذاب بود

وی بـا اشـاره به دلایلـی که باعـث فعالیت این مجموعه در زمینه تولید سیم و کابل‌های برقی شده اسـت، اظهار داشت: بخش عمده‌ای از توان ما روی تولید سیم و کابل‌های برقی متمرکز شده است اما در کنار آن برخی از سـیم و کابل‌های مخابراتی را در تناژ پایین هم تولید می‌کنیم. گفتنی اسـت که قیمت فلزات رنگین مانند مس، بر اساس قیمت‌های جهانی تعیین می‌شـود و ایـن صنایع ارزش افزوده نسـبتا مناسـبی دارنـد که بـه همین دلیـل اگر تولیدکننـدگان بتواننـد عملکرد خوبـی در زمینه تولید و فروش داشـته باشند، جذابیت بالایی برای سرمایه‌گذاری دارند.

البتـه در حـال حاضـر بـا افزایـش تعـداد تولیدکنندگان، اشـباع بازار مصرف، اعطای بی‌رویه مجوزهـای لازم از سـوی وزارت صمـت و افزایش هزینه‌های تولید و سـربار، فعالیت در صنعت سیم و کابل دشـوار شـده و فروش و درآمد شـرکت‌ها نسبت به سال‌های گذشـته کاهش یافته است. به عنوان مثال در گذشته حدود ۱۰ کارخانه در استان سـمنان مشـغول به تولید سـیم و کابل بودند اما اکنون تعداد آن‌ها به ۳۰ واحد صنعتی رسیده است. علاوه‌براین، از اواسط دهه ۸۰ با واردات محصولات صنعتی و برقی به کشـور، تقاضای مصرف‌کنندگان داخلی روند نزولی به خود گرفت.

مدیرعامل شـرکت تولیدی سـیم و کابل کاوش شـاهرود در رابطه بـا قیمت‌گذاری مفتول مسـی در بازارهـای داخلی، تصریح کرد: قیمت مفتول در بـورس کالای ایران بر اسـاس قیمت جهانی مس، میانگین نرخ ارز آزاد و نیمایی و احتساب ۱۰ درصد ارزش افزوده تعیین می‌شـود. شایان ذکر است که قیمـت مفتول مسـی در سـال ۱۴۰۲، ۴۷۰ هزار تومـان به ازای هر کیلوگرم بود اما در سـال جاری به دلیل رشـد نرخ ارز و قیمت‌های جهانی، افزایش ۱۳۰ هـزار تومانـی را تجربه کرد و بـه ۶۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم رسید.

البتـه باید اذعان کنم که از ابتدای سـال جاری تاکنون، مفتول مسـی در بورس کالای ایران عرضه نشـده و با اعلام قیمت‌های جدید، بازار سیاه برای ایـن محصول شـکل گرفته اسـت. مجـددا تاکید می‌کنم که قیمت جهانی مس و میزان عرضه کاتد شـرکت‌های دولتی در بورس کالا، تاثیر مستقیمی بـر قیمت مفتـول دارنـد؛ در این صـورت اگر در روزهـای آینده عرضـه کاتد و به تبـع آن مفتول مس افزایـش یابد، امکان تغییر شـرایط و کاهش حباب قیمت‌ها وجود دارد اما این مسـئله با توجه به نوسـانات نرخ ارز، جایگزینی دشوار مواد اولیه و تنش‌های ژئوپلیتیکی بعید به نظر می‌رسـد و اکثر معامله‌گـران در بازار دسـت نگه داشـته‌اند. تمام این اتفاقـات در حالی رخ می‌دهد که در گذشـته تولیدکنندگان از سهمیه خرید مواد اولیه برخوردار بودند و قیمت‌گذاری مفتول بر اسـاس ارز نیمایی انجام می‌شـد. در ایـن میان باید بـه نکته مهمی اشـاره کنم که قیمت مفتول مسـی در ایران بالاتر از قیمت‌های جهانی اسـت اما ایـن احتمال وجود دارد که اگر شـرکت‌های تولیدکننده و بورس کالا این محصـول را با قیمت پایین‌تـری عرضه کنند، باید شـاهد صادرات غیرقانونی آن باشیم. در نتیجه نهادهای تصمیم‌گیرنده باید بـا اتخاذ راهبردهایی سبب ایجاد تعادل در بازار و مقرون به صرفه نبودن صادرات مواد اولیه شوند.

یـاوری در خصوص کیفیت مـواد پلیمیری، ابراز کـرد: رقابت در بازار «PVC» نیز بسـیار شـدید بوده و برخی از شـرکت‌ها به دلیل اینکه مواد اولیه وارداتی مانند روغن «DOP» قیمت بالایی دارند، محصولات باکیفیتـی را تولید نمی‌کنند. ما هم در این شـرایط برای خرید مواد اولیـه مرغوب، نتایج آزمایشاتی که برای تعیین کیفیت «PVC» انجام داده‌ایم مدنظر قرار می‌دهیم. البته باید توجه داشت که اکثر صنایع با چالش تولید محصولات بی‌کیفیت درگیر هستند و این موضوع مختص به صنعت سیم و کابل نیسـت زیرا برخی از افراد بـه دنبال تولید کالا با قیمت پایین‌تر و فروش آن با بهای بیشـتری هستند.

صادرات فولاد متوقف می‌شود

کارشناسان باور دارند فاصله چشمگیر ارز نیمایی و آزاد می‌تواند به توقف صادرات فولاد منجر شود.

در حال حاضر ارز نیمایی ۴۰ تا ۴۳هزار تومان و ارز آزاد ۶۵هزار تومان است و چیزی بیش از ۲۲هزار تومان بین این دو فاصله است.

بر همین اسـاس، در صورتی که فاصله این دو افزایش بیشـتری پیـدا کنـد ، نه‌تنها صـادرات زنجیره فـولاد بلکه صادرات سـایر محصولات نیز در شـرایط نامساعدی قرار خواهد گرفت اما در این بین تنها راه‌حل این است که دلار نیمایی را به ارز آزاد نزدیک کنند.

گفته می‌شـود با توقف صادرات، به طـور قطع صنعت فولاد نیز دچار آسیب جدی خواهد شد.

این در حالی اسـت کـه محصولات زنجیره فولاد از بالادسـتی، میانـی و پایین‌دسـتی مازاد وجود دارد کـه قابلیت مصرف داخلی ندارند و باید صادر شـوند اما در صورت افزایش فاصله نرخ ارز نیمایی و آزاد، صادرات آنها متوقف خواهد شد.

کارشناس ارشـد بازارهای جهانی پیش‌تر گفته بود: افزایش حجم صادرات فولاد در کشور ما تنها در صورتی عملی می‌شود که نگرش و تصمیمات دولت تغییر کند.

زمسـتان سـال گذشـته بود که قیمت میلگرد ایـران در بازار جهانی از شـمش فولاد پایین‌تر بود و متاسفانه صادرات محصولات پایین‌دسـتی به‌صرفه نبود زیرا بسـیاری از کشـورها برای واردات محصولات پایین‌دستی عوارض CVD تعیین کرده بودند.

برای نمونه عوارض واردات میلگرد عراق و افغانسـتان در سـال ۲۰۲۳ حدود ۳۰درصد اعلام شد یا در ترکیه در ژانویه ۲۰۲۴ برای واردات هـر تـن مفتول ۱۷۵دلار عوارض مقرر شـد. با این اوصاف چطور انتظار می‌رود تولیدکننده ایرانی محصول پایین‌دسـتی خود مانند میلگرد، مفتول و امثال آن را به کشـورهای همسـایه صادر کند؟

او تصریـح کرد: زمانـی که ما قادر به صـادرات محصولات خود به کشـورهای همسایه نباشـیم، بدون شک به دلیل بعد مسافت و افزایـش هزینه‌های حمل دریایی نمی‌توانیم بـا قیمت رقابتی این محصولات را به کشورهای دورتر صادر کنیم زیرا هزینه حمل‌ونقل دریایی در قیمت کالا تحویل در مقصد تاثیر بسزایی دارد. از طرفی هزینه حمل‌ونقل دریایی در طول ماه‌های اخیر به‌ویژه در خصوص کشـتی‌های فله‌بر به دلیل افزایش قیمت جهانی سـوخت، بانکر و نفت بالا رفته است.

همچنین تنش‌های اخیر خاورمیانه در تنگه باب‌المندب سـبب شده کشتی‌های تجاری به جای عبور از دریای سرخ و کانال سوئز، قاره آفریقا و دماغه امید نیک را دور بزنند که نتیجه آن افزایش ۱۰ تا ۱۴روزه زمان و هزینه حمل‌ونقل دریایی است.

جعفری‌طهرانی ادامه داد: شاید بگویید کشور ما به علت تحریم‌ها صـادرات عمده‌ای به کشـورهای اروپایی نـدارد و تنش‌های فوق ارتباطی به ما نخواهد داشت.

در مقابل باید گفت هر زمان تنشـی در حمل دریایی در منطقه خاصی رخ دهد متعاقبا هزینه حمل‌ونقل دریایی در سراسـر جهان افزایش می‌یابد و در قیمت تمام شـده صادرات ما تاثیر مسـتقیم دارد، چراکه تعداد کشـتی‌های موجود در سـطح جهان مشخص و محدود بوده و اگر قرار بر این باشد که ۲۰ تا ۳۰درصد آنها به علت محدودیت ترافیک و ریسک‌گذر از تنگه باب‌المندب نتوانند به موقع گـذر کنند، در زمان بارگیری یا به اصطلاح Laycan محموله‌های بعدی نیز با تاخیر مواجه خواهند شد.

در نتیجه این مشکل مثل یک زنجیره از یک بندر به بندر دیگر از جمله بنادر ایرانی منتقل می‌شـود که نتیجه آن افزایش جهانی نرخ حمل دریایی است.

کارشـناس ارشـد بازارهای جهانی مهم‌ترین دغدغه و نگرانی در شرایط فعلی برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان را تغییر پی‌درپی قوانیـن در زمینه صادرات در ادامه سـال ۲۰۲۴ و در طول سـال ۱۴۰۳ دانست و گفت: دولت در سال ۱۴۰۲ دوبار عوارض صادرات بر محصولات چرخه زنجیره فولاد، زنجیره سـایر فلزات پایه و مواد معدنـی را تعیین و سـپس آن را لغو یا کاهـش داد که نتیجه آن ورود، لطمـه بالایی به بـازار صادراتی ایران بـود زیرا حجم بالایی از محصولات بالادسـتی و میان‌دسـتی روی دسـت تولیدکننده و صادرکننده ماند و هزینه تمام‌شـده تولید بالا رفت؛ از جمله باید به گندله و حتی کنسانتره سـنگ‌آهن و به‌ویژه سنگ‌آهن هماتیت و حتی زغال‌سنگ اشاره کرد.

علاوه‌بر موارد فوق باید صنایع تولیدکننده فروسیلسیم و فروکروم مورد توجه قـرار داد، چراکه هنوز عوارض صادراتی مصوب تیر ماه سال‌جاری در رابطه با صنایع فروآلیاژ اصلاح نشده است.

پیش‌تر فروسیلسـیم و فروکروم در شـمار کالاهای وارداتی قرار می‌گرفتند ولی با تلاش‌های بسـیار تولیدکننـدگان داخلی نه‌تنها موارد فوق از لیسـت واردات خارج شـدند بلکـه حجم تولید فعلی مازاد بر نیاز داخلی است.

او تصریـح کرد: اکنـون تولید فروسیلیسـیم در کشـور حوالی ۳۵۰هـزار تن اسـت که تنهـا ۱۲۰هزار تن آن در کشـور مصرف می‌شود.

همچنیـن ظرفیت تولید فروکروم حـدود ۱۱۷هزار تن بوده که تولیـد داخلـی این محصول در سـال به ۴۸هزار تن رسـیده و در بهترین شرایط نیاز داخلی ۱۲هزار تن در سال است.

امیدواریم دولت در سـال ۱۴۰۳ سیاست مناسبی به خرج بدهد تا بازار با ثباتی داشته باشیم و با آغاز سال ۱۴۰۳ شمسی، دولت و حاکمیت به این نتیجه معقول برسند که می‌توانیم در زنجیره فولاد باوجود کاهش صادرات فولاد چین سـهم بیشتری از بازار جهانی را به خود اختصاص داده و دست از خودتحریمی برداریم.

روزگار معدن
شنبه
• اول اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۱۱ شوال ۱۴۴۵ • ۲۰ آوریل ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۲۸۷

علل افزایش صادرات فولاد چین

صادرات فولاد چین در سال گذشته به سمت افزایش حرکت کرد و این روند تا سال ۲۰۲۴ هم ادامه داشته است.

داده های جمع آوری شـده توسط BigMint نشان می دهد که حجم صادرات در مارس ۲۰۲۴ به بالاترین حد هفت ساله یعنی ۹,۸۹ میلیون تن رسیده است.

در مـاه مارس، حجم صادرات در ماه مارس از ۷,۱۷ میلیون تن در فوریه ۳۹ درصد افزایش یافت.

در ژانویه تا مارس ۲۰۲۴، حجم انباشته به ۲۶ میلیون تن رسید که ۲۸ درصد نسبت به ۲۰ میلیون تن که در مدت مشابه سال گذشته مشاهده شد، افزایش یافت.

صادرات فولاد چین از سال ۲۰۲۱ به طور پیوسته در حال افزایش بوده است و حجم آن به بیش از ۹۰ میلیون تن در سال گذشته رسیده است که تنها کمی از ۱۰۹ میلیون تن در سال ۲۰۱۶ کاهش یافته است.

چین از زمان شـیوع کووید در سـال ۲۰۲۰ با تقاضای ضعیف مسـکن مبارزه کرده است.

زمانی که غول املاک و مستغلات اورگراند در دام بدهی افتاد و حجم بدهی از حدود سـال ۲۰۲۱ شـروع به افزایش کرد، این بیماری همه گیر با فروپاشی بخش ساخت و ساز دنبال شد.

بنابراین، کارخانه‌ها و تاجران چینی چاره‌ای جز کشـف بازارهای خارج از کشـور و فروش با قیمت‌های بسیار رقابتی ندارند.

علیرغـم تقاضای داخلی ضعیف، تولید فولاد خام چین ۱,۶ درصد نسـبت به ژانویه فوریه ۲۰۲۴ بالاتر بود. این باعث مازاد عرضه شد و کارخانه ها مجبور شدند به بررسی گزینه های صادراتی برای تخلیه موجودی ادامه دهند.

کاهش ۱۳ درصدی قیمت یک ماده خام کلیدی مانند سنگ آهن نیز احتمالاً باعث افزایش تولید شده است. قیمت Fe۶۲، CFR چین، در ماه مارس به ۱۱۰ دلار در هر تن در برابر ۱۲۶ دلار در هر تن در فوریه کاهش یافت.

کمبود تقاضای داخلی به همراه افزایش تولید فولاد خام بر قیمت فولاد چین فشـار وارد کرد.

به عنوان مثال، قیمت کویل نورد گرم در تانگشـان با ۴ درصد کاهش در ماه مارس به ۳۲۹۴ یوان در تن (۴۵۵ دلار در هر تن) رسید.

اگر با سطوح ژانویه ۲۰۲۴ مقایسه شود، قیمت HRC بیش از ۵ درصد کاهش یافته است و به طور مشابه قیمت میلگرد در

«روزگار معدن» اثر ژئوپلیتیک بر معادن را بررسی کرد:

اسـتراتژی پیـشرفت

شهریار خادمی

ژئوپلیتیک بحران، موقعیت ژئوپلیتیک، ژئوپلیتیک منطقه و... ترکیبات واژگانی اسـت که بارها در متونِ غالبا سیاسی و بین‌المللی به آن برخورده‌ایم. در ذهنِ اغلب مـردم، «ژئوپلیتیک» مفهومی دربردارنده نوعی اهمیت و مزیت ذاتی برای کشـورها است به این معنا که هر کشوری دارای موقعیت ژئوپلیتیک است یعنی توانایی‌های زیادی برای پیگیری اهداف و منافع ملی دارد.معنای واقعی ژئوپلیتیک اما سیاستِ جغرافیایی است یعنی همه تاثیراتی که جغرافیای یک منطقه بر رفتار و سیاست کشور یا کشورهای آن منطقه برجای گـذارد. در تعریف ژئوپلیتیک گفته می‌شـود که این مفهوم در سیاسـت خارجی کشورها رفتار سیاسی یا توانایی‌های نظامی و امنیتی واحدهای ملی را برحسب مختصـات محیط طبیعـی توضیح می‌دهـد و حتی پیش‌بینی می‌کند. بر اسـاس این رویکرد، ژئوپلیتیک با درجات مختلف بیانگر تاثیر جغرافیا بر امور تاریخی و سیاسی است. نقد تاریخی و نقادانه ژئوپلیتیک، یک وظیفه بسیار مهم است. ژئوپلیتیک باید گذشته خود را بپذیـرد و طبیعت گفتمان خویش را بیازماید. حال سوالی که مطرح می‌شـود این است که بخش معدن چقدر از مبحث ژئوپلیتیک اسـتفاده کرده اسـت. در همین زمینه گفت‌وگویی با دو تن کارشناس معدن و فعال اقتصادی داشتیم که در ادامه می‌خوانید:

■ اثرگـذاری معـدن بـر بخـش ژئوپلیتیک جهان

آرمان ابطحیان، کارشـناس معـدن در گفت‌وگو با «روزگار معدن» در مورد موضوع یاد شده اظهار کرد: ژئوپلیتیک و درگیری های جهانی نقشـی حیاتی در شـکل دادن به آینده هر صنعـت از جمله معدن فلز دارند. در حال حاضر، بسیاری از درگیری های جهانی همچنان بر روابط بین المللی و در دسترس بودن مواد خام و همچنین قیمت فلزات و حمل و نقل تأثیر می گذارد. درگیری‌هـای طولانی‌مدت یا مناطق بی‌ثبات می‌توانند عرضه را مختل کنند و منجر به قیمت‌های بالاتر یا حتی کمبود شوند. بی ثباتی سیاسی در یک منطقه خاص نیز ممکن است بر ثبات نیروی کار تأثیر بگـذارد. از این رو، درک و برنامه ریزی برای چشـم انداز ژئوپلیتیک برای رشـد کسـب و کار بسیار مهم اسـت.متعادل کردن هزینه ها و بهره وری یک اقدام سخت در صنعت معدن فلز اسـت. در واقع، عملیات معدنی شـامل هزینه های سـنگین، از نیـروی کار گرفته تا مصرف انرژی اسـت. اینها باید با اسـتخراج و فـرآوری کارآمد مواد معدنی جبران شـوند. با این حال، فرصتی برای صرفه جویی در هزینه در بازیافت آهن وجود دارد. در تمایز بین بازیافت آهن سنگین و سبک، اولی ممکن است منجر به خروجی بالاتر و در عیـن حال هزینه های بالقوه بالاتر به دلیل تجهیزات و مواد سنگین تر باشـد. از سوی دیگر، بازیافت آهن سبک ممکن است به هزینه کمتری نیاز داشته باشد و در عیـن حال بهره وری را بهبود بخشـد.وی ادامه داد: مانند سـایر صنایع، یک زنجیره تامین با عملکرد روان در معدن بسـیار مهم اسـت. با این حال، مملو از چالـش هایی ماننـد تقاضای نوسـان دار، کمبود مـواد یا موانع در شـبکه های حمل و نقل اسـت. در نتیجه، اختـلالات به راحتی می تواننـد هزینه ها را چند برابـر کنند و تحویل را به تاخیر بیندازند. علاوه بر این، در دسـترس بودن محدود مواد خام یا خرابی های پیش بینی نشـده در مسـیرهای تحویل ممکن است کابوس‌های لجسـتیکی و از دست دادن درآمد ایجاد کند. بنابراین، ضروری اسـت که کسـب‌وکارها اسـتراتژی‌های زنجیـره تامین قوی ایجـاد کنند که بتواند تغییرات و عدم قطعیت‌های بازار را تطبیق دهد. امروزه زندگی به مراتب پیچیده‌تر از چیزی اسـت که در قرن گذشته یا قرن‌های پیشین، مردم، مسوولان و حکمرانان در آن زندگی می‌کردند یا مشغول اداره آن بودند. از ایـن رو، توجه به بخش‌هایی که آثار پنهانی بـر اقتصاد به عنوان اصلی‌ترین مولفه موثر بر «قدرت ملی» کشـورها دارند، بیش از پیـش در مرکز توجه قرار گرفته اسـت. یکـی از بخش‌هـای مغفول‌مانده، منابع معدنی و آثار اقتصادی و فراقتصادی آن اسـت کـه امروزه نیز رفته‌رفته درحال اثرگذاری عمیق‌تر بر جنبه‌هـای ژئوپلیتیکی جهان اسـت.در واقع امروزه، ژئوپلیتیک عامل مهمـی بر عرضه پایدار مواد معدنی حیاتی برای صنایعی اسـت که نقش تعیین‌کننده‌ای در اقتصاد کشـورها و به تبـع آن، در اقتصاد جهانی دارند، و برعکس. براسـاس «گزارش جهانی ریسک» که توسـط مجمع جهانی اقتصاد منتشر شد، ریسک ژئوپلیتیکی همواره یکی از پنج‌خطر مهم تاثیرگذار بر «توسـعه جهانی» بوده که سبب بروز تغییرات جدید در الگوهای ژئوپلیتیکی شـده است. تحت‌تاثیر الگوی عرضه و تقاضای منابع جهانی و تکامل الگوی رقابت، سیسـتم حاکمیت جهانی منابع استراتژیک در روند تکامل مسـتمر قرار دارد. از طـرف دیگر، رویدادهای شدید ژئوپلیتیکی به رهبری دولت‌ها نیز دائم زنجیره تامین سیستم منابع جهانی را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. نقش کشورهای توسـعه‌یافته و اقتصادهای قدرتمند مانند ایالات‌متحده، اتحادیه اروپا، ژاپن و حتی برخی اقتصادهـای نوظهور در زمینه تامیـن منابع معدنی، به‌ویـژه در حـوزه تامیـن عناصر کمیـاب که نقش محـوری در تکنولوژی‌های نـو و صنایع های‌تک ایفا می‌کنند، به عرصه‌ای برای بازیگری در اقتصاد جهان و زورآزمایی‌های ژئوپلیتیکی تبدیل شده است. منابع معدنـی حیاتـی از نظر جغرافیایی در چند کشـور و منطقه خاص متمرکز شده‌اند. در سال ۲۰۲۲، ذخایر جهانی کبالت (که در بسیاری از آلیاژها و سوپرآلیاژها برای سـاخت قطعات در موتـور هواپیما، توربین گاز، فولادهای پرسرعت، آلیاژهای مقاوم در برابر خوردگی و... کاربرد اساسی دارد) حدود ۶/ ۷میلیون تن برآورد شده که عمدتا در کنگو، استرالیا و کوبا متمرکز است و ۷۱درصد از ذخایر جهانی کبالت را تشکیل می‌دهد.

■ جهان به سمت انرژی پاک

همچنین برآوردهای سال ۲۰۲۰ نشان می‌دهد که ذخایر اثبات‌شده جهانی نیکل بیش از ۹۵میلیون تن است که عمدتا در اندونزی، استرالیا و برزیل متمرکز شده اسـت و مجموعا ۶۱درصد کل ذخایر جهانی را تشـکیل می‌دهد. ذخایر اثبات‌شده لیتیوم جهانی نیز حدود ۲۲میلیون تن برآورد شده که عمدتا در شیلی، اسـترالیا و آرژانتین متمرکز شده است و ۲/ ۳درصد از ذخایـر لیتیوم در «مثلث لیتیـوم» امریکای لاتین قرار دارد. این عنصر ارزشـمند به قدری برای صنایع، به‌ویژه صنایع الکترونیکی هوشمند و خودروهای نسل جدیـد حائز اهمیت اسـت که برآورد می‌شـود برای تولید ۲۰میلیون خودرو، «تسلا» به‌تنهایی به حجمی بیشـتر از کل لیتیوم و گرافیت طبیعی تولیدشده در سال گذشته نیاز دارد.آمارهای جهانی نیز در افزایش اهمیـت و ضـرورت توجه به عناصـر کمیاب معدنی بی‌تاثیر نبوده‌اند. گزارش ۲۰۲۰ بانک جهانی نشـان می‌دهد که تولید مـواد معدنی مانند لیتیوم، کبالت، نیکل و گرافیت تا سـال ۲۰۵۰ نزدیک به ۵۰۰درصد افزایـش خواهـد یافت تـا تقاضای رو به رشـد برای فناوری‌هـای انرژی‌هـای پـاک را بـرآورده کند. در همین راسـتا، آژانس بین‌المللـی انرژی همچنین در سال ۲۰۲۲ اشاره می‌کند که تقاضای سیستم انرژی جهانـی برای مواد معدنـی حیاتی می‌تواند تا سـال ۲۰۴۰، شـش‌برابر شود.تا سـال ۲۰۵۰، بیشتر رشد تقاضای جهانی انرژی از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر و فناوری‌های انرژی پاک حاصل می‌شـود که به نوبه خود باعث رشـد تصاعدی تقاضای جهانی برای مواد معدنـی حیاتی مانند لیتیـوم، کبالت، نیکل و عناصر نـادر خاکی (مانند مونازیت، زیرکن، آلانیت، بایدلیت و...) خواهد شـد. رشد سریع تقاضا برای منابع معدنی حیاتی، مفهوم ریشه‌دار کمبود منابع را در عصر جدید تقویت کرده و کشـورها را بر آن داشـته اسـت تا به امنیت عرضه فرامرزی منابع معدنی توجه بیشـتری داشته باشند.

درست به همین دلیل است که مناقشات ژئوپلیتیکی مربوط به تامین منابع معدنی کمیاب نیز مدتی است که برجسـته‌تر شـده و اثرات ژئوپلیتیکی آنها هر روز بیـش از پیش در حال افزایش اسـت. بنابراین، توجه بـه ویژگی‌های ریسـک ژئوپلیتیکی و روند توسـعه بهره‌برداری از منابع فلزی حیاتی و شناسـایی عوامل خطر ژئوپلیتیکی که ممکن است بر منابع حیاتی تاثیر بگذارد ضروری می‌نماید. این ریسک، با خود آثاری به همراه خواهد داشت که چهار مورد از مهم‌ترین آنها را می‌توان به شکل زیر دسته‌بندی کرد:

۱. برخی از منابع معدنی حیاتی، از نظر جغرافیایی در چند کشـور و منطقه خاص متمرکزند و به‌راحتی چند کشـور آنها را کنترل می‌کننـد. بر همین مبنا، بازارهای مواد معدنی حیاتی در برابر نفوذ ژئوپلیتیک آسـیب‌پذیرند و ممکـن اسـت در خطـر اختلال در زنجیره تامین قرار گیرند.

۲. رشد سریع نیاز به مواد معدنی حیاتی در صنایع و متعاقب آن اقتصاد، تغییر شـکل الگوی ژئوپلیتیکی منابع معدنی استراتژیک جهان را تسریع خواهد کرد. آژانس بین‌المللی انرژی‌های تجدیدپذیر (IRENA) و آژانس بین‌المللی انـرژی (IEA) نیز در این زمینه تاکیـد کرده‌اند کـه تامین‌کنندگان برخـی از منابع معدنـی حیاتی مانند لیتیـوم، کبالت، نیکل و عناصر نادر خاکـی می‌توانند با قطع عرضـه عناصر حیاتی، اهرم‌های ژئوپلیتیکی جدیدی به‌دست آورند.

۳. رقابـت بیـن چیـن و ایالات‌متحـده در مـواد معدنی حیاتی در آینده شـدیدتر خواهد شد. چین و ایالات‌متحده به‌شـدت به ۱۱نوع مواد معدنی وارداتی اتکای قابل‌توجهی دارنـد که زمینه‌های بروز تنش را بیشتر می‌کند. در آینده، دو کشور احتمالا با نبردهای شدید برای منابع در امریکای جنوبی، افریقا و مناطق دیگر روبه‌رو خواهند شد؛ اگرچه کماکان به همکاری پایدار ادامه خواهند داد.

۴. خطـر ژئوپلیتیکـی منابع معدنـی حیاتی چین هنوز نسبتا بالاست و ثبات بازار آن در برابر پوپولیسم جهانـی، حمایت‌گرایـی تجـاری و ملی‌گرایی منابع آسـیب‌پذیر اسـت. از طریق تجزیـه و تحلیل توزیع جهانـی و الگـوی ژئوپلیتیکـی مواد معدنـی فلزی حیاتی، مشـخص می‌شود که عرضه پایدار کشورهای صادرکننـده و اسـتراتژی ژئوپلیتیکی هر کشـور به پیش‌نیـاز مهم برای تامین مواد معدنی حیاتی تبدیل خواهد شد.

■ پایان یکه‌تازی چین در عناصر حیاتی

بهرام شـاه ویسی کارشـناس معدن در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» در مورد موضوع یاد شـده اظهار کرد: از ژئوپلیتیک بـرای درک محدودیت‌ها و مزایایی که جغرافیا به یک کشور و تصمیمات سیاسی، فناوری و اقتصادی آن اعمال می‌کند، استفاده می‌کنیم. این امر عناصر و قدرتی را که ترکیبات مختلفی از پروتون‌ها، نوترون‌ها و الکترون‌هـا می‌توانند در دنیای اطراف ما اعمال کنند را بررسی می‌کند.

این عناصر کمیاب درحال‌حاضر برای بخش دفاعی جهان بسـیار مهم هسـتند، اما اسـتخراج، فرآوری و ترکیب آنها در سـال‌های آینده با شـدت بیشتری بـر پویایی ژئوپلیتیک تأثیر می‌گـذارد، زیرا جهان به سـمت منابع انرژی جدید و تحـول در حمل‌ونقل به پیـش می‌رود. طولی نمی‌کشـد که چیـن از انحصار تقریبـی خود در این بـازار بهره خواهد بـرد، اما در نهایت افزایش تقاضـای داخلی، کنترل آن را محدود کرده و تنـوع تولید را ایجـاد می‌کند.عناصر کمیاب خصوصیاتی دارند که آنها را به موارد خاص و بازارهای خـاص مربوط می‌کند. از نورپـردازی و اپتیک گرفته تا نمایشـگرهای الکترونیکی، آهنرباها و سیستمهای هدایتی که نیاز هر کدام یک عنصر متفاوت یا ترکیب متفاوتی از عناصر اسـت.چین تقریباً یک سوم ذخایر جهان از عناصر نادر زمین را در خود جای داده اسـت و اخیراً به تسلط در این بخش رسیده است.

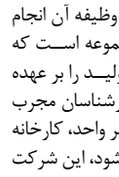
چین در دهه ۱۹۶۰ ذخایر جدیدی را کشـف کرد و تا اوایل دهه ۱۹۹۰ از امریکا در این زمینه سـبقت گرفت. چین از منابع و معادن زیادی برخوردار اسـت و بـا کنترل مراحل پردازش، انحصار خود را در تأمین جهانی این عناصر به‌دسـت آورده است و این کنترل خطر عرضه جهانی را به همراه دارد. در سـال ۲۰۱۰ هنگامـی که چین بـه طور ناگهانی صـادرات عناصر خاکـی کمیاب، نمـک و فلزات را به ژاپـن به عنوان مصرف‌کننـده اصلی متوقف کـرد، این امر برای ژاپن بسیار گران تمام شـد. ایالات متحده نیز که بسیاری از محصولات نهایی که ژاپـن با عناصر کمیاب تولید می‌کند را وارد می‌کند، تأثیرات ثانویه آن را احسـاس کرد.

گرچـه ایـن ممنوعیت موقتـی بود امـا موج‌های شـوک را به جامعه جهانی ارسـال کرد و کشـورها و تولیدکنندگان را وادار به تلاش برای یافتن، توسـعه یا بازگشایی منابع جایگزین عناصر کمیاب کرد.ایالات متحـده که در فن آوری دفاعی خود بسـیار به چین متکی بود، پرونده‌ای در سـازمان تجارت جهانی علیه چیـن راه‌اندازی و موفق شـد در سـال ۲۰۱۵ تعرفه صادراتـی پکن را بـر روی عناصر کمیاب حذف کند. اما در سـال‌های پس از ممنوعیـت صادرات به ژاپن، سـایر نقاط جهان در جست‌وجوی منابع عرضه خارج از چین برامدند.

اسـترالیا توانسـت تولید عناصر کمیاب سبک را از طریق پردازش جدید در مالزی توسـعه دهد و امریکا نیز معدن مولی کورپ خود را بازگشایی کرد.

یادداشت

لازمه رشد صنایع معدنی

عبدالله تیموری‌نیا
فعال صنعتی

فضای کسب‌وکارهای امروزی بسیار رقابتی شده و سازمان‌ها و شـرکت‌ها زمانی موفـق به کنار زدن رقیبـان خود خواهند شـد که مقوله نوآوری را در فرایندهای داخلی نهادینه کنند؛ به همین دلیل پیاده‌سـازی مدیریت نوآوری بسیار مهم است اما هدف از پیاده‌سـازی آن در سازمان‌های مختلف با توجه به طیف مشـتریان و نوع فعالیت مجموعه متفاوت است؛ به طور کلی مدیریت نوآوری سـعی دارد تا با اقدامات خود تحولی در سـازمان ایجاد کند که منجر به ارتقـای جایگاه آن و افزایش سودآوری برای سـهام‌داران و ذی‌نفعان شود. علاوه‌براین باید گفـت که در شـرایط متغیـر اقتصادی، صاحبان کسـب‌وکار می‌تواننـد با نـوآوری، جایگاه خود را در بـازار تثبیت کنند و بازارهـای هدف را گسـترش دهند. از مزایـای دیگر مدیریت نوآوری می‌تـوان به افزایش بهره‌وری، پیشـی گرفتن از رقبا، کاهش هزینه‌ها با ارائه راهکارهای نوآورانه، کاهش زمان اجرا و کاهش ریسـک پروژه‌ها اشاره کرد. پیشنهاد و ارائه راهکارهای نوآورانـه نیـاز مبرمی به نیروی‌های خلاق و مسـتعد دارد؛ به همین دلیل سـازمان‌ها باید برای پیاده‌سازی مدیریت نوآوری در گام اول اقـدام به جذب افراد متخصص و خلاق کنند و در گام بعدی فضایی را برای رشـد نیروی‌های انسـانی به منظور آفرینـش ایده‌های نو و نهادینه کردن فرهنـگ نوآوری آماده کنند. همـکاری با شـرکت‌های دانش‌بنیـان، مراکز علمی و دانشگاهی و برگزاری جلسات آموزشی برای کارکنان می‌تواند این مسـیر را هموار کرده و سـازمان را با سـرعت بیشتری به اهداف خود سـوق دهد.شـرکت کیمیا فرآوران زرین در واقع واحد تحقیقاتی یـک هلدینگ معدنی بوده و وظیفه آن انجام امـور تحقیقاتی و نـوآوری شـرکت‌های مجموعه اسـت که بـه لحاظ ماهیت و عملکرد، رسـالت اصلی تولیـد را بر عهده داشـته و نیازمند واحد تحقیقاتی مجهز و کارشناسان مجرب هسـتند. به همین دلیل به جای اینکه برای هر واحد، کارخانه و معدن یک واحد تحقیقات مسـتقل احداث شود، این شرکت بـا امکانات کامل چه به لحاظ نیروی انسـانی و چه تجهیزات و دسـتگاه‌ها، تاسیس شـده تا نیازهای تحقیقاتی مجموعه را بـرآورده کند. بـه طور خلاصه می‌توان گفـت از آن جایی که در دنیـای امروز تولید و صنعت بـدون تحقیقات امکان‌پذیر و قابل ادامه نیسـت شـرکت کیمیا فرآوران زریـن، محور فکر، تحقیق و توسـعه واحدهای مجموعه اسـت.با توجه به شتاب قابل مشـاهده در علم و تکنولـوژی دنیا و رقابتی که صاحبان صنایع در این زمینه بـا یکدیگر دارند، بقای هر واحد صنعتی کـه بر قابلیت‌هـای خود تکیه داشـته و حمایت‌های خاص را ندارد، وابسـته به کیفیت دائـم التزاید محصولات یا خدمات و کاهش قیمت آن‌ها است. در کشورهای توسعه‌یافته رسیدن به این اهداف در سـایه همکاری بین صنایع و دانشگاه‌ها محقق می‌شود. در کشـور ما این مهم اتفاق نیفتاده و متاسفانه هنوز راه صنعت و بنگاه‌های صنعتی از راه دانشـگاه و دانشـگاهیان جدا بوده و اهداف مشـترک ندارند؛ به همین دلیل نمی‌توانند همراهی موثری داشته باشـند. با در نظر داشتن این واقعیت، هلدینگ از سه سـال قبل تصمیم گرفت پژوهشگاهی در حد نیاز واحدهای تولیدی خود تاسـیس کند تا افراد شاغل در آن ضمن آشـنایی با شـرکت‌های مجموعه و نیازهـای آن‌ها و با برخورداری از تکنولوژی‌های به‌روز دنیا، از سـکون و روزمرگی واحدهـای تولیـدی جلوگیری کـرده و نـوآوری را به عنوان پایه‌ای مهـم در صنایع معدنی حفـظ کند.صنایع معدنی نیز همانند سـایر صنایع، طی دهه‌های اخیر شاهد پیشرفت‌های پرشتابی مانند ورود ماشـین‌آلات قوی و کارآمد، نرم‌افزارهای مدرن بـرای مدل‌سـازی و برنامه‌ریزی اسـتخراج، روش‌های ژئوشیمی و ژئوفیزیک دقیق و نیز بسیاری نوآوری‌ها در بخش فرآوری مواد معدنی بوده‌اند که این پیشرفت‌ها موجب کاهش ریسک سرمایه‌گذاری و رسیدن به ارزش افزوده بالاتر شده‌اند. فعالیت‌های معدنی همیشـه پرهزینـه بوده‌اند و حتی کاهش اندکی از این هزینه‌ها نیز مبالغ عمده‌ای را شـامل می‌شـود. نیروی انسانی توانمند در کنار ابزار و تجهیزات مدرن به خوبی می‌تواند صرفه‌جویی‌های قابل ملاحظه‌ای در زمان و هزینه‌های عملیاتی به همراه داشـته باشد.در خصوص چالش‌هایی که در مسیر اجرای مدیریت نوآوری در سازمان‌ها وجود دارد می‌توان بیـان کرد کـه مهم‌تریـن محدودیت در حال حاضر سـختی دسترسـی به منابع و تکنولوژی‌های خارجی اسـت. تجهیزات و دسـتگاه‌ها علاوه بر اینکه طی سال‌های اخیر به تبع افزایش نرخ ارز، افزایش قیمت‌های چند برابری داشـته‌اند، به آسـانی قابل ورود به کشـور نبـوده و موانع بوروکراتیک زیادی در این مسیر وجود دارد؛ گفتنی است که از لحظه تصمیم‌گیری برای واردات ماشـین‌آلات و دسـتگاه‌ها و مواد اولیه تا زمانی که آن کالا در اختیار ما قرار بگیرد، مدت زمان زیادی طول می‌کشد. ایجاد ارتباط موثر با کشورهای صاحب تکنولوژی‌های برتر و از میان برداشتن فرایندهای پیچیده و طولانی تامین و انتقال ارز و ترخیص کالا، می‌تواند مشکلات زیادی را از سر راه صاحبان صنعت برداشته و موجب استفاده بهینه از ثروت‌های ملی شود.

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان مازندران

«آگهی نوبتی سه ماهه چهارم سال ۱۴۰۲ اداره ثبت اسناد و املاک شهر چمستان»

نوبت اول

به اسـتناد ماده ۱۲ قانون ثبـت و موادی ۵۹ و ۵۲ آئیـن قانون ثبت پلاک‌هـای مجهول‌المالک و پلاک‌های که در اجـرای قانون تعیین تکلیف اراضی و سـاختمان‌های رسـمی تقاضای ثبت شـده یا اینکه نیاز به آگهی نوبتی طبق دستور هیات نظارت دارد به شرح ذیل اعلام می گردد:

بخش دو

■ قریه گزنا سرا پلاک ۲۶۷- اصلی بخش دو

۳۱۲ فرعـی آقایان عطاالله و حسـین سـالم فرزند سـیف‌اله و نعمت بالسـویه ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۱۴۲۱/۳۰ متر مربع

۳۱۳ فرعی آقای حسن عزیزنیا فرزند علی ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۵۱۹/۴۵ متر مربع

■ قریه واز پلاک ۲۹۲- اصلی بخش دو

۳۴۳فرعی آقایان ابراهیم و داریوش سلیمان‌پور فرزند عین‌اله بالسویه ششدانگ یک قطعه‌زمین با بنای احداثی به مساحت ۲۷۹/۶۸ مترمربع

۳۵۱ فرعـی آقای روح‌الـه ایزدی فرزند احمد ششـدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۱۸۳/۳۳ متر مربع

۳۵۲ فرعی آقای عادل توسلی فرزند میران ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۲۳۵/۵ متر مربع

بخش نه

■ قریه ایزوا پلاک ۳۸- اصلی بخش نه

۶ فرعی آقای بهزاد زمانی فرزند فتح‌اله ششدانگ یک قطعه زمین با کاربری زراعی به مساحت ۳۱۱۲/۵ متر مربع

■ قریه بهینک پلاک ۶۱- اصلی بخش نه

۳۵۷ فرعـی آقـای داود بهزادی‌کیا فرزند جهان‌بخش ششـدانگ یک قطعه زمین با کاربری زراعی به مساحت ۴۱۰/۳۶ متر مربع

۳۵۸ فرعـی آقـای وداد بهزادی‌کیا فرزند جهان‌بخش ششـدانگ یک قطعه زمین با کاربری زراعی به مساحت ۴۰۰/۰۰ متر مربع

۳۵۹ فرعی آقای فرهاد بهزادی‌کیا فرزند جهان‌بخش ششـدانگ یک قطعه زمین با کاربری زراعی به مساحت ۴۰۷/۰۰ متر مربع

■ قریه تارنک پلاک ۶۵- اصلی بخش نه

٤ فرعی آقای امیر معلم فرزند غلامحسین ششدانگ یک قطعه زمین با کاربری زراعی به مساحت ۱٤۱۵۶/۰۰ متر مربع

■ قریه خطیب کلا پلاک ۷۸- اصلی بخش نه

٤۶ فرعی خانم سـهیلا نان‌پززاده خوئی فرزند علیرضا ششـدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۱۶۹/۱۱ متر مربع

٤۷ فرعی آقـای علیرضا نان‌پززاده خوئی فرزند علی ششـدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۲٤٤/۷۸ متر مربع

■ قریه کیاکلا پلاک ۷۹- اصلی بخش نه

۵۳۹ فرعی آقای علی بخشی درونکلا فرزند امراله ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۱۹۷/۰۵ متر مربع

۵٤۰ فرعی آقای سـیدعابدین عقیلی فرزند سـیدرضا ششدانگ یک قطعه زمین با کاربری زراعی به مساحت ۲۲۶/۱٤ متر مربع

■ قریه دیزینکلا پلاک ۸۲- اصلی بخش نه

۱۵۱ فرعی آقای ضرغام کلاشـی فرزند رضوان ششـدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۱۹۰/۳٤ متر مربع

■ قریه کرچی پلاک ۸۳- اصلی بخش نه

۱۸۰ فرعی آقای رضا قنبری فرزند مسـلم ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۲۶۳/۶۵ متر مربع

۱۸۱ فرعـی آقای عباسـعلی کیانی فرزند اصغر ششـدانگ یک قطعه زمین با کاربری زراعی به مساحت ۶۱۶۰/۵۱ متر مربع

۱۸۲ فرعی خانـم فریبا میرزاخانی فرزند بهرام ششـدانگ یک قطعه زمین با کاربری زراعی به مساحت ۱۹۷۶/۰۰ متر مربع

۱۸۳ فرعی خانـم فریبا میرزاخانی فرزند بهرام ششـدانگ یک قطعه زمین با کاربری زراعی به مساحت ۳۵٤۰/۵ متر مربع

۱۸٤ فرعی خانـم فریبا میرزاخانی فرزند بهرام ششـدانگ یک قطعه زمین با کاربری زراعی به مساحت ٤۳۹۱/۰۰ متر مربع

۱۸۵ فرعی خانـم فریبا میرزاخانی فرزند بهرام ششـدانگ یک قطعه زمین با کاربری باغی به مساحت ۸۱۷۹/۰۰ متر مربع

۱۸۶ فرعـی آقایـان جواد یوسـفی و میثم پیرهادی فرزند شـعبان و غلامعباس نسـبت به دو دانگ و چهاردانگ مشاع از ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۲۹۳/۵۹ مترمربع

لذا طبق ماده ۱۶ قانون ثبت هر کسـی نسـبت به امـلاک فوق‌الذکر واخواهی یـا ادعایی دارند از تاریخ اولین انتشـار آگهی نوبتی ظرف ۹۰ روز (سـه مـاه) اعتراض خود را به اداره ثبت اسـناد و املاک چمسـتان تسـلیم و رسـید دریافت دارند هرگاه قبلاً بین متقاضیان و دیگری قبل از انتشـار آگهی نوبتـی و در دادگاه طرح دعوی شـده در جریان ثبت باشـد طـرف دعوا با رعایت مـاده ۱۷ قانون ثبت بایسـتی ظرف مدت مذکـور واخواهی لازم از دادگاه مشـعر به طرح دعـوی اخذ و به اداره ثبت چمستان تسلیم نمائید در غیر این صورت طبق ماده ۲٤ قانون ثبت سـاقط خواهد شـد اعتراض صاحبان املاک مجاورین بر حدود و حقوق ارتفاقی در موقع عملیات تحدید حدود که نیاز به آگهی جداگانه خواهد داشت پذیرفته خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۲/۰۱
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۳/۰۱

عین اله تیموری، رئیس ثبت اسناد و املاک چمستان

روزگار معدن
شنبه
• اول اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۱۱ شوال ۱۴۴۵ • ۲۰ آوریل ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۲۸۷

یادداشت

اکتشاف سرمایه‌گذاری است

سهراب حسینی
فعال بخش معدن

فعالیت در حوزه معدن از فعالیت‌های اکتشافی آغاز می‌شود و تـا تولید محصول نهایی ادامه می‌یابد، بنابراین باید اقرار کرد که فعالیت در نخستین حلقه از زنجیره معدن اهمیت ویژه‌ای دارد و تاثیر بسـزایی بر بهبود شرایط تولید و حتی اقتصاد کشور خواهد داشت.در طول دهه‌های اخیر، اکتشاف و فعالیت‌های اکتشافی و به‌دنبال آن استخراج ذخایر معدنی موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گرفته است، اما این توجه تنها منوط به ذخایر سطحی می‌شود.

در حالـی که اکتشـاف در اعمـاق زمین در نهایت به توسـعه ثروت معدنی کشور منتهی می‌شـود.اجرای فعالیت‌های حفاری در اعماق یکی از پیش‌شرط‌های شناسایی و توسعه ذخایر معدنی کشور است. در برنامه هفتم توسعه، سالانه ۵ میلیون متر حفاری اکتشـافی در دستور کار قرار گرفته اسـت. چنانچه این حجم از حفاری اکتشـافی در کشور انجام شود، بدون تردید سطح ذخایر معدنی به‌شدت افزایش خواهد یافت.مجموع حفاری‌های اکتشافی کـه در تمام دهه‌های پیشـین در کشـور انجام‌گرفته، حدود ۵ میلیون متر اسـت، بنابراین تحقق هدف پیش‌بینی‌شده در برنامه هفتم توسعه، باتوجه به شـرایط و امکانات موجود، شدنی به‌نظر نمی‌رسد.براساس اعلام سازمان زمین‌شناسی تاکنون تنها در ۰.۳ درصد از مسـاحت کشور، فعالیت اکتشـافی انجام گرفته است، در همین حال باید خاطرنشـان کرد که مجموع سـرمایه‌گذاری انجام‌گرفته در حوزه اکتشـاف توسـط بخش دولتی و خصوصی نزدیک به ۵۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود.در طول سال‌های اخیر عربستان تلاش گسترده‌ای برای توسعه فعالیت‌های معدنی، انجام شده است. ذخیره اکتشاف‌شـده در این کشور برابر ۱.۲ میلیارد تن برآورد می‌شـود. در حال حاضر عربسـتان با برنامه ۳سـاله، سرمایه‌گذاری ۱۰۰ میلیارد دلاری خارجی و ۴۵۰ میلیارد دلاری داخلی برای ارتقای سـهم معدن از اقتصاد این کشور می‌کوشد. باتوجه به حجم قابل‌توجه سـرمایه‌گذاری توسط عربستان، باید اقرار کرد که این کشـور در آینده نزدیک به یکی از رقبای اصلی ایـران در حـوزه معـدن و صنایع‌معدنی بدل خواهد شـد. ورود عربستان به حوزه معدنکاری در سال‌های اخیر، زنگ خطر جدی برای فعالان این بخش در ایران است.

تداوم این شرایط به‌منزله واگذاری میدان رقابت در حوزه معدن به کشورهای همسـایه خواهد بود.در شرایطی که مجموع میزان حفاری انجام‌گرفته در کشـور به حدود ۵ میلیون متر می‌رسـد، کشورهای مهم معدنی دنیا سالانه نزدیک به همین حجم حفاری می‌کنند. در کشور کانادا تنها ظرف سال ۲۰۲۲ بیش از ۷ میلیون متر، در روسـیه ۴ میلیـون متر، در اسـترالیا ۱۱ میلیون متر و در عمان برابـر یک‌میلیون متر حفاری انجام می‌شـود، بنابراین بایـد اقرار کرد با توسـعه فعالیت‌های حفاری اکتشـافی، ذخایر شناسایی‌شده کشور افزایش قابل‌توجهی خواهد یافت.

در همین‌حـال باید خاطرنشـان کرد که شـرکت مس نیز در این سـال‌ها اقدامات متعددی برای حفاری انجام داده اسـت. در این بازه زمانی ۲۲۵ هزار متر حفاری اکتشـافی در این مجموعه انجام‌شـده که منجر به اکتشـاف ۸۰۰ میلیون تن ذخیره جدید شـده اسـت. یعنی به‌ازای هر متر حفـاری، ۳۵۵۰ تن ذخیره به ذخایر کشـور، افزوده خواهد شد. در واقع به‌ازای هر متر حفاری، ۷۱ دلار سرمایه به کشور اضافه خواهد شد. در همین حال برآورد می‌شـود میزان حفاری در شرکت مس تا پایان دی به ۳۳۰ هزار متر افزایش یابد. در همین حال مجموع ذخایر اکتشاف‌شـده در شرکت ملی مس حدود ۱۹.۵ میلیارد تن است. از تجربه فعالیت شرکت مس می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که سرمایه‌گذاری برای شناسایی ذخایر جدید، به‌منزله ارتقای سطح ذخایر معدنی کشور است.عقب‌ماندگی فعالیت‌های اکتشافی ایران در مقایسه با سایر کشورها در حالی که هزینه این عملیات در ایران به‌مراتب پایین‌تر اسـت. به‌عنوان نمونه نرخ حفاری در کانادا حدود ۲۰۰ دلار و در ایران برابر ۸۰ تا ۹۰ دلار به‌ازای هر متر اسـت. در نتیجه انتظار می‌رود از این فرصت برای توسعه فعالیت‌های اکتشافی در کشور، بهره گرفته شـود.نبود سند استراتژیک اکتشـاف مواد معدنی و عدم‌تعیین ناظر قوی بر اجرای آن، یکی از بزرگ‌ترین مشـکلاتی اسـت که فعالیت در این بخش را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد، یعنی ما اسـتراتژی توسـعه نداریم و نمی‌دانیم به‌دنبال اکتشاف چه ماده معدنی باشـیم.تجهیزات و ماشین‌آلات معدنی، سلاح ما در اجرای فعالیت‌های معدنی هستند، هرچه این تجهیزات به‌روز باشـند و عملکرد بهتری داشته باشند، هزینه اجرای فعالیت‌های معدنکاری، کاهش خواهد یافت. اما به این مهم توجه کافی نشده و شـاهد بروز مشـکلات جدی در این بخش هستیم.بی‌توجهی به اسـتفاده از تجهیزات نوین در فعالیت‌های اکتشـافی، به افت قابل‌توجه بهره‌وری در این بخش منتهی شـده اسـت. در چنین فضایی عملا بستری برای رشد و توسعه وجود ندارد.

روی موج خبر

عرضه ۳۱۶ هزار تن مقاطع فولادی در بورس کالا

تالارهـای بورس کالای ایران روز چهارشـنبه ۲۹ فروردین مـاه میزبان عرضه ۷۳۱ هـزار و ۹۲۶ تن انواع کالا و محصول هسـتند. بیشترین عرضه های امروز متعلق به مقاطع تخت و طویل فولادی است که قرار است ۳۱۶ هزار و ۷۴۷ تن از این محصولات در تالار صنعتی روی تابلو برود.به این ترتیب تالار محصـولات صنعتی و معدنی میزبان عرضه ۱۸۶ هزار و ۹۷۴ تن میلگرد، ۶۰ هـزار و ۶۰ تن ورق گرم نوردکاران، ۳۸ هزار و ۶۸۳ تن تیرآهن، ۳۰ هزار و ۳۰ تن ورق گرم خودرو و یک هزار تن ورق گرم اسـت. ۵۷ هـزار و ۸۶۹ تن مواد پلیمری و شـیمیایی در تالار پتروشیمی و فرآورده های نفتی روی تابلو مـی رود.تالار صادراتی میزبان عرضه ۹۳ هزار و ۷۲۰ تن قیر، ۵۰ هزار تن کنسـانتره سـنگ آهن و ۷۳۵ تن عایق رطوبتی اسـت. ۲۰۴ تن پنبه محلوج نیز در تالار کشاورزی عرضه می شود.در تالار حراج باز ۹۵ هزار تن خاک روی، ۵ هزار و ۹۴۰ تن دی اتیل هگزانول، ۸۰۰ تن ارتوزایلن، ۷۶۸ تن اسـتایرن منومر، ۵۵۰ تن منومر وینیل استات، ۵۰۰ تن تولوئن دی ایزو سـیانات، ۵۰۰ تن مس کاتد و ۲۵۲ تن متیلن دی فنیل دی ایزوسیانات خالص عرضه می شـود.بازار فرعی نیز عرضه ۴۰ هـزار تن روغن ضایعاتی، ۳ هـزار و ۵۴ عدد ضایعات باطری، ۲ هزار تن تسـمه فولادی، یک هزار و ۸۰۰ عدد بشکه خالی، ۳۶۶ عدد تجهیـزات ضایعاتی، ۲۴۳ عـدد ضایعات مونتاژی خـودرو، ۱۵۵ عدد چرخ خودرو ضایعاتـی، ۱۰۶ هزار و ۵۰۰ تن تختـال، ۲۵۰ تن ضایعات پلیمـری، ۱۵۰ تن لوله فلزی درجـه دو، ۱۰۸ تن ضایعات فولادی، ۱۰۰ تن سـبد پروفیل فولادی، ۶۰ تن لوله مسـی، ۱۲ تن ضایعات فلزی واگنی و ۶ تن ضایعات پلاستیکی را تجربه می کند.

اشتغال‌زایی، اولین آورده توسعه معادن‌کوچک برای اقتصاد

محتشمی پور معاون معدنی وزارت صمت گفت: معادن بزرگ نمی‌توانند اشتغالی که در صنایع کوچک شـکل می‌گیرد را ایجاد کننـد؛ در واقع اولین آورده صنایع کوچک برای هر اقتصادی، اشتغال‌زایی است.

محتشـمی پور گفت: موضوع تولید فولاد سازگار با محیط زیست یا فولاد سبز، سال هاسـت مطرح شده و دنیا به آهستگی به این سمت می‌رود. به این جهت که کشور ما در تولید فولاد اتکای زیادی به ذخایر متان خود داشـته اسـت، در رتبه‌های بالای دنیا قرار دارد و تولید کربن ما نسـبت به تولید فولاد جزو کمترین‌ها در دنیاست. البته این مسیر باید ادامه دار باشد و در توسعه فناوری به سمت تکنولوژی‌ها با سازگاری بیشتر محیط زیست و مصرف برق کمتر پیش برود.

او افزود: باید تکیه به ظرفیت توان داخلی چه در بخش سرمایه گذاری و چه در بخش فناوری را باید توسعه دهیم که این کار در کشور ما شروع شده است. در چند کارخانه ما تولید فولاد بر پایه هیدروژن شروع شده است.

این مقام مسـئول در خصوص مردمی سازی بخش معدن گفت: سه راهبردی که در وزارت صمت داریم، با محوریت مردمی سازی بخش معدن است. راهبرد اول این است که با ورود و توسعه سهم شرکت‌های سهامی عام از طریق زیرساخت‌های بازار سرمایه بتوانیم سهم سرمایه‌های مردم در بخش معدن را بالاتر ببریم. این کار در سال گذشته آغاز شد و چند پروژه در این زمینه را پیگیری می‌کنیم. این به ماه اجازه می‌دهد معادن را با ظرفیت مالی و فنی بخش خصوصی و سرمایه خرد توسعه دهیم.

او افزود: محور بعدی بحث فعال کردن معادن کوچک اسـت. در هر صنعتی، صنایع بزرگ عمدتاً نقش تأمین کننده و تولیدکننده بزرگ ارزش افزوده برای صنایع پیشین خود را دارند. بخشـی اعظمی از دانش بنیان‌های ما همین صنایع بزرگ هسـتند. اما این سرمایه به نسبت سرمایه‌ای که مصرف می‌کنند، نمی‌توانند اشتغالی که در صنایع کوچک شکل می‌گیرد را ایجاد کنند.

در واقع اولین آورده صنایع کوچک برای هر اقتصادی، اشتغال زایی است و به توزیع درامد و کاهش طبقات درامدی کمک می‌کند.

محتشمی پور گفت: سال گذشته ۵۴۰ معدن غیرفعال کوچک را دوباره فعال کردیم و در قالـب مزایده‌هـا بیش از هزار معدن غیرفعالی که فاقـد بهره بردار بود را به مردم واگذار کردیم و فعالیت آنها شروع شده است.

این در حالی اسـت که کل معادن فعال ما حدود ۷ هزار تاسـت، به عبارت دیگر ۲۰ درصد تعداد معادن کوچک ما طی یک سال توسعه پیدا کرده است.

«روزگارمعدن» ظرفیت معادن و صنایع‌معدنی در تحقق شعار سال را بررسی کرد:

بخش خصوصی دریچه‌ای برای افزایش درآمد دولت

مرضیه احقاقی

عکس: مهدی کاوه ای

رهبـر معظم انقـلاب در پیامی به‌مناسـبت آغاز سـال ۱۴۰۳، سال جدید را سـال «جهش تولید با مشـارکت مردمی» نام‌گذاری کردند. بنابراین باید اذعان کرد امسـال هـم یکی از مسـائل اقتصادی از سـوی رهبری به‌عنوان شـعار سال انتخاب شده است. همه‌ساله براسـاس نام‌گذاری و انتخاب شعار سال توسـط رهبر معظم انقلاب، جهت‌گیری کلی در کشـور ایجاد می‌شـود. انتخاب این شعار بیانگر اهمیت توجه به تولید ملی و نقش حیاتی مشارکت همگانی مردم در تحقق این هدف‌گذاری ملی است. تحقق جلب مشـارکت مردم نیازمنـد برنامه‌ریزی بیشـتری بـرای فراهم سـاختن زمینه‌های حضور مردم در شئون مختلف اعم از سرمایه‌گذاری و دیگر بخش‌ها است. در همین‌حال باید تاکید کرد معادن و صنایع‌معدنـی به‌عنوان یکی از بسـترهای اصلی توسعه اقتصادی کشـور می‌توانند نقش پررنگی در تحقق شعار سـال بازی کنند. حضور فعالان بخش خصوصی در این بخش در طول دهه‌های گذشـته، نمونه‌ای از فرآیند جلب مشـارکت مردمی اسـت. بااین‌وجود نباید فراموش کرد که فعالان صنعتی با مشکلات متعددی روبه‌رو هستند که به مانع اصلی در مسـیر مشـارکت مردمی یا تحقق شـعار سال، بدل شـده و بخش بزرگی از این چالش در سـایه سیاسـت‌گذاری غلط حاصل شده است و رفع آن با اصلاح رویکردها، ممکن به‌نظر می‌رسد.

▣ مردم تصمیم‌ساز نیستند

آنـوش رحـام، فعال صنعـت فولاد اظهـار کرد: بخـش بزرگی از فعالان حـوزه تولید مقاطع طویل و واحدهای نوردی، بخش خصوصی هسـتند. یعنی مشارکت مردمی در حلقه‌های پایانی زنجیره فولاد کـه بیشـترین ارزش‌آفرینی را هم به‌همـراه دارد، قابل‌توجه اسـت. بااین‌وجود نقش بخش خصوصی که سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی هم در زنجیره فولاد داشته، در تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری، به‌شدت محدود است.

وی بااشـاره به شعار تعیین‌شـده برای امسال از سـوی رهبر معظم انقلاب مبنـی بر «جهش تولید با مشـارکت مردمی» اظهار کرد: در طول سال‌های گذشـته، نظـرات فعالان بخش خصوصـی از هیچ درجـه اعتبـاری بـرای سیاسـت‌گذاری و تعیین اسـتراتژی تولید، برخوردار نبوده است. علاوه‌براین فعالان حوزه تولید که تاثیر مستقیم از سیاست‌های اقتصادی تولیدی دارند، حتی قبل از ابلاغ مصوبات و بخشنامه‌ها، از صدور آنها باخبر نمی‌شوند.

این فعال صنعتـی افزود: چالش‌های کلان حاکم بـر اقتصاد ایران، روند فعالیـت در زنجیره معادن و صنایع‌معدنی و به‌ویژه فولادسـازان را متاثر کرده و در طول این سـال‌ها سیاسـت‌های ارزی به مشکل دائمـی پیش‌روی تولید و فروش صنایع بدل شـده است.

رحـام چندنرخی بودن نرخ ارز و اثرگذاری آن بر رونـد تعیین نرخ محصـولات را یکی از بزرگ‌ترین چالش‌هایی دانسـت کـه گریبان بخـش تولید را گرفته است و افزود: هیچ محصولی در کشور به‌ویژه در حلقه‌های میانی زنجیره تولید، براسـاس هزینه تمام‌شـده تولید به‌فروش نمی‌رسد. تولیدکنندگان صنایع داخلی ناچار هسـتند مواد اولیـه موردنیاز تولید خود را حتی با بهای به‌مراتب بالاتر از نرخ این محصولات در بازار جهانی، خریداری کنند. در واقع با اجرای سیاسـت‌های مختلف، زمینه گرانفروشی مواد اولیه در کشور فراهم می‌شود.

در همین حال نوسانات نرخ ارز در نرخ بخش‌های مختلـف از جملـه خدمات، مواد اولیـه و... اثرگذار اسـت. بااین‌وجـود فعـالان صنایع پایین‌دسـتی ناگزیر هستند از یک‌سـو مواد اولیه تولید خود را با احتسـاب نرخ دلار در بازار آزاد خریداری و از سوی دیگر، محصول نهایی تولیدی‌شـان را با قیمت‌های تعیین‌شـده از سـوی دولت به فروش برسانند. در همین‌حال تولیدکنندگان موظف هستند ارز حاصل از صـادرات خود را بـا نرخ دلار نیمایی به کشـور بازگردانند، یعنـی هزینه‌های قابل‌توجهی به بخش تولیـد و به‌ویـژه فعالان بخـش خصوصی تحمیل می‌شود.

ایـن فعـال صنعت فـولاد گفت: انتظـار می‌رود سیاست یکسانی بر روند قیمت‌گذاری زنجیره فولاد حاکم شود. در ادامه چنانچه سیاست ارز چندنرخی اصلاح شود، بسیاری از مشکلات حاکم بر اقتصاد از جمله در حوزه مفاسد اقتصادی، مرتفع خواهد شد.

رحام گفت: سال ۱۴۰۲ تراز تجاری کشور، منفی بـود. ایـن در حالی اسـت که صـادرات از اهمیت ویـژه‌ای در رونق اقتصادی هر کشـوری برخوردار اسـت، در نتیجه انتظار می‌رود سیاست‌های حاکم بر بخش تولید و صادرات، تسهیل شود. فعالیت‌های صنعتـی و به‌ویژه تولید در زنجیـره فولاد می‌تواند نقـش اثرگـذاری در ارتقای سـطح ارزآوری برای کشور داشته باشـد. بااین‌وجود استراتژی حاکم بر ایـن بخش در عمل مانع تولیـد و فروش صادراتی محصولات مختلف است.

وی افـزود: الزام بـه تسـعیر ارز صادراتی با نرخ به‌مراتـب ارزان‌تر از بهـای دلار در بازار آزاد، زمینه دور زدن قوانیـن را فراهـم می‌کنـد. کمااینکـه برخی افـراد بـا کارت بازرگانی اجـاره‌ای اقدام به صـادرات و در ادامـه از بازگشـت ارز صادراتی نیز خودداری می‌کننـد. همین موضوع نیز به افت تراز تجاری کشـور منتهی می‌شـود، اما متاسفانه هنوز سیاسـت‌گذاران متوجه سیاست‌های اشتباه خود و اثرات منفی آن بر اقتصاد نشده‌اند. در چنین فضایی عملا امکانی برای اصلاح شرایط وجود ندارد.

رحام گفـت: دولت بایـد برای جلب مشـارکت حداکثـری مـردم و همچنیـن تولیـد و صادرات حداکثری، سیاسـت‌های اقتصـادی و ارزی خود را تسـهیل کند، اما تا زمانی که علت بروز مشـکلات بررسی نشـود، نمی‌توان برای رفع آن، برنامه‌ریزی کرد. چنانچه بسـتری برای برقـراری تعامل میان تولیدکننـدگان تصمیم‌گیـران، مهیا شـود، بخش بزرگی از مشکلات حاکم بر تولید و تجارت، مرتفع خواهد شد.

این فعال صنعت فولاد گفت: در سـال‌های اخیر، ناترازی در تامین برق و گاز صنایع، کمبود سرمایه در گـردش واحدهـای تولیدی، بـه توقف عملکرد برخـی صنایع یا کاهـش تولید آنها منتهی شـده است. بدون تردید بازگشت تولید به ظرفیت قبلی، سـاده نخواهد بود. علاوه‌براین باتوجه به مشکلات موردبحـث، صنایع در طول این سـال‌ها به‌شـدت آسیب‌پذیر شده و نتوانسته‌اند در مسیر رشد تولید، بهسازی و بهبود شرایط تولید خود گام بردارند.

وی افـزود: دولت باید برنامه‌ای جامع برای حفظ ظرفیت تولید کشور در نیمه نخست امسال، تدوین کنـد. در گام دوم نیـز برای تحقـق اهداف جهش تولیـد، اقدام کند، اما در موقعیـت کنونی با تداوم همین نگاه و شرایط، امکانی برای تحقق شعار سال وجود ندارد.

▣ انتظـاری از بخـش خصوصـی نداشـته باشید!

کامران وکیل، فعال بخش معدن اظهار کرد: جلب مشـارکت مردمی در حوزه معـدن و صنایع‌معدنی در قالـب سـرمایه‌گذاری بخـش خصوصی، معنی می‌یابـد. در طول چنـد دهه اخیـر، زمینه جذب سـرمایه قابل‌توجهـی از سـوی مردم بـه صنایع، فراهم شـده اسـت،اما هیچ اختیاری در دست این فعالان صنعتی و تولیدکنندگان نیست. در شرایطی کـه بخش خصوصی فاقد اختیـار و قدرت در روند سیاسـت‌گذاری و تصمیم‌گیری است، نمی‌توان به بهبود عملکرد آن نیز امید داشت.

وی افزود: اختیار و عملکرد، رابطه مستقیم با هم دارند. در شرایطی که سیاست‌های حاکم بر اقتصاد و صنایع، اشـتباه هسـتند، نمی‌توان به رشد تولید امید داشت.

وکیـل گفت: بخـش خصوصـی حتـی اختیار قیمت‌گذاری محصولات، فـروش آنها و ارزآوری را نـدارد. علاوه‌براین هر روز مقـررات حاکم بر بخش تولیـد نیز با چالش‌های جدی روبه‌رو می‌شـود. در چنین فضایی عملا امکان برنامه‌ریزی برای تولید و صادرات وجود ندارد و نباید به جلب مشارکت مردم در توسعه تولید، امید داشت.

این فعال بخش معدن افزود: نرخ تسعیر ارز توسط مرکز مبادله ارز و طلای ایران تعیین می‌شـود، اما در طول این سال‌ها هنوز هیچ فرآیند منطقی برای تعیین نرخ ارز صادراتی براسـاس نرخ دلار در بازار آزاد، بیان نشده اسـت. این فعال معدنی بااشاره به اظهارات رئیـس کل بانک مرکزی و همچنین وزیر امور اقتصـادی و دارایی دولت سـیزدهم مبنی بر به‌رسـمیت نشـناختن نرخ دلار، گفـت: باوجودی که مسـئولان نرخ دلار در بازار آزاد را به‌رسـمیت نمی‌شناسند، اما روند صعودی جهش ارز ادامه دارد. در نهایت نیز مسئولان ناچار هستند از نرخ دلار در بازار آزاد، تبعیت کنند، اما این تاخیر چندماهه تنها به ضرر تولیدکنندگان و روند سودآوری فعالیت آنها منتهی خواهد شد.

وکیـل گفت: در همیـن حال شـاهد اثرگذاری جدی نـرخ دلار در فرآیند تعییـن نرخ محصولات مختلـف در بازار داخلی هسـتیم. یعنی همین نرخ دلار در بازار آزاد، نـرخ همه‌چیز را تعیین می‌کند. حال باتوجه به سـختگیری‌های جدیـد و خارج از قاعده دولت در حوزه واردات و صادرات، چالش‌های بیشـتری گریبان فعالان صنعتی را خواهد گرفت و حتی می‌تواند تنش‌های ارزی کشور را تشدید کند. این دست محدودیت‌ها عملا روند فعالیت صنایع را تحت‌تاثیر قـرار می‌دهد، در نتیجه تولید و تجارت، تحت‌تاثیـر منفـی قـرار خواهد گرفـت. این فعال بخش معدن گفت: در شـرایطی کـه دولت فرآیند قیمت‌گذاری را در اختیار دارد، صنایع وارد فاز زیان می‌شوند.

وی افـزود: بخش خصوصی تنهـا دریچه‌ای برای دولت برای افزایش درآمدزایی اسـت. کمااینکه در سـال‌های اخیر دولت با اتکا به روش‌های مختلف، درآمدهای حاصل از صنایع را افزایش داده اسـت. اما بسـیاری از این سیاست‌ها آن‌قدرها هم اثرگذار نبودند. در واقع تداوم این سیاسـت‌ها در میان‌مدت و بلندمدت به‌ضرر صنایع است و ضربات جدی را به اقتصاد ما تحمیل خواهد کرد.

▣ کلام آخر

جـذب سـرمایه‌های مـردم بـه حـوزه تولید از راهکارهـای اصلـی مقابله بـا تورم به‌عنـوان یکی از مشـکلات کلان حاکـم بر اقتصاد ما محسـوب می‌شـود. در همین‌حـال تکیـه بر تولید، مسـیر اشـتغالزایی تسـهیل می‌شـود و نقش بسزایی در حل مشـکلات حاکم بـر اقتصاد مـا دارد. چنانچه سیاست‌های حاکم بر اقتصاد در سطح کلان مرتفع شـود، امکانی برای جلب مشـارکت مردمی وجود دارد. اصـلاح سیاسـت‌های ارزی، برقـراری ثبات در فرآینـد تصمیم‌گیری بـرای صنایع و همچنین برقـراری تعامل سـازنده بـا فعالان بخـش تولید، مهم‌ترین خواسـته برای تحقق شعار امسال است. البته ناگفته نماند که بخشی از ظرفیت‌های تولیدی کشـور در نبود زیرسـاخت‌های انرژی و حمل‌ونقل از میـان مـی‌رود، بنابراین توسـعه زیرسـاخت در بخش‌های مختلف به‌ویژه در حوزه انرژی، راهکاری برای رفع کمبودها و تداوم تولید و توسعه است.

خصولتی هایی که معادن کشور را ثبت و راکد نگه می دارند

بصیری معاون سـابق وزیر و اسـتاد دانشگاه تربیت مدرس با بیان اینکه با تصمیمات لحظه ای و دسـتوری ریسـک سرمایه گـذاری در بخش معدن را بالا برده انـد گفت: علاوه بر تحریم های خارجی از خودتحریمی نیز لطمه می خوریم.

بخـش معادن در شـرایطی با مسـائل و چالش های بسـیار همراه اسـت که از یکسـو با ممنوعیت واردات ماشـین آلات و عدم تولید ماشـین الات در داخل بخشـی از معادن با کاهش تولید مواجه هسـتند و از سـوی دیگر در حـوزه صادرات مواد معدنی نیز آنچنان که انتظار می رود فعالان این حوزه نتوانسته اند بازارهای درخور توجهی را به دسـت بیاورند. این امر عمدتا بـه دلیل ضعف در ارتباطات ایران بـا بازارهای جهانی دارد که باعث شده میزان صادرات محصولات معدنی چندان قابل توجه نباشد. با این وجود مسائل پیرامون حوزه معدن کشور محدودو بـه این موارد نیسـت و معدنکاران با چالش هـای دیگری نیز همواره دست و پنجه نرم می کنند. این در حالی است که برخی کارشناسان می گویند دولتمردان و مسئولین ما معدن را درک نکرده و نشـناخته اند در غیر این صورت معادن کشور پتانسیل خوبی دارد اما تا زمانی که نفت هست اعتقادی به معدن نداشته و نخواهند داشـت در صورتی که به واسطه پویایی بخش معدن اسـت که چرخ کلیه صنایع داخلی می چرخد.«محمد حسین بصیری» اسـتاد دانشـگاه تربیت مدرس و معاون سـابق وزیر صمـت در گفتگو با بازار در خصـوص وضعیت حاکم بر بخش معدن کشور گفت: مشکلاتی که فراگیر است و تحریم که همه کشـور را تحت تاثیر قرار داده در حوزه معدن نیز وجود دارد و به هر حال بسـیار از تجهیزات معدنی مـا تکنولوژی اروپایی و آمریکایی هسـتند و تحریم ها تا مقدار زیادی باعث شده روی بخش فشـار بیاورد.بصیری افزود: در واقع بحث تهیه تجهیزات بخش معدن چالش ساز است به طوری که بر فرض قیمت یک لاسـتیک دامپتراک نزدیک ۴۰۰ میلیون تومان است و مساله بعدی اینکه متاسفانه با تصمیمات لحظه ای و دستوری ریسک سرمایه گذاری در بخش معدن را بالا برده اند.

وی خاطر نشـان کرد: بر فرض در یک مقطعی بخشنامه می دهند تعرفـه عوارض صادرات را بالا می برنـد و به این ترتیب به کل صـادرات لطمه می خورد. چون یک تصمیمات پایداری نیسـت و لحظه ای گرفته می شـود و ریسک فعالیت در بخش معدن را بالا می برد؛ یعنی ممکن اسـت یک سـرمایه گذاری کـه کالایـی را صادر می کند هیچ اعتمادی نـدارد که عوارض صادراتی روز بعد دو برابر نشود.

▣ بی ثباتی قوانین و ریسک بالای کار در بخش معدن

این کارشـناس بخش معدن تاکید کرد: اگر ما قوانین پایدار و باثباتی داشـته باشـیم که فرد بداند تا چند سـال آینده چه افزایش هایی را در حوزه های مختلف از جمله مالیات و حقوق دولتی در پیش خواهد داشـت و بتواند برآورد کند و بر اسـاس آن برنامه ریزی کند و متعاقبا تولید داشته باشد و یا صادرات و واردات داشته باشد، قطعا امور تسهیل تر می شود. اما همانطور که گفته شـد چون قوانین پایدار نیست این مساله ریسک کار در معدن را بالا برده است.

وی ادامه داد: از سـوی دیگر محدوده های بسـیاری هستند که در بلوک شـرکت های خصولتی هسـتند و یکسری هم در بلوک وزارت صمت اسـت. این در شرایطی است که چند سال پیش یک خیز برای آزاد سـازی این محدوده ها برداشته شده مبنـی بر اینکه اگر محدوده ای مدت زمانی طولانی کار نشـده آزاد شود تا بقیه بتوانند بگیرند و کار کنند منتها از دست افراد حقیقـی گرفتند و بـه بخش های خصولتی دادنـد و آنها الان بلوک کرده اند!بصری افزود: اگر کل کشـور را بررسی کنید می بینید که درصد عظیمی از محدوده های کشـور ثبت شـده اما کار نمی شـود لذا باید یک برنامه ای گذاشته شود که حتی به بخش های خصولتی هم تذکر داده شـود و یک مدت برای آنها مشـخص شود که اگر در محدوده ای کار نکردند آزاد شود و به افراد دیگری سپرده شود تا بروند کار کنند.

صادرات ضعیف مواد معدنی به دلیل عدم عضویت در FATF

وی همچنین در پاسـخ به این سوال که این محدوده ها غالبا کدام معادن را شـامل می شود که بلوکه است گفت: وقتی می گوییم پهنه یعنی یک منطقه با وسعت بسیار زیاد که می تواند معادن بسـیاری را در خود جای دهد اما با بلوکه شـدن امکان بهره برداری از بقیه گرفته می شـود. الان ایران را به پهنه های مختلف تقسـیم کرده اند که واگذار شـده است و می تواند هر نوع ماده معدنی در آن باشـد.این استاد دانشگاه تربیت مدرس همچنین در خصوص وضعیت فعلی صـادرات مواد معدنی نیز گفـت: با توجه به اینکه ما جزو FATF نیسـتیم و تبادل نمی توانیم داشته باشـیم لذا در مقایسه با کشورهای رقیب و حتی همسـایه به عبارتی در صادرات عددی نیسـتیم. مگر اینکه به کشورهای اطراف مانند عراق و افغانستان صادرات داشته باشیم که در حدود محدودی بتوانیم صادرات داشته باشیم. بنابراین تا این مشـکلات بزرگی که داریم رفع نشود به تبع به همه آسیب زده می شود.

بصیری همچنین در خصوص میزان سرمایه گذاری در بخش معدن ایران نیز اظهار داشت: به نظر من آنقدر که شایسته است بها نمی دهند چون سـرمایه گـذاری هم اصولا بخش دولتی و خصولتـی می خواهند انجام بدهند و بقیه بخش های کوچکتر محلی از اعراب نیستند متاسفانه.

▣ لطماتـی کـه بخش معدن از خـود تحریمی ها می خورد

این فعال بخش معدن همچنین در مورد دیگر مسائل پیرامون این بخـش یعنی ممنوعیت واردات ماشـین آلات و تبعات آن بـرای این حوزه گفت: ما یک مشـکل بزرگ کـه داریم تحریم خارجی اسـت و دیگری خود تحریمی اسـت؛ بـه عنوان مثال یکی از پیمانـکاران لوازم و قطعات مخصـوص دامپتراک ها را بـه طریقی بـا دور زدن تحریم ها ظرف ۲ مـاه خرید اما ۸ ماه در گمرک ایران گیر بود. با این اسـتدلال که چون این قطعات ساخت امریکا است اجازه واردات ندارد؛ این خود تحریمی است.

وی ادامه داد: یا بر فرض در مقطعی دانمارک را ایران تحریم کرد در حالی که بسیاری از تجهیزات کارخانجات سیمان ایران دانمارکی اسـت. بنابراین در شـرایطی که یک سری تجهیزات بسـیار مهم خریداری کرده بودیم در گمرک ایران مانده بود و اجازه ترخیص نمی دادند چـون می گفتند دانمارک را تحریم کرده ایم. این نوع خود تحریمی ها جز اینکه به کل بخش لطمه می زند پیامد دیگری ندارد.

روزگار معدن
شنبه
• اول اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۱۱ شوال ۱۴۴۵ • ۲۰ آوریل ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۲۸۷

مس رکورد قیمتی دوساله را شکست

قیمت مس در بازارهای جهانی در حالی به بالاترین سطح دوسال اخیر رسید که میزان تقاضا برای این فلز سرخ همچنان ضعیف است. از طرفی تقویت دلار موجب اوج‌گیری نرخ مس شده و در روز ۱۵آوریل قیمت مس به ۴.۳دلار به ازای هر پوند رسید که نوعی رکورد قیمتی محسوب می‌شود.بررسی بازارهای جهانی نشان می‌دهد که معاملات آتی مس در روز ۱۵آوریل به ۴.۳دلار به ازای هر پوند رسیده که بالاترین سطح طی دوسال اخیر به حساب می‌آید، چراکه تقویت دلار در مقابل تضعیف تقاضا ایستادگی کرد و در نهایت پیروز این دوئل بود.شواهد بیشتر در خصوص اقتصاد انعطاف‌پذیر ایالات‌متحده، انتظارات فدرال‌رزرو را برای کاهش نرخ بهره بدتر کرد. به‌منظور قیمت‌گذاری معاملات آتی مس از دلار آمریکا استفاده می‌شود و تقویت دلار قدرت خرید مصرف‌کنندگان را با مشکل جدی مواجه کرده است.با این حال، تحریم‌ها بر این بخش، اختلالات تولید را تشدید کرد تا رشد قیمت فلز سرخ را در این سه‌ماهه مهار کند. ایالات‌متحده و بریتانیا تحویل مس روسیه به LME را در تلافی حمله مسکو به اوکراین ممنوع کرده و چشم‌انداز عرضه را برای بورس به خطر انداختند.در همین حال، کارخانه‌های ذوب مس چین به دنبال تغییرات مقررات برای کاهش ۱۰درصدی تولید خود در سال‌جاری هستند و داده‌های ماهواره‌ای حاکی از افزایش کارخانه‌های ذوب آفلاین در ماه مارس است.این شاخص در روزهای پایانی ماه مارس به‌شدت افزایش یافت که نشان‌دهنده تاثیر احتمالی اقدامات اعضای CSPT است.بازار فلزات شانگهای تخمین می‌زند که چین در ماه مارس سالانه ۲۶میلیون تن مس و آلیاژ مس نیمه‌فرفورژه تولید کرده، اما نرخ عملیاتی تولیدکنندگان به ۶۹.۸درصد کاهش یافته که در مقایسه با مارس ۲۰۲۳ با افزایش قیمت همراه بوده است که این روند بر مصرف صنایع پایین‌دستی تاثیر می‌گذارد.شرکت‌های چینی مسوول تولید بیش از نیمی از مس تصفیه‌شده در جهان هستند و داده‌های گمرکی نشان می‌دهد که واردات مس و کنسانتره مس در این کشور در ماه مارس افزایش داشته است. چین در سه‌ماهه ابتدایی سال‌جاری ۱.۳۸میلیون تن مس خام وارد کرده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۶.۹درصد افزایش را به ثبت رسانده بود.این در حالی بود که میزان واردات کنسانتره مس در ماه مارس به ۲.۳میلیون تن رسید که ۱۵.۳درصد نسبت به مارس ۲۰۲۳ رشد داشته است. داده‌های موجودی بورس آتی شانگهای نیز نشان می‌دهد که هفته گذشته میزان ذخایر مس با افزایش ۲.۷درصدی به حدود ۳۰۰هزار تن رسید.قیمت مس از ابتدای سال ۲۰۲۴ حدود ۰.۴۳دلار به ازای هر پوند معادل ۱۱.۱۱درصد افزایش داشته است و پیش‌بینی می‌شود فلز سرخ تا پایان سال‌جاری با قیمت ۴.۴۳دلار به ازای هر پوند مورد معامله قرار گیرد.

میزان تقاضا و قیمت مس به چه سمتی خواهد رفت؟

مهدی نجفی

تولید ناخالص داخلی (GDP) چین در سال ۲۰۲۳، حدود ۱۷ تریلیون دلار بود و چین پس از آمریکا، بزرگ‌ترین اقتصاد جهان است. این شاخص نسبت به سال ۲۰۲۲، حدود ۵ درصد رشد پیدا کرد. این نرخ رشد، کمتر از مقدار پیش‌بینی شده توسط صندوق بین‌المللی پول بود. در سال‌های اخیر، اقتصاد چین درگیر چالش‌های پیش‌بینی نشده‌ای بود که تولید ناخالص داخلی آن را به میزان زیادی تحت تاثیر قرار داد. این کشور پس از شیوع کرونا، شاهد کاهش چشمگیر نرخ رشد (GDP) در سال ۲۰۲۰ بود. کشور چین را به دلیل تولیدات عظیم صنعتی آن کارخانه جهان می‌نامند. چین از بزرگ‌ترین واردکنندگان و صادرکنندگان جهان بوده و اقتصاد آن به میزان زیادی به تجارت وابسته است. این مسئله منجر به تاثیرپذیری قیمت مواد معدنی از روند تولید ناخالص داخلی این کشور شده است؛ چراکه با رشد این شاخص، تقاضای جهانی مواد معدنی نیز افزایش می‌یابد.

تولید ناخالص داخلی (GDP) یک کشور، معیاری برای تعیین سلامت اقتصادی آن کشور است و به مجموع ارزش افزوده تمامی فعالیت‌های اقتصادی (کالا یا خدمات) انجام شده داخل مرزهای یک کشور یا یک محدوده جغرافیایی معین، در یک بازه زمانی مشخص اطلاق می‌شود. در سال ۲۰۲۳، آمریکا بیشترین میزان تولید ناخالص داخلی در جهان را داشت. پس از آن چین در رتبه دوم و کشورهای آلمان، ژاپن و هند، به‌ترتیب در رتبه‌های سوم تا پنجم قرار گرفتند.

چین بزرگ‌ترین تولیدکننده و صادرکننده جهان است و از نظر واردات نیز پس از آمریکا در رتبه دوم قرار دارد. از اواخر قرن بیستم با سیاست‌گذاری‌های جدید در این کشور، اقتصاد آن به‌طور قابل ملاحظه‌ای پیشرفت کرد و همچنان با سرعت نسبتا زیادی مسیر رشد را طی می‌کند. در فاصله سال‌های ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۰، تولید ناخالص داخلی این کشور دو برابر شد و این، اولین مرحله از رشد اقتصادی چین بود. پس از آن، این کشور با چالش‌های زیادی از جمله همه‌گیری بیماری‌های گوناگون و بحران مالی جهانی سال ۲۰۰۹ روبه‌رو شد که موجب رشد کمتر از پیش‌بینی اقتصاد این کشور تاکنون شده است. روند اقتصاد چین به عنوان بزرگ‌ترین واردکننده و مصرف‌کننده بسیاری از مواد اولیه و کالاهای اساسی در جهان، تاثیر شگرفی بر روند بازار آن‌ها دارد.

▣ بررسی تغییرات تولید ناخالص داخلی چین

تولید ناخالص داخلی چین طی پنج سال اخیر، یک روند صعودی را طی کرده و از بیش از ۱۴ تریلیون دلار آمریکا در سال ۲۰۱۹، به بیش از ۱۷ تریلیون دلار در سال ۲۰۲۳ رسیده است؛ هرچند نرخ رشد آن ثابت نبوده و طی سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ به ترتیب کمترین (۲.۲ درصد) و بیشترین (۸.۴ درصد) مقدار خود را داشته است.

نمودار یک، تولید ناخالص داخلی (دلار ثابت سال ۲۰۱۵) و نرخ رشد (GDP) واقعی را در بازه پنج ساله منتهی به ۲۰۲۳ و پیش‌بینی‌های انجام شده برای پنج سال آینده (۲۰۲۴ تا ۲۰۲۸) را نشان می‌دهد. میزان تولید ناخالص داخلی این کشور همواره افزایش داشته اما شیب افزایش آن دچار تغییرات زیادی شده است. نرخ رشد تولید ناخالص داخلی چین در سال ۲۰۲۰ پس از شیوع کرونا، دچار کاهش ناگهانی شد و به کمترین میزان خود (۲.۲ درصد) در سال‌های اخیر رسید.

پس از گذشت تقریبا یک سال از شیوع کرونا، با توجه به افزایش تقاضای بسیاری از محصولات تولید شده توسط چین از سوی دیگر کشورهای جهان به خصوص آمریکا و اروپا، صادرات این کشور افزایش چشمگیری داشته است که منجر به افزایش شاخص (GDP) در سال ۲۰۲۱ با نرخ ۸.۴ درصد شد.

با اوج‌گیری مجدد همه‌گیری کرونا در اواخر سال ۲۰۲۱، برخی از کشورهای جهان از جمله چین سیاست کووید صفر را پیش گرفتند. مدت زمان این قرنطینه برای کشورهای مختلف متفاوت بود. این سیاست تا ماه دسامبر ۲۰۲۲ در چین ادامه داشت و این مسئله تاثیر زیادی بر اقتصاد این کشور گذاشت. نرخ رشد تولید ناخالص داخلی این کشور در سال ۲۰۲۲، حدود ۳ درصد بود. با وجود اینکه نرخ رشد ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۳ به ۵ درصد افزایش یافت اما همچنان تولید ناخالص داخلی چین نسبت به پیش‌بینی‌های صورت گرفته، کمتر بود.

اقتصاد چین با وجود پشت سر گذاشتن همه‌گیری کرونا، همچنان با مشکلات دیگری روبه‌رو است و نتوانسته رشد مورد انتظار را محقق کند. کاهش شدید تقاضای مسکن و ساخت‌وساز به عنوان یکی از موتورهای محرکه اقتصاد چین، از جمله چالش‌های مهمی است که این کشور با آن روبه‌روست. این موضوع حتی در پیش‌بینی‌های آتی نیز تاثیرگذار بوده و پیش‌بینی‌هایی که در اواخر سال ۲۰۲۳ منتشر شده است، نسبت به پیش‌بینی‌های قبلی رشد اقتصادی کندتری را برای چین متصور هستند.

با توجه به اختلاف زیاد مقدار این شاخص در سال ۲۰۲۳ با مقداری که (IMF) در سال ۲۰۲۲ برای این سال تخمین زده بود، این سازمان در سال ۲۰۲۳ پیش‌بینی خود را برای سال‌های آتی تغییر داد؛ به طوری که در تخمین‌های جدید، میزان تولید ناخالص داخلی چین در سال ۲۰۲۸، بیش از دو تریلیون دلار نسبت به پیش‌بینی‌های قبلی کاهش یافت.

به طور کلی پیش‌بینی‌ها برای نرخ رشد تولید ناخالص داخلی چین در پنج سال آینده نزولی بوده و از ۴.۲ درصد در سال ۲۰۲۴، به ۳.۴ درصد در سال ۲۰۲۸ خواهد رسید. این امر در صورتی است که تخمین‌های صورت گرفته برای آمریکا تغییرات مثبتی داشته و نشان می‌دهد شاخص (GDP) این کشور حتی بیش از پیش‌بینی‌ها افزایش خواهد داشت. افزایش رشد اقتصادی پیش‌بینی شده برای آمریکا درصورتی که پیش‌بینی نرخ رشد اقتصادی چین کاهش یافته، بیانگر آن است که دلیل اصلی کاهش رشد پیش‌بینی شده، عوامل و ریسک‌های کلان بین‌المللی نبوده و چالش‌های پیش روی داخلی چین، در رشد اقتصادی آتی این کشور تاثیر بیشتری دارند.

▣ تاثیر تغییرات (GDP) چین بر بازار مس

آنچه اقتصاد چین را از سایر کشورها متمایز می‌کند، سهم زیاد بخش صنعتی (شامل ساخت‌وساز) آن در تولید ناخالص داخلی است. تاثیر این بخش در (GDP) چین، بیش از دو برابر تاثیر آن در (GDP) آمریکاست. این در صورتی است که محرک خدمات در چین به عنوان یک کشور در حال توسعه، بسیار کمرنگ‌تر از سایر اقتصادهای بزرگ همچون آمریکا، آلمان و ژاپن به عنوان کشورهای در حال توسعه است؛ البته سهم خدمات در تولید ناخالص داخلی چین رو به افزایش است. مقدار این بخش از ۴۴ درصد در سال ۲۰۱۰، به ۵۳ درصد در سال ۲۰۲۱ رسید.

بیش از ۴۰ درصد از تولید ناخالص داخلی چین را بخش صنعتی تشکیل می‌دهد که این مسئله در سایر کشورها دیده نمی‌شود. همین امر، چین را به کارخانه جهان مشهور کرده است.

چین سهم بزرگی از صادرات و واردات جهان را به خود اختصاص داده و به عنوان یکی از بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان مواد اولیه در جهان، تاثیر بسیاری در قیمت مواد معدنی دارد. تولید ناخالص داخلی بیشتر در چین، منجر به افزایش تقاضای مواد معدنی در جهان می‌شود که عموما افزایش قیمت این مواد را به دنبال دارد. به همین طریق، کاهش تولید ناخالص داخلی این کشور، تقاضای مواد معدنی را در جهان کاهش می‌دهد و منجر به کاهش قیمت آن می‌شود.

افزایش ناگهانی نرخ رشد (GDP) چین در سال ۲۰۲۱، افزایش قیمت این فلز را به همراه داشت و با کاهش این مقدار در سال ۲۰۲۲، قیمت مس نیز کاهش یافت. مس پس از شوک عرضه معدن در اواخر سال گذشته میلادی که اکنون با مصرف بهتر از انتظارات ترکیب شده، جایگاهی قوی پیدا کرده است زیرا هم‌زمان با افزایش تولید جهانی، مصرف آن نیز رشد پیدا کرده است. با افزایش قیمت‌ها در بازار، سرمایه‌گذاران شروع به چرخش به سمت کالاهایی کرده‌اند که به عنوان پوششی در برابر ترس‌های تورمی جدید محسوب می‌شوند.

در سال ۲۰۲۳، نرخ رشد (GDP) چین افزایش یافت اما به دلیل وقوع جنگ اوکراین در این سال و افزایش تورم در جهان، سیاست‌های انقباضی در این سال اعمال شد که به موجب آن، رشد تقاضای جهانی مواد اولیه محدود شد. در نتیجه و بر خلاف انتظار، قیمت برخی از مواد معدنی در سال ۲۰۲۳ رشد چندانی نداشت و بعضا کاهش یافت.

اقتصاد چین به دلیل جایگاه آن به عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده مس در جهان، تاثیر قابل‌توجهی بر بازار جهانی مس دارد.

بنابراین تولید صنعتی بالاتر در چین، منجر به افزایش مصرف و قیمت مس در جهان می‌شود و بالعکس. چین حدود ۶۰ درصد از تقاضای مس را به خود اختصاص می‌دهد و بخش قابل‌توجهی از این فلز را برای توسعه املاک و مستغلات استفاده می‌کند. بین ماه‌های ژانویه و آگوست ۲۰۲۳، فروش خانه‌های جدید در چین ۵.۵ درصد نسبت به سال قبل از آن از نظر مساحت زمین کاهش یافت. این تغییر در بازار املاک، باعث کاهش تقاضا برای سیم‌کشی مس و سایر مواد مسی مورد استفاده برای ساخت‌وساز ساختمان شده است.

نرخ رشد سالانه تولید ناخالص داخلی چین و به خصوص سهم صنعت ساخت‌وساز بر این رشد، می‌تواند به عنوان یک شاخص پیشرو برای قیمت‌های آتی مس عمل کند. کاهش قابل‌توجه تولید ناخالص داخلی معمولا با کاهش در معاملات آتی مس همراه است.

بنابراین تولید ناخالص داخلی سالانه چین به عنوان یک هشدار اولیه موثر برای بحران احتمالی بازار مس عمل می‌کند؛ البته لازم به توضیح است که تقاضای مس در سال‌های آتی به مقدار قابل‌توجهی به دلیل توسعه بازار خودروهای الکتریکی و مسائل مرتبط با انتشار کربن کمتر افزایش خواهد یافت که ریسک وارد شده از محل کاهش نرخ رشد اقتصادی چین را تا حدود زیادی جبران کرده و حتی ممکن است موثرتر از عامل منفی معرفی شده باشد.

لزوم به‌کارگیری تکنولوژی‌های تحول‌آفرین در صنعت آلومینیوم

پیشرفت‌های اخیر در صنعت آلومینیوم، شرایط مناسبی را برای افزایش سرعت حرکت به سوی توسعه فرایند کربن‌زدایی در این صنعت فراهم کرده است. به گفته مدیر توسعه فناوری بخش ریخته‌گری آلومینیوم در شرکت «Golden Aluminium»، تمرکز بر منابع انرژی‌های تجدیدپذیر، آندهای خنثی و بازیافت قراضه‌های محصولات مصرف شده ممکن است در دستیابی به هدف‌گذاری توسعه فرایند کربن‌زدایی در صنعت آلومینیوم تحولی شگرف ایجاد کند.

آلومینیوم در حال حاضر دومین فلز پرکاربرد در جامعه مدرن پس از فولاد به دلیل قدرت نسبی بالای آن است؛ انتظار می‌رود با افزایش سرعت گذار به انرژی‌های تجدیدپذیر، استفاده از این فلز در سال‌های آینده به شدت افزایش یابد.

بانک جهانی، آلومینیوم را به عنوان فلزی با تاثیرگذاری بالا و دارای کاربردی چندگانه در تمام فناوری‌هایی که از انرژی‌های تجدیدپذیر همچون انرژی خورشیدی تا انرژی زمین‌گرمایی بهره می‌برند، معرفی می‌کند.

علاوه‌براین، آلومینیوم نقش مهمی در تولید خودروهای الکتریکی سبک‌وزن ایفا می‌کند و خودروسازان از این فلز به منظور افزایش مسافت پیموده شده خودرو از طریق تولید باتری‌های لیتیوم‌یونی استفاده می‌کنند.

شرکت «Golden Aluminium» به عنوان تولیدکننده ورق آلومینیوم مستقر در ایالت کلرادو آمریکا و یکی از چهار شرکت آلومینیومی این کشور است که وزارت انرژی ایالات متحده آمریکا قصد دارد مطابق با طرح فدرال «Industrial Demonstration Program» بودجه اعتباری به آن اختصاص دهد.

در صورت توافق در مذاکرات صورت گرفته میان این دو، شرکت «Golden Aluminium» حدود ۲۲/۳ میلیون دلار برای راه‌اندازی پروژه «Nexcast» به عنوان نسل بعدی واحدهای ذوب کوچک‌مقیاس آلومینیوم خود دریافت خواهد کرد.

لازم به ذکر است که پروژه «Nexcast» یک سرمایه‌گذاری مشترک میان دو شرکت «Golden Aluminium» و «SMS Group» مستقر در آلمان است که هدف آن، افزایش ظرفیت و گسترش مجموعه گریدهای آلومینیوم تولیدی است که ریخته‌گری و فرایند نورد آن در واحد «Fort Lupton» متعلق به شرکت «Golden Aluminium» مستقر در ایالت کلرادو آمریکا انجام می‌شود.

پیتر فون چارنوفسکی، مدیر توسعه فناوری بخش ریخته‌گری آلومینیوم در شرکت «Golden Aluminium» در همین راستا بیان کرد: در این واحد تولیدی کوچک‌مقیاس، چندین فرایند مختلف در یک مجموعه کوچک با یکدیگر ادغام می‌شوند.

بر همین اساس با استفاده از فلز مذاب (حالت مایع) و تسمه نورد گرم بدون نیاز به هیچ شمشی در طول فرایند می‌توان آلومینیوم را تولید کرد.

راه‌اندازی این پروژه منجر به کاهش میزان کربن تولیدی و صرفه‌جویی در مصرف انرژی از طریق خنک‌سازی و گرم کردن مجدد می‌شود.

به دلیل بدون وقفه بودن فرایندها در پروژه «Nexcast»، میزان تولید ضایعات در حین مراحل اجرایی کاهش خواهد یافت.

شرکت «Golden Aluminium» قصد دارد تا حدود ۲۵ درصد در تولید برخی از محصولات خود از قراضه به عنوان ماده اولیه استفاده کند زیرا نرخ خنک‌کنندگی بالایی داشته و در برابر دیگر قراضه‌ها با کیفیت پایین‌تر، انعطاف‌پذیری بالاتری خواهد داشت.

بنابراین این شرکت با راه‌اندازی پروژه مذکور می‌تواند فرایند تولید آلیاژهای پیشرفته خود را به منظور استفاده در فرایند الکتریکی‌سازی از جمله هادی‌های الکتریکی و فویل‌های آلومینیومی باتری توسعه دهد. پیش‌بینی می‌شود که میزان تولید در پروژه «Nexcast» سالانه حدود ۱۵۰ هزار تا ۲۰۰ هزار تن باشد.

فرصت‌های پیش روی فرایند کربن‌زدایی

به گفته چارنوفسکی، صنعت آلومینیوم یک صنعت بسیار بالغ است. پیشرفت‌های مناسبی در فرایند کربن‌زدایی در بخش واحدهای ذوب آلومینیوم به دست آمده است اما این پیشرفت‌ها گام به گام بوده‌اند. از این رو با گذشت زمان، از سرعت این پیشرفت‌ها کاسته شده و در چنین شرایطی نیاز به یک فناوری تحول‌آفرین احساس می‌شود.

وی خاطرنشان کرد: یکی از عوامل مهم تحقق این هدف، موشکافی سوخت و انرژی مورد استفاده در تولید آلومینیوم است. با این حال تلاش‌های انجام شده در راستای فرایند کربن‌زدایی صنعت آلومینیوم در بخش انرژی، با محدودیت‌هایی همراه شده است.

مدیر توسعه فناوری بخش ریخته‌گری آلومینیوم در شرکت «Golden Aluminium» تاکید کرد: در ایالات متحده آمریکا، کانادا و اروپا پیشرفت‌هایی در تطبیق صنعت مذکور با انرژی پاک صورت گرفته است اما به دلیل رشد چشمگیر صنعت آلومینیوم در چین و به علت به‌کارگیری زغال‌سنگ به عنوان سوخت در واحدهای تولیدی در این کشور، میزان کربن و گازهای گلخانه‌ای منتشره شده در گستره ۲ قبل از توسعه صنعت آلومینیوم چین وضعیت بهتری داشت.

چارنوفسکی در رابطه با آندهای خنثی عنوان کرد: این بخش در حال توسعه بوده که به میزان قابل‌توجهی کربن تولیدی واحدهای ذوب در گستره یک را کاهش می‌دهد و از آن می‌توان به عنوان یک گام مهم در فرایند کربن‌زدایی در صنعت آلومینیوم نام برد. تنها رویکرد توسعه‌محور به کار رفته در فرایند کربن‌زدایی در صنایع پایین‌دستی، ریخته‌گری پیوسته است.

وی اظهار داشت: قراضه محصولات آلومینیوم مصرف شده، یکی از بزرگ‌ترین فرصت‌ها را در پیشبرد فرایند کربن‌زدایی در صنعت آلومینیوم فراهم می‌کند. با این حال، تعریف محدوده قراضه در این بین مهم برشمرده می‌شود زیرا باید میان قراضه واحدهای تولیدی چندمنظوره، قراضه‌های تولیدی در حین فرایند ساخت محصولات قبل از مصرف و قراضه‌های محصولات مصرف شده تفاوت قائل شد.

مدیر توسعه فناوری بخش ریخته‌گری آلومینیوم در شرکت «Golden Aluminium» در ادامه مطرح کرد: در حال حاضر اکثر قراضه‌های محصولات مصرف شده موجود از قوطی‌های نوشیدنی تولید می‌شوند زیرا دسته‌بندی آن‌ها آسان‌تر است و چندان نمی‌توان از ورق‌ها و اکستروژن‌های آلومینیومی که ویژگی‌های بسیار قابل‌توجهی نیز دارند، قراضه تولید کرد.

به گفته چارنوفسکی، با افزایش حجم تقاضا برای آلومینیوم و محدودیت منابع اولیه، بخش بزرگی از تولید آلومینیوم در جهان باید از قراضه این فلز تامین شود. مشکل اصلی در این راستا، آماده نبودن زنجیره ارزش برای تامین قراضه باکیفیت در جهت برآورده کردن نیاز خودروهای الکتریکی است.

وی یادآور شد: برخی از فناوری‌ها برای بهبود این فرایند در حال توسعه هستند. با این حال، رسیدن به چنین شرایط ایده‌آلی بسیار به نحوه عملکرد مراکز جمع‌آوری قراضه، بازیافت‌کنندگان و واحدهای ذوب مجدد بستگی دارد. زنجیره ارزش استخراج و بازیابی قراضه‌های محصولات مصرف شده آلومینیوم به یک رویکرد تحول‌آفرین و نه یک فناوری دگرگون‌ساز نیاز دارد.

برمدار جهان

روند نزولی قیمت لیتیوم چین ادامه پیدا کرد

به گفته برخی منابع آگاه به وضعیت بازار، قیمت لیتیوم چین پس از ثبت یک روند نزولی در بورس آتی در بازه زمانی ۲۵ تا ۲۸ ماه مارس ۲۰۲۴ کاهش یافت؛ این در حالی است که مصرف‌کنندگان همچنان به فرایند ذخیره‌سازی مجدد لیتیوم در انبارها به اندازه نیاز خود ادامه می‌دهند. قیمت‌های لیتیوم در بازار فیزیکی چین، ژاپن و کره‌جنوبی (CJK) در هفته منتهی به روز پنج‌شنبه ۲۸ مارس ۲۰۲۴ و به دنبال تداوم کاهش حجم تقاضای مصرف‌کننده بدون تغییر باقی ماند. همچنین قیمت فلز مذکور در بازار فیزیکی اروپا و ایالات متحده آمریکا، در یک محدوده قیمتی با وضعیت نقدینگی پایین در نوسان بود.

قیمت‌های لیتیوم در بازار فیزیکی چین در هفته منتهی به روز پنج‌شنبه ۲۸ مارس ۲۰۲۴ کاهش یافت و فعالان بازار آن را به روند نزولی قیمت در بورس آتی در روز دوشنبه ۲۵ مارس سال میلادی جاری نسبت دادند.

ارزیابی هفتگی موسسه «Fastmarkets» برای کربنات لیتیوم با غلظت حداقل ۹۹/۵ درصد، مورد استفاده در تولید باتری با شرط تحویل درب کارخانه تولیدکننده در چین جهت عرضه در بازار فیزیکی، رقمی حدود ۱۰۷ هزار تا ۱۱۰ هزار یوان (۱۴,۷۹۹ تا ۱۵,۲۱۴ دلار) در هر تن در روز پنج‌شنبه ۲۸ مارس ۲۰۲۴ را نشان داد که حدود سه هزار تا پنج هزار یوان در هر تن به نسبت قیمت ۱۱۰ هزار تا ۱۱۵ هزار یوان در هر تن اعلام شده در یک هفته قبل از تاریخ مذکور کاهش داشت.

در همین راستا، قیمت آتی کربنات لیتیوم با موعد تحویل ماه جولای ۲۰۲۴ در بورس آتی گوانگژو (GFEX)، حدود ۱۰۷ هزار و ۴۰۰ یوان در هر تن در روز دوشنبه ۲۵ مارس سال میلادی جاری به ثبت رسید که حدود هفت هزار و ۲۵۰ یوان در هر تن یا ۶/۳۲ درصد نسبت به قیمت ۱۱۴ هزار و ۶۵۰ یوان در هر تن در ابتدای روز معاملاتی مذکور کاهش را نشان می‌دهد.

از آن زمان، قیمت آتی کربنات لیتیوم همچنان کمتر از ۱۱۰ هزار یوان در هر تن قرار دارد. این رقم در روز پنج‌شنبه ۲۸ مارس ۲۰۲۴، حدود ۱۰۸ هزار و ۱۵۰ یوان در هر تن گزارش شد؛ در حالی که قیمت آن در پایان روز معاملاتی مذکور به حدود ۱۱۷ هزار و ۳۵۰ یوان در هر تن رسید.

یکی از معامله‌گران لیتیوم در بازار چین بیان کرد: با توجه به اینکه قیمت‌های کربنات لیتیوم مورد استفاده در تولید باتری جهت عرضه در بازار فیزیکی به شدت با قیمت‌های آتی آن در بورس‌های کالایی مرتبط است، افت قیمت‌های آتی منجر به روند نزولی قیمت‌ها در بازار فیزیکی خواهد شد.

یکی دیگر از معامله‌گران لیتیوم در بازار چین مطرح کرد: برخی از خریداران در حال خرید کربنات لیتیوم مورد استفاده در تولید با خلوص صنعتی و فرآوری و فروش آن‌ها در بازار آتی در زمان باز بودن پنجره آربیتراژ هستند. در واقع این مسئله منجر به افزایش محدودیت دسترسی به کربنات لیتیوم با خلوص صنعتی در بازار خواهد شد.

بر همین اساس، موسسه «Fastmarkets» قیمت کربنات لیتیوم با غلظت حداقل ۹۹ درصد، با در نظر گرفتن خلوص استاندارد و صنعتی با شرط تحویل محموله درب کارخانه تولیدکننده در چین را رقمی حدود ۱۰۰ هزار تا ۱۰۵ هزار یوان در هر تن در روز پنج‌شنبه ۲۸ مارس ۲۰۲۴ اعلام کرد که حدود ۱۰۵ هزار تا ۱۱۱ هزار یوان در هر تن نسبت به قیمت ۱۰۵ هزار یوان در هر تن گزارش شده در ارزیابی پیشین این موسسه کاهش را به ثبت رساند.

به دنبال روند نزولی بازار کربنات لیتیوم، قیمت هیدروکسید لیتیوم در بازار روند کاهشی به خود گرفت. برخی منابع خاطرنشان کردند که حجم تقاضا از بخش باتری نیکل کبالت منگنز (NCM)، همچنان روند کاهشی خود را حفظ کرده است.

به گفته یکی دیگر از معامله‌گران لیتیوم در بازار چین، حجم تقاضای فعلی همچون گذشته یک روند عادی در راستای آغاز فرایند ذخیره‌سازی در انبارها از سوی مصرف‌کنندگان است.

بر اساس ارزیابی هفتگی صورت گرفته، موسسه «Fastmarkets» قیمت لیتیوم هیدروکسید مونوهیدرات با غلظت ۵۶/۵ درصد، مورد استفاده در تولید باتری با شرط تحویل محموله درب کارخانه تولیدکننده در چین را رقمی حدود ۹۹ هزار تا ۱۰۵ هزار یوان در هر تن در روز پنج‌شنبه ۲۸ مارس ۲۰۲۴ اعلام کرد که یک هزار یوان در هر تن نسبت به قیمت ۱۰۰ هزار تا ۱۰۵ هزار یوان در هر تن گزارش شده در یک هفته قبل از تاریخ مذکور افزایش را به ثبت رساند.

قیمت لیتیوم در بازار فیزیکی چین، ژاپن و کره‌جنوبی (CJK) در طول هفته منتهی به روز پنج‌شنبه ۲۸ مارس ۲۰۲۴، هم‌زمان با تقاضای محدود در ثبت معاملات ثابت باقی ماند. این در حالی است که تعدادی منابع متعدد اشاره کردند که بازار مذکور از نوسانات قیمت لیتیوم در بازار چین تاثیر نپذیرفته است.

به گفته یکی از مصرف‌کنندگان در کره‌جنوبی، وضعیت تقاضا برای لیتیوم در بازار این کشور بسیار محدود گزارش شده است؛ اگرچه این روند کاهشی برای لیتیوم تنها محدود به تولیدکنندگان باتری نیست و تولیدکنندگان تجهیزات اصلی (OEM) نیز حجم تقاضای خود را بسیار کاهش داده‌اند.

یکی دیگر از مصرف‌کنندگان در یکی از کشورهای آسیای شرقی ضمن اشاره به وضعیت آرام بازار لیتیوم در این کشورها، دلیل این مسئله را برخورداری مصرف‌کنندگان از حجم ذخایر انبار لیتیوم کافی و در نتیجه عدم نیاز به خرید از بازار فیزیکی دانست.بر اساس ارزیابی روزانه موسسه «Fastmarkets»، قیمت لیتیوم هیدروکسید مونوهیدرات با غلظت حداقل ۵۶/۵ درصد، مورد استفاده در تولید باتری با شرط تحویل در بنادر کشورهای چین، ژاپن و کره‌جنوبی و تقبل هزینه ارسال توسط خریدار (cif) را حدود ۱۲/۳ تا ۱۴/۲ دلار به ازای هر کیلوگرم در روز پنج‌شنبه ۲۸ مارس ۲۰۲۴ اعلام کرد که نسبت به قیمت تعیین شده در تاریخ ۲۰ مارس سال جاری میلادی تغییری در آن به ثبت نرسید.

علاوه‌براین، موسسه مذکور قیمت کربنات لیتیوم با غلظت حداقل ۹۹/۵ درصد، مورد استفاده در تولید باتری با شرط تحویل در بنادر کشورهای چین، ژاپن و کره‌جنوبی و تقبل هزینه ارسال توسط خریدار (cif) را رقمی حدود ۱۲/۵ تا ۱۴ دلار به ازای هر کیلوگرم در روز پنج‌شنبه ۲۸ مارس ۲۰۲۴ ارزیابی کرد که نسبت به قیمت گزارش شده در تاریخ ۱۸ مارس سال ۲۰۲۴ تغییری در آن مشاهده نشد.

روزگار معدن
شنبه
• اول اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۱۱ شوال ۱۴۴۵ • ۲۰ آوریل ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۲۸۷

روی موج معدن

افزایش ۳۸۸ درصدی فروش کنسانتره در سال ۱۴۰۲

مسئول نظارت مجتمع فسفات اسفوردی بافق گفت: در سال گذشته نسبت به مدت مشابه یک سال قبل، مجتمع فسفات اسفوردی بافق در فروش کنسانتره فسفات ۳۸۸ درصد افزایش به ثبت رسانده است.حمید رحیمی مسئول نظارت مجتمع فسفات اسفوردی بافق در رابطه با عملکرد یک ساله مجتمع توضیح داد: مجتمع فسفات اسفوردی طی سال گذشته در بخش تولید فسفات ۲۹ درصد، استخراج مواد معدنی ۱۷ درصد و در بخش باطله‌برداری ۲۱ درصد رشد داشته است.وی بیان کرد: علاوه بر ثبت افزایش در تمام بخش‌ها، مجتمع فسفات اسفوردی بافق موفق به ثبت رکورد ویژه در بخش فروش کنسانتره فسفات به میزان ۳۸۸ درصد شد.رحیمی عنوان کرد:تا به امروز در سه برنامه تجمعی تولید فسفات، تولید آهن، استخراج ماده معدنی و باطله برداری نسبت به برنامه از پیش تعیین شده پیشتاز بوده‌ایم. وی در پایان تاکید کرد: تلاش‌های بی وقفه همکاران در بخش‌های مختلف و تیم راهبری موجب شده تا در هر فصل کاری به خصوص در سال جاری، نسبت به برنامه تولید پیشتاز باشیم.

دستور العمل تنظیم بازار ورق گرم فولادی بازبینی می‌شود

شورای رقابت امروز دستورالعمل تنظیم بازار ورق گرم فولادی را مورد بازبینی قرار می‌دهد.شورای رقابت در ششصد و پنجاه و دو جلسه خود که امروز ۲۵ فروردین ماه برگزار می شود موضوع بازار فولاد را مورد بررسی قرار می دهد. در این جلسه قرار است بررسی اصلاح دستورالعمل تنظیم بازار ورق گرم فولادی توسط اعضاء مورد ارزیابی قرار گیرد.

مهاجرت نیروی‌های متخصص چالشی برای تولید کنندگان

مدیر عامل شرکت ماشین سازی فرنیو گفت: نیروهای متخصص عموماً اقدام به مهاجرت می‌کنند و شرکت‌های تولیدی با کمبود تخصص مواجه هستند.محمدرضا فرنیو اظهار کرد: فعایت‌های تجاری قابل پیش بینی نیستند و نمی‌توان برنامه بلند مدت برای آن تدوین کرد، در واقع فعالان اقتصادی ریسک می‌کنند و نمی‌دانند سرانجام سرمایه آنها چه می‌شود.مدیر عامل شرکت ماشین سازی فرنیو با اشاره به برخی چالش‌های حوزه کسب و کار افزود: تأمین اجتماعی قوانین مشخصی ندارد و قوانین اداره کار هم عموماً یکطرفه بوده و حقی برای کارفرما قائل نمی‌شود.وی در ادامه به موضوع مالیات هم اشاره کرد و گفت: متأسفانه در مالیات ستانی عدالتی وجود ندارد و این سوال برای فعالان اقتصادی مطرح است که مالیات اخذ شده کجا هزینه می‌شود.وی تصریح کرد: تأمین نقدینگی و نیروی متخصص دو موضوع بسیار مهم در تولید است اما متأسفانه تورم موجود نقدینگی فعالان اقتصادی را با چالش مواجه کرده و از طرفی فارغ التحصیلان دانشگاهی هم از تخصص کافی برخوردار نیستند.بر اساس گزارش تحلیل بازار، فرنیو ادامه داد: نیروهای متخصص عموماً اقدام به مهاجرت می‌کنند و شرکت‌های تولیدی با کمبود تخصص مواجه هستند.

مدیر مجتمع معدنی استان خراسان جنوبی عنوان کرد:

رشد ۴۳ درصدی تولید شمش طلا در معدن هیرد

مدیر مجتمع معدنی استان خراسان جنوبی گفت: در سالی که گذشت، ۲۰۰ کیلوگرم شمش طلا در کارخانه فرآوری طلای هیرد تولید شد که این میزان نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۴۳ درصد افزایش داشته است.علیرضا جلالیان با اشاره به اینکه برنامه تولید سال ۱۴۰۲ این کارخانه ۱۳۶ کیلوگرم شمش طلا پیش‌بینی شده بود، بیان کرد: با همت سرمایه‌گذار و با ثبت رکوردهای جدید در تولید ماهانه، بیش از ۱۴۷ درصد این برنامه محقق شد.وی افزود: در سال گذشته عملیات اجرایی طرح توسعه کارخانه طلای هیرد با اعتباری بیش از پنج هزار میلیارد ریال آغاز شد که با بهره‌برداری کامل از این طرح، ظرفیت تولید کارخانه به ۴۰۰ کیلوگرم در سال افزایش خواهد یافت.مدیر مجتمع معدنی استان خراسان جنوبی به بهره‌برداری دومین کارخانه تولید شمش طلا با مشارکت سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در سال گذشته اشاره کرد و گفت: در سال گذشته، عملیات اجرایی کارخانه طلای خونیک نیز با پیش‌بینی ۱۲ هزار میلیارد ریال اعتبار انجام شد که با بهره‌برداری از این طرح، سالانه ۴۰۰ کیلوگرم به ظرفیت تولید طلای استان افزوده می‌شود.

جلالیان با اشاره به بهره‌برداری از فاز نخست طرح انتقال آب به مجموعه معادن هیرد، مطرح کرد: این طرح یکی از مهم‌ترین طرح‌های زیرساختی این مجتمع بود که با اجرای آن در فاز نخست، آب مورد نیاز صنایع فرآوری طلا در منطقه هیرد تامین شد.

وی در پایان تحقق ۱۰۰ درصدی برنامه تولید در معدن روی ملوند، بهره‌برداری از نخستین انبار نگهداری مغزه‌های حفاری اکتشافی با اعتباری بالغ بر ۹۸ میلیارد ریال، دریافت سه فقره پروانه اکتشاف، آغاز عملیات اجرایی احداث ساختمان پایگاه فعالیت‌های اکتشافی و ساختمان نگهبانی هیرد و پیشرفت ۹۰ درصدی ساخت دومین انبار نگهداری مغزه‌های حفاری را از دیگر فعالیت‌های انجام شده توسط این مجتمع در سال گذشته عنوان کرد.

دسترسی صنعتگران به بورس فلزات هر روز کمتر می شود

گروه خبر

دبیر انجمن صنفی ماشین آلات کشاورزی با اشاره به افزایش قیمت مصنوعات فلزی گفت: صنف ما جزو صنایع کوچک محسوب می شود و محدودیت سرمایه در گردش دارد و لذا امکان خرید مستقیم از بورس فلزات را چندان نداریم.

سال گذشته در حالی بازار با نوسان قیمت انواع آهن آلات، فلزات و ورق های فولادی مواجه بود که بسیاری از صنایعی که ماده اولیه مصرفی آنها این دست کالاها است از این افزایش قیمت ها تاثیرات زیادی را گرفتند.

یکی از صنف ها و بخش هایی که فلزات و آهن آلات کالای مصرفی عمده آنها محسوب می شود صنف تولیدکنندگان ماشین آلات و ادوات کشاورزی هستند که با توجه به اینکه جامعه هدف آنها کشاورزان و زارعان هستند، سال گذشته از یکسو با توان پایین کشاورزان مواجه بودند و از سوی دیگر با افزایش قیمت مواد اولیه مصرف دست و پنجه نرم کردند.

علی عباس زاده دبیر انجمن صنفی ماشین آلات کشاورزی در خصوص شرایط تولید کنندگان این بخش در سال ۱۴۰۲ در گفتگو با خبرنگار بازار گفت: به هر حال تغییرات قیمتی روی همه چیز اثر می گذارد اولین مساله ای که رخ می دهد و ما هم مستثنی نیستیم افزایش قیمت محصول نهایی برای رسیدن به دست کشاورز است.

به هر حال نوسان قیمت مصنوعات فلزی روی این حوزه هم اثر می گذارد.

از طرفی هم چون بخش عمده مواد اولیه مصرفی ادوات و دنباله بندها فلز است این اثرات قابل توجه است.

عباس زاده در خصوص میزان اثرگذاری افزایش قیمت مصنوعات فلزی بر افزایش قیمت ماشین آلات کشاورزی در سال قبل گفت: با توجه به اینکه تولید کننده های ما در سطح کشور زیاد است و بازار رقابت هست و از سوی دیگر کشاورزان خریداران اصلی هستند، بنابراین تولید کننده ها سعی کرده اند با حداقل سود کار را انجام دهند.

وی ادامه داد: در حقیقت با بررسی میزان و درصد افزایش قیمت فولاد در سال قبل و در نظر گرفتن شدت و ضعف استفاده از مصنوعات فلزی در ادوات و ماشین آلات کشاورزی، می توان میزان افزایش نرخ تولیدان این بخش را نیز تخمین زد. البته باز هم تاکید می کنم که به دلیل وجود عمده تولید کننده ها و بازار رقابتی که بین شان وجود دارد همه تولید کننده ها با حداقل سود تولید کرده اند.

این مقام صنفی همچنین در خصوص توزیع فلزات در بورس و حواشی پیرامون آن نیز گفت: به هر حال همانطور که می دانید در توزیع فلز در بورس یک دستورالعمل است و یک اعداد و تونژ بالا باید به صورت مستقیم خریداری کنند ضمن اینکه سه ماه قبل از تحویل هم باید پول واریز کنند. این در شرایطی است که شرکت هایی که در حوره ماشین الات کشاورزی فعالیت می کنند صنایع کوچک هستند و مانند صنایع بزرگی همچون خودروسازی با خط تولید های زیاد و پرسنل زیاد نیستند و نهایتا بین ۵۰ تا ۲۰۰ نفر پرسنل دارند و از ورق های متفاوت و متنوعی باید استفاده کنند. در نتیجه به یکباره نمی توانند ۱۰-۱۵ نوعی که نیاز دارند با تونژ بالا خریداری کنند چون سرمایه در گردش ها محدود است.

عباس زاده افزود: در واقع در حوزه ماشین آلات کشاورزی سرمایه در گردش ها از محل فروش دستگاه ها حاصل می شود و تولید کننده ها سعی می کنند خود را وابسته به نظام بانکی نکنند چون خود خریداران وابسته به نظام بانکی هستند و به صورت تسهیلاتی دستگاه خریداری می کنند. بنابراین سرمایه در گردش ها محدود است و توان خرید تونژهای بالا از بورس را ندارند و به این ترتیب لاجرم عموما از بازار آزاد خرید می کنند.

بازار سیاه فلزات نداریم

وی همچنین در پاسخ به این سوال که با توجه بازار سیاهی که گاها در برای بخش فلزات راه می افتد، تفاوت قیمتها چقدر می شود و صنعتگران این بخش چگونه تولید را مدیریت می کنند گفت: بازار سیاه نمی توان گفت چون کالا موجود هست اما وقتی کالا در تونژهای بالا در بنگاه های توزیع آهن آلات می رود و سپس به بخش خرده فروشی که همان تولید کننده های ما هستند می آید، لاجرم افزایش قیمت پیدا می کند و چاره ای نیست باید خریداری کنیم همه صنایع کوچک چنین شرایطی دارند؛ یعنی بر خلاف صنایعی همچون خودروسازی که بر فرض برنامه تولید ۲۰۰ هزار دستگاه دارند در تونژهای بالا خرید دارند اما در حوزه ای مثل ماشین الات کشاورزی که شرایط جوی و اقلیمی در فروش ماشین کشاورزی نقش دارد لذا هر چقدر هم که دستگاه تولید کرده باشند اگر سرایط مهیا نباشد خریداری ندارد.

عباس زاده در ادامه خاطر نشان کرد: با این تفاسیر بیشتر اهتمام شرکت ها به توسعه بازارهای صادراتی است تا بتوانند در این حوزه ها بخشی از تولید خود را بفروشند و غالبا در برنامه کاری کلیه شرکت ها صادرات هست با اینکه مسائلی همچون نقل و انتقال پولی، تعهدات و پیمان سپاری ارزی و غیره مسائلی است که تولید کنندگان برای ارسال تولیدات خود به دیگر کشورها با آن مواجه هستند.

ضرورت نوسازی در ناوگان نیرو محرکه

دبیر انجمن صنفی ماشین آلات کشاورزی همچنین در پاسخ به این سوال که بحث فرسودگی ماشین آلات کشاورزی کشور تا چه حد جدی است، گفت: این یک موضوع بسیار جدی است و از سالهای گذشته وجود داشته اما در حال حاضر به جز موضوع بازسازی و نوسازی، بیشتر در ناوگان نیرومحرکه (تراکتورها) نوسازی نیاز است.

یعنی در ادوات نوسازی انجام می شود چون قیمت ها پایین تر است نوسازی ها بهتر است و تسهیلات بانکی هم می گیرند.

وی ادامه داد: همانطور که می دانید از سالها گذشته موضوع نوسازی ناوگان تراکتورها در برنامه کار دولتمردان بوده و از طرفی هم تقاضا داریم. در بازار تقاضا برای محصولات جدید هست و شاید یکی از دلایلی که نوسازی صورت نمی گیرد همین تقاضا باشد که بودجه کلانی هم می خواهد.

به عبارت ساده تر اید تقاضایی که وجود دارد اجازه ندهد نوسازی انجام شود.

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان در جلسه شورای معاونین:

سال نیکوی فولاد هرمزگان از بهار با ثبت رکورد آغاز شد

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان گفت: در فروردین ماه امسال شاهد ثبت چندین رکورد تولید روزانه در واحدهای تولیدی فولاد هرمزگان بودیم که نوید سال خوبی را برای فولاد هرمزگان می‌دهد.

به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان، عطاالله معروفخانی در نخستین جلسه شورای معاونین فولاد هرمزگان در سال ۱۴۰۳، ضمن تشکر از عملکرد همه واحدها در سال گذشته، بیان کرد: در سال ۱۴۰۲ مشکلات محدودیت‌های انرژی بیشتر از سال‌های قبل از آن بر صنعت فولاد تحمیل شد و در حوزه تامین انرژی سال پر فراز و نشیبی را پشت سر گذاشتیم. با این وجود با تلاش همه همکاران، کارگران و مدیران فولاد هرمزگان، تولید و فروش به نحو احسن رقم خورد و خوشبختانه شاهد عملکرد مطلوبی بودیم.

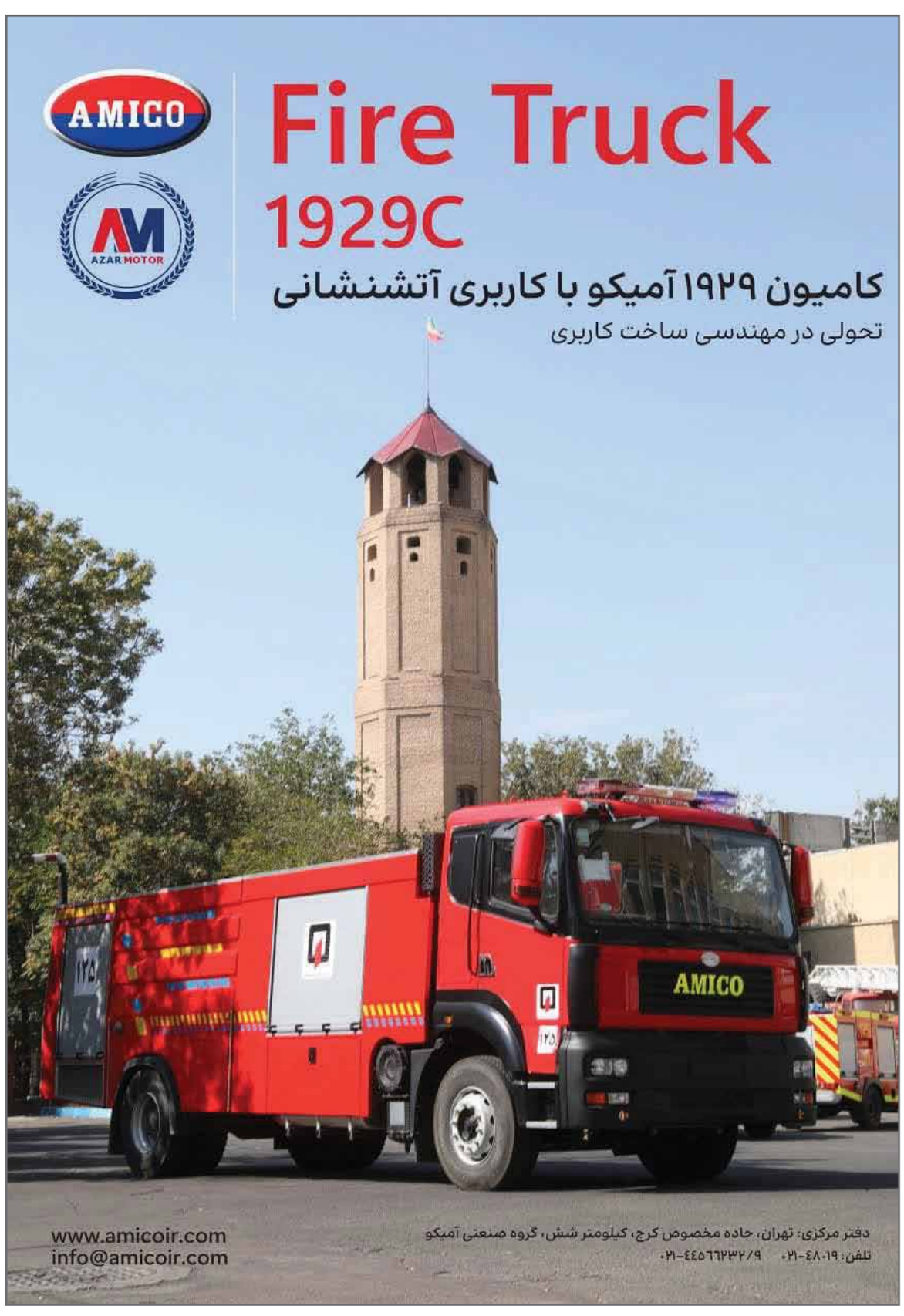
وی افزود: فولاد هرمزگان اجرای طرح‌های توسعه‌ای را آغاز کرده است و به همت همه همکاران، در حوزه توسعه طی سال گذشته پیشرفت خوبی داشتیم. امسال امیدوار هستیم که اجرای این طرح‌ها به ویژه پروژه احیا مستقیم یک میلیون و ۷۲۰ هزار تنی تولید آهن اسفنجی از سرعت بیشتری برخوردار شوند که طبق برنامه اواخر امسال تست اولیه انجام خواهد شد و در اوایل سال آینده به طور کامل به بهره‌برداری خواهد رسید.

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان با اشاره به مزایای بهره‌برداری از پروژه مدول سوم احیا مستقیم، خاطرنشان کرد: در سال‌های اخیر شاهد افزایش قیمت آهن اسفنجی در بازار بودیم و خرید این محصول از بازار برای افزایش تولید با توجه به قیمت بالای آن، دیگر صرفه اقتصادی ندارد و بر روند سودآوری شرکت و تولید تاثیر می‌گذاشت. به همین دلیل خرید آهن اسفنجی را به حداقل رساندیم و حتی در مقاطعی خرید را قطع کردیم. به طور حتم بهره‌برداری از پروژه مدول سوم احیا مستقیم، به فولاد هرمزگان در همه زمینه‌ها به ویژه تامین مواد اولیه و خودکفایی شرکت از خرید آهن اسفنجی خواهد کرد. نهایتا بهره‌برداری از این طرح موجب افزایش تولید شده و رشد درآمد را رقم خواهد زد.

معروفخانی تاکید کرد: افزایش سرعت اجرای پروژه‌ها نیازمند همدلی، هماهنگی و همت والای همه کارکنان به ویژه معاونین و مدیران است که با تلاش‌ها و برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، روند توسعه‌ها و بهره‌برداری از آن‌ها تسریع شود.

وی با اشاره به موفقیت‌های فولاد هرمزگان در سال جاری به ویژه رکوردشکنی‌های روزانه هر دو واحد فولادسازی و احیا مستقیم، تصریح کرد: در فروردین ماه سال جاری شاهد ثبت چهار رکورد تولید روزانه در واحد احیا مستقیم که بالاترین آن ۶۰۸۶ تن آهن اسفنجی بود و یک رکورد تولید روزانه در واحد فولادسازی به میزان ۶۸۲۹ تن تختال بودیم. این رکوردشکنی‌ها را به فال نیک می‌گیریم و به امید خدا در پایان ماه شاهد ثبت رکوردهای جدیدی در هر دو واحد فولادسازی و احیا مستقیم خواهیم بود.

امسال هم امیدوار هستیم با تلاش همه همکاران در واحدهای ستادی و تولیدی، سال خوبی برای صنعت و تولید کشور به ویژه فولاد هرمزگان اتفاق بیفتد. به طور حتم با تجربیات ارزنده‌ای که همه همکاران کسب کرده‌اند، انتظار داریم امسال برای فولاد هرمزگان سال بسیار خوبی هم در حوزه تولید و هم در حوزه توسعه باشد.

روزگار معدن
شنبه
• اول اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۱۱ شوال ۱۴۴۵ • ۲۰ آوریل ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۲۸۷

پروژه بنزین‌سازی پالایشگاه تهران

رئیس هیات‌مدیره پالایشگاه تهران از سرمایه‌گذاری حدود ۳۰۰میلیون دلاری پالایشگاه تهران برای احداث نیروگاه خورشیدی ۵۰۰مگاواتی و پیشرفت خیره‌کننده طرح بنزین‌سازی این پالایشگاه در ماه‌های اخیر خبر داد. به گزارش «شانا»، وحید عبیری گفت: نیروگاه اتمی بوشهر نیز یک‌هزار مگاوات ظرفیت دارد، اما نیروگاه خورشیدی پالایشگاه نفت تهران ۵۰۰ مگاوات ظرفیت دارد که نشان‌دهنده عظمت این نیروگاه است.وی مقدار سرمایه‌گذاری در این پروژه را ۲۵۰ تا ۳۰۰میلیون دلار اعلام کرد و افزود: این سرمایه‌گذاری می‌تواند تا حدودی وابستگی ما را به قیمت‌های جهانی نفت کمرنگ کند و از این نوسان‌ها تاثیر کمتری بگیریم. رئیس هیات‌مدیره پالایشگاه تهران با اشاره به اینکه صنعت پالایش نفت در ۱۰تا ۱۵ سال‌آینده با رشد خودروهای برقی در جهان متحول خواهد شد و سرعت استفاده از انرژی‌های خورشیدی به‌عنوان انرژی‌های تجدیدپذیر افزایش خواهد یافت، تاکید کرد: در این مسیر پالایشگاه‌های ما باید تحولات جدید را بپذیرند و با توجه به منابع عظیم نفت و گاز، به سمت متنوع‌سازی سبد انرژی و فعال‌کردن زنجیره ارزش گام بردارند. عبیری تصریح کرد: این مهم در سند راهبردی پالایشگاه تهران دیده‌شده و در ماه‌های اخیر سعی کردیم در پالایشگاه تهران متناسب با این هدف راهبردی، تصمیم‌هایی جدید اتخاذ کنیم که برنده‌شدن در مناقصه احداث نیروگاه ۵۰۰مگاواتی خورشیدی اخیر یکی از این اقدام‌ها در این مسیر بوده‌است.رئیس هیات‌مدیره پالایشگاه تهران افزود: یکی دیگر از اقدام‌های توسعه‌ای ما که به همت کمیته سرمایه‌گذاری شرکت انجام شد، حضور در مزایده بورس برای خرید پتروشیمی شازند بود که با تغییر قیمت و فرمول جدید قیمت‌گذاری (مبنا قراردادن نرخ تابلو) که از اقدام‌های مثبت وزارت اقتصاد بود، توانستیم پتروشیمی شازند را به مجموعه پالایشگاه تهران اضافه کنیم و گام بزرگی برای پتروپالایشی‌شدن پالایشگاه تهران برداریم که حیات این پالایشگاه را در سال‌های آینده تضمین خواهد کرد. عبیری گفت: هم‌اکنون محصولاتی داریم که با ارزش‌افزوده کمتر به‌فروش می‌رسانیم و از همین امروز می‌توانیم بخشی از محصولات را به پتروشیمی شازند عرضه و ایجاد ارزش‌افزوده کنیم.وی افزود: سال‌گذشته به‌دلیل اختلاف‌نظرهایی که در هیات‌مدیره وجود داشت، روند پیشرفت پروژه‌ها با کندی روبه‌رو شده‌بود که خوشبختانه با تغییر ترکیب، پروژه‌های توسعه‌ای دوباره در مسیر اصلی خود قرارگرفت و در بهمن‌ماه و اسفندماه سال‌گذشته، در پروژه بنزین‌سازی (CCR) حدود ۳ و ۳.۵درصد پیشرفت داشتیم که این پیشرفت پیش از این به کمتر از یک‌درصد در ماه رسیده بود. رئیس هیات‌مدیره پالایشگاه نفت تهران تاکید کرد: با اجرای پروژه تصفیه پساب که از پروژه‌های اصلی ما به‌شمار می‌آید و در ماه‌های اخیر پیشرفت مطلوبی داشته‌است، مقدار مصرف آب تهران یک‌ونیم‌درصد کاهش می‌یابد؛ ضمنا پروژه تولید هگزان که یکی از بزرگ‌ترین برج‌های پالایشگاهی در آن نصب شد، در مسیر خود قرار گرفته‌است.

مردمی‌سازی صنعت نفت و گاز

مهدی کاوه‌ای

صنعت نفت و گاز به عنوان یکی از ستون‌های اساسی اقتصاد ایران، نقش بسیار حیاتی در توسعه و پیشرفت این کشور دارد. در گذشته، این صنعت بیشتر تحت کنترل شرکت ملی نفت بوده است، اما امروزه، با تغییراتی در سیاست‌ها و قوانین، راه برای حضور فعال سرمایه‌گذاران بزرگ و کوچک در این عرصه فراهم شده است. این تحولات، فرصت‌های جدیدی را برای سرمایه‌گذاری و اشتراک در سودهای صنعت نفت و گاز به مردم عادی ارایه می‌دهد. این تغییرات می‌تواند تأثیرات مثبتی بر اقتصاد کشور و زندگی شهروندان داشته باشد.

با افزایش مشارکت مردم در این صنعت، سطح رفاه جامعه ارتقا می‌یابد و صنعت نفت و گاز به عنوان محرکی برای رشد اقتصادی مطرح می‌شود. این امکان، درهایی جدید برای حضور مردم در صنعت نفت و گاز باز می‌کند و به توزیع عادلانه‌تر ثروت و فرصت‌های اقتصادی کمک می‌کند. با افزایش بهره‌وری و مدیریت بهینه منابع انرژی، این تحولات به رشد و پیشرفت بیشتر کشور کمک می‌کنند و در نهایت، به ایجاد یک جامعه پویا و پیشرو منجر می‌شوند.مردم در حال حاضر سرمایه‌های خود را در بخش‌های غیرمولد سرمایه‌گذاری می‌کنند. دولت باید قادر باشد پروژه‌های سودآور و موثری را ایجاد کند تا مردم در بخش‌های مولد سرمایه‌گذاری کنند. صنعت نفت و گاز به‌طور سنتی یکی از بخش‌های بسیار سودآور در دنیا بوده است و ایران نیز از منابع غنی نفتی و گازی برخوردار است، بنابراین استفاده از این فرصت برای جلب سرمایه مردم میسر است. اما با وجود شرایط تورمی در کشور، مردم نگران هستند که سرمایه‌های خود را از دست بدهند. در چنین شرایط اقتصادی، ضروری است که پروژه‌هایی با شرایط مالی جذاب برای مردم معرفی شوند. این پروژه‌ها باید به گونه‌ای طراحی شوند که علاوه بر تضمین اصل سرمایه مردمی، برنامه‌های مشخصی برای بازگشت سرمایه ارایه دهند تا اعتماد سرمایه‌گذاران را جلب کنند. پروژه‌های توسعه میادین نفت و گاز کشور که به عنوان پروژه‌های با بازدهی بالا شناخته می‌شوند، می‌توانند سرمایه مردم را در برابر تورم محافظت کنند و به توسعه بالادست صنعت نفت و گاز بدون وابستگی به بودجه دولتی کمک کنند.

علاوه بر این، این مشارکت می‌تواند احساس مالکیت و مسوولیت اجتماعی را در میان مردم تقویت کند. سرمایه‌گذاری در این صنعت دیگر محدود به سرمایه‌گذاران بزرگ نیست، حتی افراد با سرمایه‌های کم و حتی پس‌اندازهای شخصی می‌توانند در این عرصه فعالیت کنند و از منافع بالقوه آن بهره‌مند شوند. از همه مهم‌تر آنکه توسعه میادین مشترک نفت و گاز از جمله عوامل حیاتی در پیشبرد رشد و توسعه اقتصادی کشور است. این میادین که با کشورهای همسایه اشتراک دارند، اگر به درستی بهره‌برداری نشوند، دیگران در رقابت برنده خواهند شد و بهره‌وری بیشتری از این منابع را خواهند داشت. در نتیجه، ضروری است که به عنوان یک کشور مستقل، به دلیل اهمیت این صنعت و نیز نیاز به مشارکت فعال مردم در سرمایه‌گذاری، با ارایه بسترها و شرایط مالی مناسب امکان حضور فعال مردم را در توسعه و بهره‌برداری از این میادین فراهم آوریم. این امر سطح سرمایه‌گذاری در این بخش را افزایش می‌دهد و به دولت این امکان را می‌دهد که بدون هزینه‌های اضافی، به بهترین شکل از منابع مشترک نفت و گاز بهره ببرد. با توسعه میادین مشترک نفت و گاز با تاکید بر حفظ سرمایه مردم و ایجاد سود بیشتر، امکان تولید درآمد پایدار و ایجاد اشتغال برای جامعه فراهم می‌شود. این اقدامات نه تنها به توسعه اقتصادی کشور کمک می‌کنند، بلکه به افزایش رفاه و آسایش اجتماعی نیز کمک می‌کنند. از این رو، ایجاد بسترهای مناسب برای جذب سرمایه‌گذاری مردم و بخش خصوصی در توسعه میادین مشترک نفت و گاز، به عنوان یک راهبرد حیاتی، باید توسط دولت و مسوولان اقتصادی مدنظر قرار گیرد.

در نتیجه، این تلاش‌ها باعث می‌شود که توسعه میادین مشترک نفت و گاز با تأکید بر حفظ سرمایه مردم و ایجاد سود بیشتر، به یک موفقیت برجسته در مسیر رشد و پیشرفت اقتصادی کشور تبدیل شود.

در همین راستا در برنامه هفتم توسعه، توجه به بهره‌گیری حداکثری از توانمندی‌های مردمی به‌منظور خودکفایی در تأمین گاز و توسعه میادین مشترک گاز به اولویت مطلوبی رسیده است. هدف این برنامه، ترغیب سرمایه‌گذاران به شرکت در فرآیند اکتشاف و تولید منابع گازی، دستیابی به خودکفایی در تأمین گاز برای صنعت و کاهش وابستگی به انرژی است. اقداماتی همچون تسهیل در مشارکت بخش خصوصی، تسریع در اخذ مجوزها، ارتقای جذابیت مالی و حل مسائل ناترازی گاز و تأمین امنیت انرژی، به رشد اقتصادی و توسعه ملی ارتقا می‌بخشند.

بنابراین تبصره‌های (۲) و (۳) بند (ب) ماده ۱۵ لایحه برنامه هفتم توسعه، به دلیل تأکید بر مشارکت بخش خصوصی در بهره‌برداری از میادین مشترک نفت و گاز، یک گام مهم در جهت کاهش وابستگی به بودجه دولت و ایجاد فرصت‌های جدید برای توسعه اقتصادی کشور خواهد بود. با توجه به نقش حیاتی صنعت نفت و گاز در اقتصاد کشور و همچنین مسائلی همچون ناترازی انرژی، این تصمیم می‌تواند تحولات مهمی را در بخش انرژی و اقتصاد ایجاد کند.

در همین رابطه پیرامون توسعه میادین مشترک نفت و گاز با تاکید بر حفظ سرمایه مردم و ایجاد سود بیشتر در جهت تحقق شعار سال با سجاد اعیانی، کارشناس حوزه انرژی به گفت‌وگو پرداختیم که در ادامه خواهید خواند.

سجاد اعیانی، کارشناس انرژی در رابطه با اهمیت به حضور بخش خصوصی در توسعه میادین نفتی و گازی در جهت حل معضل تامین مالی و افزایش رقابت‌پذیری در برداشت نفت و گاز از میادین کشور به خبرنگار «تعادل» گفت: مهم‌ترین اثر این تصمیم تحرک بخش خصوصی در توسعه میدان‌های نفتی و گازی است. این تصمیم امکان استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی داخلی و خارجی را در توسعه و بهره‌برداری از میادین مشترک نفت و گاز فراهم می‌کند. این باعث می‌شود که بخش خصوصی به عنوان یک شریک اصلی در توسعه این صنعت‌ها حضور یابد و نقش مهمی در بهره‌برداری از آنها داشته باشد. با تحریم‌های اقتصادی و کاهش بودجه دولت، امکان انتظار از دولت برای توسعه میادین نفتی و گازی محدود شده است.

وی ادامه داد: با مشارکت بخش خصوصی، دولت می‌تواند این توسعه را با کمک سرمایه‌گذاری‌های خصوصی و حتی خریداری از محصولات به دست آمده از توسعه میادین تسریع دهد و از وابستگی به بودجه دولت کاسته شود. از طرفی ناترازی انرژی، به عنوان یکی از مشکلات اساسی در کشور، می‌تواند با توسعه میادین مشترک نفتی و گازی و افزایش تولید و بهره‌برداری از آنها، کاهش یابد. با ایجاد فرصت‌های جدید برای سرمایه‌گذاری و توسعه این صنایع، امکان افزایش تولید انرژی و کاهش ناترازی ایجاد می‌شود. همچنین حضور بخش خصوصی در توسعه میادین نفتی و گازی منجر به توسعه فناوری و زیرساخت‌های مرتبط می‌شود. این امر علاوه بر افزایش بازدهی و بهره‌وری، باعث ایجاد فرصت‌های شغلی و افزایش توان تولیدی در کشور می‌شود.

این کارشناس انرژی با اشاره به اینکه تبصره‌های (۲) و (۳) بند (ب) ماده ۱۵ لایحه برنامه هفتم توسعه یکی از راهکارهای موثر برای توسعه اقتصادی و کاهش ناترازی انرژی در کشور است؛ اظهار کرد: با در نظر گرفتن مزایای فوق، توسعه میادین مشترک نفت و گاز با مشارکت بخش خصوصی می‌تواند به عنوان یکی از راهکارهای موثر برای توسعه اقتصادی و کاهش ناترازی انرژی در کشور مطرح شود. این تصمیم نه تنها به تحولات در بخش انرژی بلکه به تحولات اقتصادی و اجتماعی نیز منجر خواهد شد.

وی در پایان گفت: مسیر تحقق مشارکت مردم در بالادست نفت و گاز به خودی خود جذاب است و این بخش نیازمند تامین مالی و به کارگیری غیرانحصاری از ظرفیت فنی و مهندسی موجود در کشور است؛ از همین رو برای توسعه با رابطه مالی جذاب میادین مشترک کشور که طرف دیگر به دنبال برداشت حداکثری از آن است؛ طبق ماده ۱۵ برنامه هفتم توسعه باید از توان فنی بخش خصوصی و سرمایه خرد مردمی در این جهت بهره برد.

افزایش وابستگی قاره‌سبز به واردات نفت

وابستگی اتحادیه اروپا به واردات نفت‌خام و فرآورده‌های نفتی در سال ۲۰۲۲ به بالاترین حد خود یعنی ۹۷.۷درصد رسیدکه نشان‌دهنده افزایش قابل توجهی نسبت به سال‌قبل بود. واردات ثبت‌شده در سال ۲۰۲۱ به رکورد۹۱.۶درصد رسیده بود. این افزایش وابستگی تحت‌تاثیر عوامل مختلفی از جمله تغییرات در روند واردات، افزایش انرژی ناخالص موجود و پرشدن ذخایر بوده‌است. انباشت ۸.۳میلیون‌تن نفت نقش مهمی در پرکردن ذخایر نفت‌خام و کاهش قیمت در سال ۲۰۲۱ ایفا کرد، سالی که سطوح مصرف به میزان بی‌سابقه‌ای رسید.علاوه‌بر این، اتکای اتحادیه اروپا به نفت‌خام وارداتی تشدید شد و در سال ۲۰۲۲ به ۹۷.۷درصد رسید. این وابستگی بیشتر، عمدتا با افزایش تقاضا برای سوخت‌های حمل‌ونقل به‌ویژه بنزین و سوخت جت و نفت سفید، تقویت شد. بخش حمل‌ونقل شاهد افزایش قابل توجهی در مصرف بود به‌طوری که مصرف بنزین ۶.۳درصد و مصرف سوخت جت ۳۲.۵درصد نسبت به سال‌گذشته افزایش یافت. چشم‌انداز مبدا واردات نیز تغییرات قابل توجهی را تجربه کرد، به‌ویژه به دلیل اجرای طرح REPowerEU در ماه مه۲۰۲۲. این ابتکار استراتژیک با هدف کاهش اتکای اتحادیه اروپا به سوخت‌های فسیلی روسیه، کاهش قابل‌توجه واردات از روسیه به میزان ۲۴.۵۷میلیون‌تن را به‌دنبال داشت، با این حال این کاهش با افزایش واردات از سایر تامین‌کنندگان کلیدی مانند عربستان‌سعودی، ایالات‌متحده و نروژ جبران شد.در همین حال، تولید نفت‌خام در اتحادیه اروپا به سیر نزولی خود ادامه داد و به پایین‌ترین سطح تاریخی ۱۶میلیون تن در سال ۲۰۲۲ رسید. این کاهش که از سال ۲۰۰۴ ادامه داشته‌است، نشان‌دهنده کاهش ۶۱درصدی نسبت به اوج تولید در آن سال‌است. به‌رغم تلاش‌ها برای تقویت تولید داخلی، کشورهایی مانند ایتالیا، دانمارک و رومانی که از تولیدکنندگان برتر نفت اتحادیه اروپا هستند، در سال ۲۰۲۲ شاهد کاهش تولید بودند. تولید ایتالیا ۸درصد، دانمارک ۲درصد و رومانی ۶درصد کاهش یافت. با نگاهی به آینده، اتحادیه اروپا با چالش متعادل‌کردن نیازهای انرژی خود و در عین‌حال کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی وارداتی مواجه است. چشم‌انداز ژئوپلیتیک، از جمله تنش با روسیه و درگیری‌های جاری در مناطق کلیدی تولیدکننده نفت، پیچیدگی بیشتری به این مساله می‌افزاید.

▣ سرمایه‌گذاری‌های استراتژیک

از آنجاکه اتحادیه اروپا در تلاش برای گذار به سمت منابع انرژی تجدیدپذیر و افزایش امنیت انرژی است، ابتکارات و سرمایه‌گذاری‌های استراتژیک نقش مهمی در شکل‌دادن به آینده انرژی این قاره ایفا کرده و خواهند کرد. RePowerEU طرحی است که توسط کمیسیون اروپا پیشنهاد شده و هدف آن کاهش وابستگی اتحادیه اروپا به سوخت‌های فسیلی روسیه است. این در پاسخ به تنش‌های ژئوپلیتیکی و نگرانی‌ها در مورد امنیت انرژی، به‌ویژه با توجه به نقش روسیه به‌عنوان تامین‌کننده اصلی گاز طبیعی به اروپا معرفی شد. ابتکار RePowerEU بر تنوع‌بخشیدن به منابع انرژی و مسیرهای تامین انرژی در اتحادیه اروپا تمرکز دارد. این طرح شامل اقداماتی مانند افزایش تولید انرژی‌های تجدیدپذیر، بهبود بهره‌وری انرژی، افزایش ارتباطات بین کشورهای عضو اتحادیه اروپا و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های انرژی جدید است. هدف اتحادیه اروپا با کاهش وابستگی به واردات انرژی روسیه، تقویت انعطاف‌پذیری انرژی و کاهش آسیب‌پذیری دربرابر خطرات ژئوپلیتیک است. طرح RePowerEU با اهداف گسترده‌تر اتحادیه اروپا برای انتقال به یک سیستم انرژی پایدار و ایمن هماهنگ است. سیستم‌های انرژی برای ایجاد گرمایش و سرمایش، پخت و پز، روشنایی، حمل‌ونقل و ارتقای تولید در جامعه حیاتی هستند. در طول دو دهه‌گذشته، تولید و مصرف انرژی تجدیدپذیر به‌سرعت در سراسر اتحادیه اروپا در پاسخ به سیاست‌های ضدسوخت فسیلی افزایش‌یافته و با پیشرفت سریع فناوری تسهیل شده‌است، در نتیجه انتشار گازهای گلخانه‌ای در سراسر سیستم انرژی اتحادیه اروپا از سال ۱۹۹۰ به‌طور پیوسته کاهش‌یافته و اتحادیه اروپا به هدف ۲۰درصد انرژی تجدیدپذیر خود در سال ۲۰۲۰ دست‌یافته‌است.۲۲.۵درصد از انرژی مصرف‌شده در اتحادیه اروپا در سال ۲۰۲۲ از منابع تجدیدپذیر تولید شده‌بود. پنل‌های خورشیدی روی پشت‌بام‌ها، ماشین‌های الکتریکی و توربین‌های بادی در حال تبدیل‌شدن به مناظر کاملا معمولی در سراسر اروپا هستند، با این حال سوخت‌های فسیلی همچنان بزرگ‌ترین منبع انرژی به‌حساب می‌آیند. جایگزینی سوخت‌های فسیلی با منابع انرژی تجدیدپذیر مانند خورشید، باد و زیست‌توده نه‌تنها به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و سایر آلاینده‌ها کمک می‌کند، بلکه منجر به افزایش استقلال انرژی اروپا می‌شود. انرژی‌های تجدیدپذیر نقشی حیاتی در تعیین توانایی اروپا برای دستیابی به کاهش گازهای آلاینده تا سال ۲۰۵۰ ایفا خواهند کرد و در عین‌حال تامین پایدار انرژی با قیمت‌های مقرون‌به‌صرفه را تضمین می‌کنند، اگرچه در حال‌حاضر پروژه‌های زیادی در حال انجام است، حرکت به سمت یک سیستم انرژی پاک نیاز به‌سرعت‌بخشیدن و تغییر بخش‌های کلیدی، از جمله حمل‌ونقل و ایجاد زیرساخت‌های موردنیاز دارد. قرارداد سبز اروپا و ابتکارات سیاستی آن، از جمله RePowerEU، با هدف تسهیل این امر طراحی شده‌است.

▣ وام‌های توسعه سوخت‌های فسیلی

داده‌های بلومبرگ نشان می‌دهد که بانک‌های منطقه‌ای مانند BOK Financial، Citizens Financial، Truist Securities، Fifth Third Securities و US Bancorp مجموعا وام‌های خود را به صنعت سوخت‌های فسیلی به‌طور میانگین سالانه بیش از ۷۰درصد از ابتدای سال ۲۰۲۲ افزایش داده‌اند. این بانک‌ها از نظر تعداد معاملاتی که با شرکت‌های سوخت فسیلی امضا کرده‌اند، در بین ۳۵ بانک برتر جهان قرار دارند. به گفته فعالان محیط‌زیست، در مقیاس جهانی، بانک‌های بزرگ ایالات‌متحده مانند جی‌پی‌مورگان چیس، سیتی، ولز فارگو و بانک آو آمریکا بزرگ‌ترین تامین‌کنندگان مالی پروژه‌های نفت و گاز از زمان توافق پاریس بوده‌اند. همزمان، بانک‌های اروپایی در حال ارزیابی مجدد حمایت خود از بخش نفت و گاز هستند. بانک‌های بزرگ اروپایی که تحت‌فشار سیاست‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی قرار دارند، قوانین سخت‌تری را برای تامین مالی سوخت‌های فسیلی اعلام کرده‌اند.

به‌عنوان مثال، ING تامین مالی را به صنعت نفت و گاز محدود کرده و هدف آن افزایش تامین مالی برای انرژی‌های تجدیدپذیر است. HSBC و BNP Paribas همچنین متعهد شده‌اند که تامین مالی پروژه‌های جدید نفت و گاز را به‌عنوان بخشی از اهداف رسیدن به انتشار کربن خالص صفر متوقف کنند، با این حال کمپین‌های فعالان محیط‌زیست استدلال می‌کنند که این تعهدات کافی نیست و از بانک‌های ایالات‌متحده که همچنان وام‌دهنده اصلی صنعت سوخت‌های فسیلی هستند، می‌خواهند حمایت خود را از پروژه‌های نفت و گاز کاهش دهند. بهای نفت روز سه‌شنبه ۱۶آوریل ثابت ماند، اما نگرانی از اینکه نرخ‌های بهره آمریکا ممکن است برای مدت طولانی‌تری بالاتر بماند، تقاضا را کاهش داد. داده‌های رسمی چین نشان می‌دهد که تولید ناخالص داخلی بزرگ‌ترین واردکننده نفت جهان در سه‌ماهه اول نسبت به سال‌قبل ۵.۳درصد رشد داشته که به‌راحتی از انتظارات تحلیلگران پیشی‌گرفته‌است. به گزارش رویترز و تا لحظه تنظیم این خبر معاملات آتی برنت برای تحویل در ژوئن با ۷سنت یا ۰.۱درصد افزایش به ۹۰.۱۷دلار در هر بشکه رسید. قیمت نفت‌خام آمریکا در ماه مه با ۶سنت یا ۰.۱درصد افزایش،

یادداشت

چرا نهاد رگولاتوری برق به بن‌بست رسید؟

سمیه کاظم‌زاده
کارشناس صنعت برق

تاسیس نهاد مستقل تنظیم‌گر بخش برق، پرونده‌ای است که نیاز به بازخوانی چندباره دارد. در واقع این مساله باید به شکلی جدی بررسی شود که چرا موضوع نهاد رگولاتوری برق از دستور کار دولت و مجلس خارج شد.

این در حالی است که از یکسو برق، کالایی عمومی و استراتژیک است که همچنان بهای واقعی‌اش در بستر قیمت‌گذاری‌های دستوری، سرکوب می‌شود و امکان عرضه آن با بهای واقعی در بین عموم مشترکان اعم از خانگی، تجاری، صنعتی، کشاورزی و... فراهم نشده است و از سوی دیگر وزارت نیرو در جایگاه حکمران اصلی صنعت برق، نه تنها ضوابط مبادلات این کالا را تعیین می‌کند، بلکه به شکلی غیرمستقیم و از مسیر شرکت‌های تابعه، به‌نوعی خریدار و فروشنده برق هم محسوب می‌شود. از این رو تنظیم روابط سرمایه‌گذاران غیردولتی برق که بیش از ۶۰درصد برق کشور را تولید می‌کنند، با حکمرانی که چند نقش کلیدی و درهم‌تنیده در اقتصاد برق ایفا می‌کند، نیازمند نهاد مستقلی خارج از ساختارهای وزارت نیرو است.

البته تعارض زیانبار منافع در اقتصاد برق، وجوه و ابعاد مختلفی دارد.

به عنوان مثال رقابت بین سرمایه‌گذاران غیردولتی و نیروگاه‌های دولتی در شرایطی شکل می‌گیرد که قیمت محصول آنها بدون در نظر گرفتن هزینه سرمایه‌گذاری، نیروی انسانی، تعمیرات، وام‌های ارزی و... برابر است.

یکی دیگر از موضوعاتی که تاسیس رگولاتوری در برق را به یک الزام جدی تبدیل می‌کند، این است که تدوین دستورالعمل‌ها، ضوابط و چارچوب‌های کلی مبادلات برق و نیز تعیین سقف قیمت خرید آن توسط هیات تنظیم بازار برق انجام می‌شود که به شکل مستقیم زیر نظر وزارت نیرو فعالیت کرده و فاقد استقلال لازم برای تصمیم‌گیری‌های فرابخشی در این حوزه است.

حالا اگرچه وزارت نیرو برای جبران کسری چشمگیر ۱۰ تا ۱۵هزار مگاواتی برق، سیاست‌های مدیریت مصرف، اعمال خاموشی‌های برنامه‌ریزی‌شده در بخش‌های صنعتی و مولد و توسعه تجدیدپذیرها را در دستور کار قرار داده، اما در نهایت کشور برای دسترسی به برق پایدار چاره‌ای جز توسعه نیروگاه‌های بزرگ حرارتی و هسته‌ای ندارد و این مهم در گرو اصلاح ساختاری اقتصاد برق است.

در واقع با باور به همین الزامات بود که بخش خصوصی صنعت برق سال‌ها مجدانه برای تاسیس نهاد مستقل تنظیم‌گر بخش برق تلاش کرد.

این تلاش‌ها در نهایت زمانی به ثمر رسید که ضرورت تاسیس نهاد رگولاتوری بخش برق با استناد به ماده (۵۹) قانون اصلاح قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، به تایید شورای ملی رقابت رسید و هیات دولت مکلف به تاسیس این نهاد شد. در گام اول، اعضای شورای رقابت در تیرماه ۱۳۹۷، بازار برق را مصداق انحصار تشخیص دادند. پس از آن کارگروهی تخصصی متشکل از اعضای شورا، نمایندگان وزارت نیرو، سندیکای شرکت‌های تولیدکنندگان برق، پژوهشگاه نیرو، اتاق بازرگانی ایران، دفتر همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست جمهوری و مطلعان صنعت برق تشکیل و اساسنامه پیشنهادی در آذر ماه همان سال به هیات وزیران و کمیسیون‌های مرتبط مجلس ارسال شد. در این اساسنامه علاوه بر اینکه ترکیب اعضا و وظایف و اختیارات ۹گانه نهاد رگولاتوری بخش برق تعیین شده، محل دبیرخانه آن نیز در شورای رقابت پیش‌بینی شده بود.

اگرچه لایحه نهاد مستقل تنظیم‌گر بخش برق با در نظر گرفتن تمامی جوانب به تایید رسید، اما در نهایت وقتی با تاخیر قابل‌توجهی در خرداد ماه ۱۳۹۹ در هیات دولت بررسی شد، محل استقرار دبیرخانه رگولاتوری به جای شورای رقابت، وزارت نیرو در نظر گرفته شد و با این تغییر به تصویب هیات وزیران رسید و در مرداد همان سال به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد.

بررسی لایحه تاسیس رگولاتوری برق تا زمستان ۱۳۹۹ در کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی به طول انجامید و در نهایت مجلس با تغییرات ایجاد شده در محل استقرار دبیرخانه نهاد به دلیل مغایرات با قانون، موافقت نکرد و این موضوع مجددا در اساسنامه اصلاح شد. بررسی اساسنامه در مجلس و رسیدن آن به صحن علنی تا شهریور ماه ۱۴۰۰ و کمی بعد از آغاز به‌کار دولت سیزدهم به درازا کشید، به این ترتیب وزارت نیرو، استرداد لایحه رگولاتوری را برای انجام بررسی‌های دقیق‌تر، به‌عنوان اولین اقدامش، عملیاتی و پرونده تاسیس این نهاد را تا اطلاع ثانوی بایگانی کرد.

البته بخش‌خصوصی همچنان موضوع تاسیس نهاد تنظیم‌گر را به عنوان یک الزام جدی برای حفظ ظرفیت‌های موجود و استمرار روند سرمایه‌گذاری‌ها دنبال کرد که نتیجه آن طرح موضوع در صدودهمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش‌خصوصی در روزهای ابتدایی تیرماه ۱۴۰۱ بود.

در این جلسه مصوب شد: «وزارت نیرو باید ظرف ۱۵ روز نظرات خود را در مورد لایحه تنظیم‌گری بخش برق مشخص کند و به کمیسیون اقتصادی دولت ارائه دهد. در غیراین صورت وزارت امور اقتصاد و دارایی مستقیما اقدام به ارسال لایحه تنظیم‌گری بخش برق به کمیسیون اقتصادی دولت می‌کند.»

حالا در روزهای پایانی فروردین ۱۴۰۳ و نزدیک به دو سال پس از این مصوبه، نه تنها وزارتخانه‌های نیرو و اقتصاد و دارایی، بلکه مجلس هم ضرورت تاسیس یک نهاد تنظیم‌گر را در صنعتی که طی حداقل ۵ سال اخیر با کسری‌های جدی برق به دلیل افول سرمایه‌گذاری مواجه بوده، از یاد برده‌اند.

اگرچه وزارت نیرو تلاش می‌کند از سایر مسیرهای موجود روند قیمت‌گذاری در برق را اصلاح کند، اما هیچ‌یک از این اقدامات از نیاز جدی این صنعت به نهادی که بتواند ضوابطی رقابت‌پذیر در ساختار اقتصادی آن ایجاد کند و در نهایت منجر به جذب سرمایه‌های جدید به‌ویژه در بخش احداث نیروگاه‌های بزرگ حرارتی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین راهبردهای تامین برق پایدار شود، نمی‌کاهد.

صنعت برق برای بازگشت به ریل رونق و توسعه نیاز به یک نهاد مستقل تنظیم‌گر با اختیارات و وظایفی دارد که در اساسنامه اولیه، تعریف و تبیین شده بود. تعویق در اتخاذ این تصمیم، نه تنها سطح تاب‌آوری و پایداری صنعت برق را در مقابل رخدادهای متعددی مانند ناترازی‌ها کاهش می‌دهد، بلکه عملا به توقف سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه‌های کلیدی و استراتژیکی مانند احداث نیروگاه‌های بزرگ منجر می‌شود.

روزگار معدن

شنبه
اول اردیبهشت ۱۴۰۳
۱۱ شوال ۱۴۴۵
۲۰ آوریل ۲۰۲۴
سال هفتم
شماره ۱۲۸۷

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر: ۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

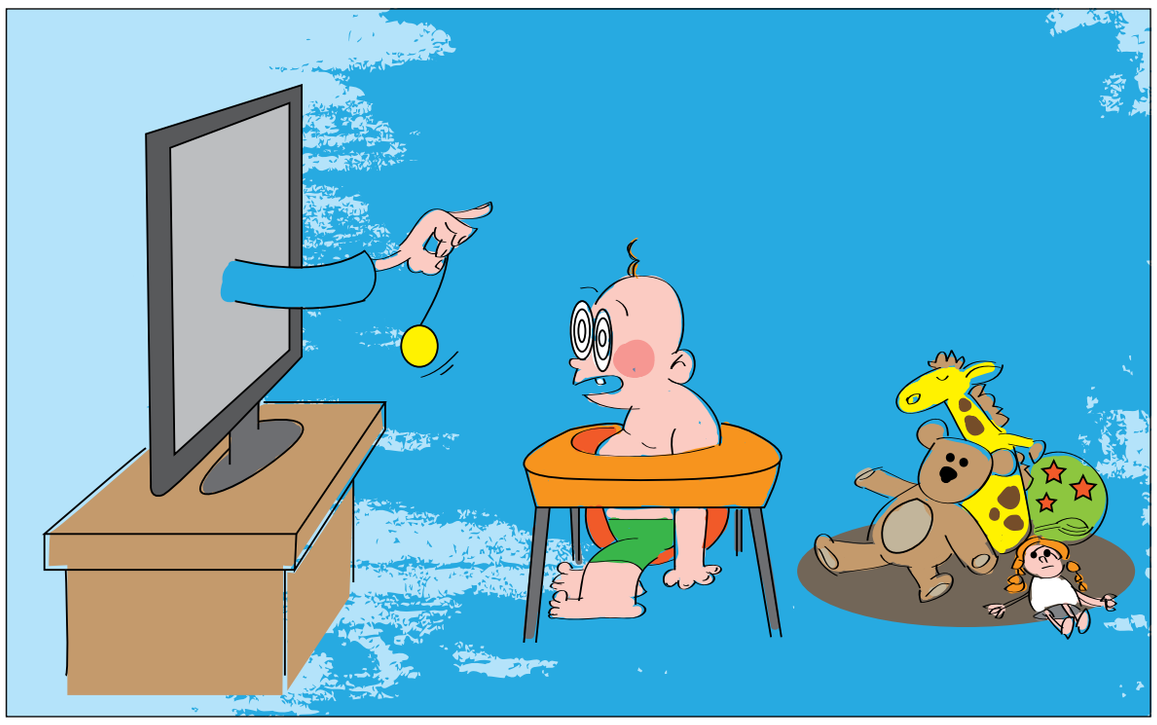
تلفن سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امور مشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه: شاخه‌سبز

E-mail:info@madandaily.com • https://t.me/rozegarmadan • www.twitter.com/Madandaily • www.instagram.com/Madandaily • www.rouzegaremadan.ir

ثبت نام سهامداران در «سجام» از ۴۶ میلیون نفر عبور کرد

ثبت نام سهامداران در سامانه جامع اطلاعات مشتریان «سجام» درششمین سالروز راه‌اندازی این سامانه از رقم ۴۶ میلیون نفر عبور کرد.از ابتدای سال تا روز ۲۹ فروردین ماه سال جاری، ۹۰ هزار و ۶۰۰ نفر در سامانه سجام ثبت نام کردند تا تعداد کل اعضای حاضر در این سامانه ملی به عدد ۴۶ میلیون و ۱۵ هزار نفر برسد.سامانه جامع اطلاعات مشتریان یا به اختصار «سجام» در روز ۲۹ فروردین ماه سال ۱۳۹۷ در حاشیه برگزاری یازدهمین نمایشگاه بورس، بانک و بیمه رونمایی شد. هدف از راه‌اندازی این سامانه، شناسایی مشتریان برای ورود به باشگاه بزرگ بازار سرمایه ایران بود که تمام فعالان این بازار اعم از «سرمایه‌گذاران، مشتریان و مدیران نهادها» فقط یک بار برای همیشه در این سامانه اطلاعات خود را ثبت می‌کنند و پس از احراز هویت حضوری و یا غیرحضوری می‌توانند از سرویس‌های الکترونیک و متنوع درگاه یکپارچه ذینفعان استفاده کنند.دریافت کد معاملاتی برای ورود به بازار سرمایه، دریافت سودهای جاری، سنواتی و سهام عدالت، امکان ورود به درگاه ذینفعان بازار سرمایه و استفاده از خدمات آن شامل میز خدمت الکترونیک، پیگیری سهام عدالت متوفی، حضور در مجامع به صورت الکترونیک، شرکت در پذیره‌نویسی الکترونیکی حق‌تقدم، مشاهده و گزارش دارایی، گزارش سودهای پرداخت شده و دریافت گواهی سهام از مهمترین مزیت‌های ثبت‌نام در سامانه سجام است.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

رییس سازمان بورس و اوراق بهادار مطرح کرد:

حمایت سازمان بورس از سهامداران

گروه بورس: طی چند روز اخیر جلسه‌ای با حضور رییس سازمان بورس و اوراق بهادار، معاون نظارت بر بورس‌ها و ناشران، مدیران ارکان بازار و جمعی از فعالان بازار سرمایه در محل این سازمان و با هدف بررسی و تبادل نظر پیرامون وضعیت بازار سرمایه برگزار شد. در ادامه نوسانات ایجاد شده در معاملات بازار سهام روز شنبه ۲۵ فروردین ۱۴۰۳، رییس سازمان بورس و اوراق بهادار جلسه‌ای را با فعالانی از نهادهای مالی، تحلیل‌گران و رسانه‌های بازار سرمایه در محل این سازمان برگزار کرد و پیشنهادهای مطرح شده از سوی فعالان بازار در راستای بهبود وضعیت حاکم در این بازار مورد بحث و بررسی قرار گرفتند.

در این مراسم مجید عشقی، رییس سازمان بورس و اوراق بهادار با تاکید بر پیچیدگی شرایط حاکم در بازار سرمایه اعلام کرد: بحث‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی باعث ایجاد برخی توقعات و انتظارات از بورس شده است. بی‌اعتمادی‌های حاکم در میان سهامداران تحت تاثیر عوامل مختلف باعث ایجاد شرایطی سخت در بازار شد که اکنون با توجه به چنین مساله‌ای و نیز برای گذر از این شرایط نیازمند یک همدلی هستیم.

عشقی گفت: تجربیات قبلی نیز حاکی از آن است که شرایط فعلی حاکم بر بازار نمی‌تواند در بلندمدت ادامه‌دار باشد. برهه‌هایی که شرایط بازار سرمایه خیلی مناسب نیست، طبیعتا بخش‌های خصوصی چندان تمایلی به عرضه شرکت‌های زیر مجموعه خود به بورس ندارند و معتقدند که ارزندگی چندانی برای شرکت‌ها در این بازار در نظر گرفته نمی‌شود.

وی با تاکید بر منصفانه بودن معاملات بازار سهام گفت: سازمان بورس هیچ نقش و دخالتی در کاهش و افزایش ارزش سهام شرکت‌های بورسی و یا شاخص کل ندارد و معاملات این بازار براساس واقعیت‌های اقتصادی پیش می‌رود. عشقی با اعلام اینکه اگر نقش بورس در تولید چشمگیر نباشد دیگر نمی‌توان هیچ ارزشی را برای این بازار در اقتصاد کشور قائل باشیم، افزود: گاهی برخی از سیاست‌های اتخاذ شده فراتر از موضوعات بازار سرمایه، باعث آسیب جدی به وضعیت تولید در کشور می شود.

رییس سازمان بورس با اعلام اینکه هیچ یک از فضاهای حاکم در اقتصاد کشور مثل بازار سرمایه دارای پشتوانه مردمی نیستند، گفت: بازار سرمایه‌دارای چندین پشتوانه مانند نهادهای عمومی و ناشران، فعالان بازار، مردم، مشمولان سهام عدالت است اما تاکنون هیچ استفاده‌ای از این ظرفیت‌ها نشده است. اکنون یکی از موضوعات مورد تمرکز ما بر بحث رسانه است و باید به‌طور حتم نهایت استفاده را از فضای رسانه‌ای کرد. عشقی با بیان اینکه سازمان بورس نمی‌تواند به تنهایی اقدام به تصمیم‌گیری نسبت به مسایل بنیادی بازار کند، گفت: یکی از مشکلاتی که اکنون در حال دست و پنجه نرم کردن با آن هستیم، وجود برخی از بلاتکلیفی‌ها نسبت به مسائل مهم و موثر بر بازار است.

▣ بورس نیازمند برخی از انسجام‌ها

وی با اعلام اینکه اکنون در بازار نیازمند انسجام بیشتر هستیم، به تاثیرگذاری نقش روابط عمومی و رسانه‌ها در انتقال دیدگاه‌ها اعلام کرد: اگر نتوانیم اقدامات مهم و مدنظر را به صورت دقیق و با روشی مناسب به مرحله اجرا برسانیم دیگر نمی توان در انتظار تحقق شعار «جهش تولید با مشارکت مردم» بود. عشقی تاکید کرد: اکنون در کشور شاهد وجود برخی از قانون‌ها هستیم که ۱۰ سال از اجرای آن می‌گذرد اما به یکباره و بدون اعلام قبلی و درنظر گرفتن آثار آن بر بازارهای موازی و یا سایر بخش‌ها، دچار تغییرات جدی می‌شوند.

▣ تصمیم‌گیری برای زیرساخت‌های بازار

رییس سازمان بورس و اوراق بهادار گفت: با توجه به شرایط سیاسی حاکم در کشور باید نسبت به اتخاذ برخی تصمیمات کوتاه مدت اقدام کنیم و درخصوص زیرساخت‌ها متناسب با شرایط بازار و نیز پیشنهادهای ارایه شده تصمیم‌گیری شود. عشقی با بیان اینکه مشکل حاکم در بازار را نمی‌توان به مساله بازارگردانی یا الگوریتم‌ها ربط داد، افزود: در این زمینه ابهاماتی وجود داشت که درصدد رفع آنها برآمدیم، اکنون می‌توان ادعا کرد که همه معاملات الگوریتم را در سامانه به صورت لحظه‌ای رصد می‌کنیم و همه سفارشات شناسایی می‌شوند.

▣ واریز عمده منابع سازمان بورس در صندوق تثبیت بازار سرمایه

رییس سازمان بورس با بیان اینکه عمده منابع این سازمان در صندوق تثبیت وجود دارد و منابع چندانی را در بانک‌ها نگهداری نمی‌کنیم، اظهار داشت: بخش عمده‌ای از منابع صندوق توسعه و تثبیت بازار سرمایه در صندوق‌های با درآمد ثابت سرمایه‌گذاری شده است و سپرده‌های بانکی بخش کمی را شامل می‌شود که این موضوع برای مدیریت ریسک بازار ضروری است.

وی ادامه داد: اکنون به دنبال این هستیم تا با مصوبه‌ای مجوز سرمایه‌گذاری اختیاری برای ارکان بازار نزد صندوق توسعه بازار صادر شود تا بتوانند منابع مازاد را صدور بزنند و در صورت نیاز بدون محدودیت‌های مندرج در امیدنامه این صندوق اقدام به ابطال کنند. عشقی درخصوص فعالیت صندوق توسعه و تثبیت بازار سرمایه گفت: به دنبال گسترش بیش از اندازه این صندوق‌ها نیستیم، بلکه این صندوق‌ها باید فقط در صورت نیاز نسبت به حمایت از بازار اقدام کنند.

رییس سازمان بورس با بیان اینکه در صورت اصلاح سودآوری شرکت‌ها، ارزش واقعی بازار خیلی بیشتر از عددی خواهد بود که اکنون وجود دارد، اظهار داشت: اگر دولت کاری کند که سرمایه‌گذاری در بورس توجیه‌پذیر شود، به‌طور حتم بازار وارد مدار رشد می‌شود و دولت هم می‌تواند با کمک این بازار کسری بودجه را برطرف کند.

وی با بیان اینکه اکنون جایگاه بازار سرمایه تحت تاثیر عوامل متعدد تضعیف شده که این موضوع باید مورد اصلاح قرار بگیرد، افزود: دولت باید بداند که ۵۰ میلیون سهامدار عدالت در این بازار حضور دارند و باید برنامه ریزی‌ها برای این بازار در راستای حفظ حقوق سهامداران باشد. عشقی اعلام کرد: در صورت لزوم تصمیماتی را برای حجم مبنا، ضریب اعتباری کارگزاران در هیات مدیره سازمان بورس اتخاذ می‌کنیم تا سرمایه‌گذاران بیشتر از یک حد مشخصی آسیب نبینند.

همچنین رضا عیوضلو، معاون نظارت بر بورس‌ها و ناشران سازمان بورس در این مراسم با اعلام اینکه سال ۱۴۰۲ سال خوبی برای بازار سرمایه ارزیابی نمی‌شود، اظهار داشت: در این برهه زمانی اتخاذ برخی تصمیمات و صدور بخشنامه‌ها یا مصوبه‌هایی از سوی سیاست‌گذاران اقتصادی اثرات منفی بر امنیت سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه در پی داشت.

وی افزود: اکنون با فضایی روبه‌رو هستیم که مطالبی مطرح می‌شود که ممکن است در ظاهر حرف‌های مثبتی به نظر برسد اما خروجی آن به ضرر تولید بوده و متاسفانه فضای ایجاد شده، تصمیمات کلیه سیاست‌گذاران از قبیل سیاست‌گذاران بودجه‌ای و پولی را تحت تاثیر قرار می‌دهد و نمود منفی آن بر تولید و سرمایه‌گذاری آشکار شده است.

▣ هدست واقعیت مجازی سونی

عیوضلو تاکید کرد: در ماه های پایانی سال گذشته انتظار می‌رفت که بازار سرمایه به یک ثبات نسبی دست پیدا کند اما یکباره با تصمیم انتشار گواهی سپرده ۳۰درصدی مواجه شدیم که این امر باعث ایجاد شوک به معاملات بازار سرمایه شد.

این امر درحالی است که موضوعی که در بین کارشناسان مطرح است، مکانیزم اثرگذاری این سیاست روی تورم با ابهام جدی روبه‌رو است.

معاون نظارت بر بورس‌ها و ناشران سازمان بورس اظهار داشت: بعد از تعطیلات عید نوروز با برخی از اتفاقات منطقه‌ای روبه‌رو شدیم که اتفاقات اخیر باعث برگزاری جلساتی در سازمان بورس جهت بررسی گزینه‌های پیشنهادی درخصوص ثبات بازار سرمایه شد. وی اعلام کرد: درخصوص زیرساخت‌های بازار با مدیران بورس، فرابورس و اعضای هیات مدیره جلساتی برگزار شده است و گزینه‌های حمایتی بازار مورد بحث قرار گرفت که در نهایت مسائل مطرح شده با جمع‌بندی نظرات از سوی فعالان بازار اجرایی می‌شود. وی در پایان با بیان اینکه جلسات حمایتی سازمان بورس در مواقع بحرانی برگزار شده و این جلسات بنا بر وضعیت حاکم ادامه‌دار بوده است، گفت: اکنون هم بنا بر شرایط ایجاد شده در کشور جلسات حمایتی را برگزار کردیم و این جلسات در صورت صلاحدید ادامه پیدا خواهد کرد.

صبر بورس برای کاهش تنش‌ها

بورس تهران را می‌توان بخت برگشته‌ترین بازار مالی در بین تمامی بازارها دانست. طی روزهای اخیر به واسطه تهدید و تنش‌های نظامی بازار سرمایه روند نزولی گرفتن و پس از حمله ایران به اسراییل شاهد خسارت سنگین در این بازار بودیم و این خسارت و سرخ‌پوشی همچنان در بازار ادامه دارد. حتی برای جبران وضعیت سازمان بورس در جلسه‌ای که بلافاصله پس از این تنش تشکیل شد دامنه نوسان را کاهش داد تا از ریزش سنگین بازار جلوگیری شود. اما کاهش دامنه نوسان تنها توانست سرعت سقوط را کاهش دهد و معاملات بورس تهران همچنان سرخ‌پوش است. به عقیده بسیاری از کارشناسان تغییر دامنه نوسان نمی‌تواند کار چندانی برای بازار انجام دهد؛ چراکه در شرایط وخیم نقدینگی از بازار و دایره معاملات خارج می‌شود و کاهش دامنه نوسان تنها سرعت این خروج نقدینگی را کاهش می‌دهد و پس از بازگشت دامنه نوسان به حالت عادی بازهم شاهد خروج نقدینگی از بازار خواهیم بود. برای مفهوم بهتر شرایط بهتر است دامنه نوسان را توضیح دهیم؛ دامنه نوسان، تعیین‌کننده حداقل و حداکثر قیمتی است که یک دارایی می‌تواند در طول یک دوره زمانی مثلا روزانه معامله شود. در بورس، حداقل و حداکثر قیمت براساس درصدی از قیمت پایانی دارایی در روز معاملاتی قبل مشخص می‌شود و دارایی مورد نظر نیز می‌تواند سهام، حق تقدم سهام یا قراردادهای آتی باشد. در بسیاری از بورس‌های دنیا همچون تایوان، تایلند، استرالیا، اسپانیا، مالزی، ایتالیا، ترکیه، فرانسه، کره، ژاپن و ایران، قانون‌گذاران به منظور کاهش نوسان بازار و کاهش ریسک و ضرر سرمایه‌گذاران در اثر تصمیمات احساسی و هیجانی اقدام به وضع دامنه مجاز نوسان کرده‌اند. لازم به ذکر است ایجاد محدوده قیمتی تنها به بازار سهام و بورس ختم نمی‌شود، بلکه در بسیاری از بازارهای دیگر نیز این قانون اعمال می‌شود. در بورس‌های اوراق بهادار توسعه یافته، بیشتر از توقف معاملات استفاده می‌شود. بورس سهام در ایالات‌متحده توقف معاملات را به حد نوسان قیمت ترجیح می‌دهد. علاوه بر امریکا، بورس‌های سهام در ایتالیا، کانادا، آلمان، هنگ‌کنگ، انگلیس و... نیز توقف معاملات را نسبت به حد نوسان ترجیح می‌دهند.

▣ فرش قرمز بورس

برخی از کارشناسان عقیده دارند که که دامنه نوسان باعث می‌شود که جلوی التهابات بازار گرفته شود و از بیش‌واکنشی جلوگیری شود؛ به‌طوری‌که کمک می‌کند تا معاملات سرمایه‌گذاران براساس احساسات آنها صورت نگیرد و عقلانیت به بازار برگردد و به‌دنبال آن، شاهد یک بازاری باشیم که براساس واقعیت بورس است. اما براساس پژوهش‌های اخیر، دامنه نوسان معایبی دارد که یکی از آنها تسری دادن اتفاق‌های امروز به روزهای آینده است. یعنی اگر شاهد منفی بودن بازار هستیم این موضوع در روزهای بعدی نیز، تکرار خواهد شد و نه تنها جلوی بیش‌واکنشی سهامدار را نمی‌گیرد بلکه باعث تشدید آن می‌شود. سهام‌هایی که دارای دامنه نوسان هستند و منفی می‌خورند این منفی خوردن حداقل در دو روز معاملاتی دیگر هم وجود دارد و در مجموع، روند بازگشت بازار سرمایه را با کمی تاخیر مواجه می‌سازد. شاخص کل بورس تهران از ابتدای هفته روند نزولی به خود گرفته و البته نانگفته نماند که این روند تنها به ابتدای هفته مربوط نمی‌شود و متاسفانه از ابتدای سال جدید شاهد سرخ پوشی در معاملات بازار سرمایه هستیم که این سرخ پوشی نتیجه خوبی در پی ندارد و احتمالا خروج نقدینگی از دایره معاملات هر روز بیش از گذشته شود. در حال حاضر قیمت دلار بازار آزاد حدود ۵ هزار تومان کاهش یافته است و به محدوده ۶۵ هزار تومان رسیده؛ این درحالی که طی یک الی دو روز گذشته دلار بازار آزارد رکورد بیش از ۷۰ هزار تومانی را نیز زد. این رکوردشکنی‌ها در بازارهای موازی احتمال دارد در هفته‌های آتی به صورت هیجانی و روانی روی بازار سرمایه تاثیر بگذارد و تا حدودی شرایط تغییر کند. به هر ترتیب باید چند هفته‌ای صبر کرد تا بازار سرمایه به یک روند معقول و عادی بازگردد و به نوعی زیان کمتر برای سرمایه‌گذاران به جای بگذارد.در چهارمین روز کاری هفته یعنی سه‌شنبه، شاخص کل بورس تهران ۴ هزار و ۹۹۸ واحد نسبت به روز کاری گذشته پایین‌تر ایستاد و به سطح ۲ میلیون و ۲۰۱ هزار و ۹۰۸ واحد رسید. شاخص کل هم‌وزن بورس نیز با ریزش ۲ هزار و ۸۳۳ واحدی در رقم ۷۲۳ هزار و ۱۶۶ واحدی ایستاد. شاخص کل فرابورس با کاهش ۱۰۵ واحدی به رقم ۲۴ هزار و ۶۰۳ واحد رسید. همچنین شاخص هم وزن فرابورس با افت ۶۲۱ واحد به سطح ۱۳۱ هزار و ۶۹ واحد رسید.روز سه‌شنبه خالص تغییر مالکیت حقوقی به حقیقی بازار منفی شد و ۵۷۵ میلیارد تومان پول حقیقی از بازار سهام خارج شد. روز اخیر نماد خودرو بیشترین خروج پول حقیقی را داشت که ارزش آن ۲۹ میلیارد تومان بود. پس از ایران خودرو، نمادهای وبانک، فولاد، شستا و ملت بیشترین خروج پول حقیقی را داشتند. در سوی دیگر، بیشترین ورود پول حقیقی به نمادهای آسیاتک، وارس، فملی، وملی و دکوثر تعلق داشت. روز سه‌شنبه شستا، فارس و وبملت نمادهای قرمزپوش بورس بودند که بیشترین اثر را در افت شاخص کل بورس داشتند. در سوی دیگر نمادهای فملی، فولاد و همراه از نمادهای سبز بودند که اثر مثبت بر شاخص داشتند. در فرابورس نیز نمادهای آریا، مارون و شگویا بیشترین اثر کاهنده را بر شاخص داشتند و نمادهای ارفع، تجلی و بگیلان سبزپوشان بازار هستند که اثر افزایشی بر شاخص کل فرابورس داشتند. در بین نمادهای پرتراکنش بورس نماد ذوب بیشترین تراکنش را داشت و وبملت و فملی در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. در فرابورس نیز کرمان، خاور و کرومیت بیشترین تراکنش را داشتند. روز گذشته ارزش معاملات کل بازار سهام به ۹ هزار و ۸۴۹ میلیارد تومان رسید. ارزش معاملات اوراق بدهی در بازار ثانویه ۲ هزار و ۱۳۹ میلیارد تومان بود که ۲۲درصد از ارزش کل معاملات بازار را در این روز تشکیل می‌دهد. ارزش معاملات خرد نیز با افزایش ۴۴درصدی به نسبت روز معاملاتی قبل به رقم ۳ هزار و ۸۱۶ میلیارد تومان رسید. در معاملات نماد وبملت بیشترین ارزش معاملات بازار سهام را به خود اختصاص داد که ارزش معاملات آن ۱۱۹ میلیارد تومان بود. پس از وبملت، فولاد بیشترین ارزش معاملات را داشت و خودرو رتبه سوم بیشترین ارزش معاملات را به خود اختصاص داد و پس از آن، دو نماد فملی و شپنا در رتبه‌های بعدی بیشترین ارزش معاملات قرار گرفتند. در معاملات سه‌شنبه، ۸۶ نماد صف خرید داشتند و ۲۹۰ نماد با صف فروش مواجه بودند. مجموع ارزش صف‌های خرید با افت ۸۸درصدی نسبت به روز کاری قبل به ۱۶۹ میلیارد تومان کاهش یافت و مجموع ارزش صف‌های فروش نیز با افزایش ۷۰درصدی به ۷۸۲ میلیارد تومان رسید.

یادداشت

نغمه‌های بیت‌کوین و موسیقی اقتصاد کلان

آتنا جعفری
پژوهشگر اقتصاد دیجیتال

بیش از ۱۵ سال از تولد بیت‌کوین به‌عنوان پیش‌قراول این بازار مالی فناورانه می‌گذرد و دیگر نام بیت‌کوین تداعی‌کننده فعالیت‌های مجرمانه و غیرقانونی نیست. رقص نماد BTC در فهرست بورس‌های بزرگ، جدیدترین نمایش چشم‌نواز بازار ارزهای دیجیتال است. البته پیش‌ازاین نیز بیت‌کوین را در فهرست دارایی شرکت‌های بزرگ، کیف پول افراد مشهور و این اواخر نرم‌افزارهای بانکی دیده بودیم. این مسیر برای ما یادآور روزهای سرکوب فناوری، انکار آن، پذیرش محتاطانه و درنهایت حرکت به سمت «پذیرش عمومی» است.با حرکت در مسیر پذیرش عمومی، اهمیت «شناخت و آگاهی»، به دلیل ورود مخاطبان جدید و گاه کم‌اطلاع‌تر بیشتر می‌شود؛ بالاخص در اینجا که با یک بازار مالی نسبتا جدید و تا حدودی متفاوت روبه‌رو هستیم. بیایید به یکی از اولین سوالات معامله‌گران در مواجهه با بازار ارزهای دیجیتال پاسخ دهیم. سوالی که برای اکثر تریدرهای جدیدالورود مطرح می‌شود این است: آیا شیوه تحلیل و پیش‌بینی نوسانات قیمت رمزارزها به‌طورکلی با بازارهای مالی قدیمی‌تر همچون بورس، طلا و ارز متفاوت است؟ در این مطلب قصد داریم ببینیم که این رقاص جسور، با هارمونی بازارهای سنتی همگام است یا خیر.

▣ آیا بیت‌کوین جزیره‌ای دورافتاده از دیگر بازارهاست؟

بررسی داده‌های آماری نشان می‌دهد که بیت‌کوین در حال هم‌نوازی با دیگر نغمه‌های بازارهای بزرگ مالی است. همبستگی این رمزارز با شاخص‌های کلیدی در تحلیل بازارهای مالی، مانند شاخص اس اند پی ۵۰۰، شاخص دلار آمریکا و نرخ تورم در حال افزایش است. به‌عنوان‌مثال، در سال ۲۰۲۲، ضریب همبستگی بیت‌کوین با شاخص اس اند پی ۵۰۰ از ۰.۳ در سال ۲۰۲۰ به ۰.۷ افزایش یافت. این ارتباط نشان می‌دهد که بیت‌کوین تا حدودی به جریان اصلی اقتصاد جهانی نزدیک شده است. شاخص‌های اقتصادی کلان مانند تولید ناخالص داخلی (GDP) کشورهای بزرگ، نرخ بیکاری، نرخ بهره بانکی و شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI)، خصوصا در ایالات‌متحده آمریکا، چین، اروپا و ژاپن به طور مستقیم و غیرمستقیم بر تقاضا برای ارزهای دیجیتال و تمایل سرمایه‌گذاران به ریسک‌پذیری اثر می‌گذارند. روشن است که دنبال‌کردن شاخص‌های یادشده در گزارش‌های اقتصادی دوره‌ای که از سوی این کشورها منتشر می‌شود به درک روشن‌تر معامله‌گران، به‌خصوص سرمایه‌گذاران بلندمدت از آینده کمک می‌کند.

▣ عوامل زمینه‌ساز همبستگی

حال که تا حدودی به این همبستگی فزاینده پرداخته‌ایم بهتر است به عواملی که در پس این هم‌نوازی قرار دارند اشاره کنیم؛ عواملی مانند حمایت قانون‌گذاران، ورود بازیگران نهادی، رشد صرافی‌های رمزارز و توجه بیشتر رسانه‌ها، نقشی کلیدی در این همبستگی ایفا می‌کنند. البته باید در نظر داشته باشیم که ورود سرمایه‌گذاران نهادی مهم‌ترین عاملی است که تقاضا را برای دارایی‌های رمزنگاری‌شده افزایش داده و به نوسانات آن نظم بیشتری بخشیده است؛ چرا که فناوری ارزهای دیجیتال نشان داده به دلیل ماهیت غیرمتمرکز و قانون‌گریزش همواره قانون‌گذار را به دنبال خود کشانده و نه بالعکس. از سوی دیگر همان‌طور که عنوان شد، نقش صرافی‌های رمزارز غیرقابل‌انکار است.این صرافی‌ها با فراهم‌کردن بستری برای تبادل آسان رمزارزها ظرفیت این بازار را افزایش داده و به هماهنگی آن با سایر بازارهای مالی کمک کرده‌اند. هرچند در بین جامعه اصیل رمزارز و بلاک‌چین، از «صرافی‌های متمرکز» و «سازمان‌های مالی متمرکز» همچون بورس و بانک به‌عنوان دروازه‌های محدودکننده و متمرکزساز یاد می‌شود؛ اما برای گذار از زیست‌بوم مالی متمرکز فعلی به زیست‌بومی با محصولات و خدمات غیرمتمرکزتر (Peer to Peer) ناگزیر به انتخاب این گزینه‌ها هستیم. هرچه باشد در حال حاضر اعتماد عمومی مردم جهان به ساختارهای متمرکز، به‌خصوص در کشورهایی که ثبات اقتصادی بیشتری دارند، بیشتر است.از همین روست که می‌بینیم بیشتر سرمایه‌گذاران حقیقی و کوچک دنیای رمزارزها (علاقه‌مندان واقعی رمزارزها)، از مردم کشورهای درحال‌توسعه و کمتر توسعه‌یافته هستند. بیش از ۹۹درصد مردم کشورهایی نظیر نیجریه بنابر نظرسنجی اخیر موسسه معتبر Consensys با رمزارزها آشنا هستند. همچنین در ترکیه که بنا بر اطلاعات وبگاه Statista در جایگاه چهاردهم جهان از نظر تعداد افراد فعال در بازار ارزهای دیجیتال قرار دارد چنین است. راستی چرا جای دور برویم! کشور خودمان ایران بنابر آمار مختلف داخلی و گزارش وبگاه کوین مارکت‌کپ، نزدیک به ۲۰میلیون نفر دارنده ارز دیجیتال را در خود جای داده است.البته لازم به ذکر است همبستگی روبه‌افزایش بازار رمزارزها با سایر بازارهای مالی، چالش‌های جدیدی را پیش‌روی تحلیلگران گذاشته است. سرمایه‌گذاران ازاین‌پس برای موفقیت بیشتر و پیش‌بینی دقیق‌تر باید علاوه بر روش‌های جاافتاده، همچون تحلیل فنی (تکنیکال)، بنیادی (فاندامنتال) و درون زنجیره‌ای (آنچین)، به شاخص‌های کلیدی اقتصاد کلان مانند نرخ تورم، سیاست‌های پولی و نرخ بهره نیز گوش فرادهند.

▣ چه شاخص‌هایی در تحلیل رمزارزها مهم‌ترند و چرا؟

شاخص اس اند پی ۵۰۰: شاخص اس اند پی ۵۰۰ مخفف عبارت Standard & Poor›s ۵۰۰ و یک شاخص وزن‌دهی‌شده براساس ارزش بازار ۵۰۰شرکت پیشرو در معاملات بورس ایالات‌متحده آمریکاست. این شاخص به‌عنوان یکی از مهم‌ترین شاخص‌های بازار سهام در جهان شناخته می‌شود و با رهگیری عملکرد ۵۰۰شرکت بزرگ از ۱۱بخش مختلف اقتصادی، وضعیت کلی بورس ایالات‌متحده را نشان می‌دهد. توجه به نرخ همبستگی قیمت بیت‌کوین با این شاخص باید از دو منظر مورد اهمیت معامله‌گران بازار ارزهای دیجیتال قرار بگیرد:اولا این شاخص دریچه‌ای به قلب تپنده اقتصاد آمریکاست و نه‌تنها وضعیت فعلی بازار را نشان می‌دهد، بلکه به‌عنوان یک قطب‌نما، مسیریابی سرمایه‌گذاران را در دنیای پیچیده بازارهای مالی آسان‌تر می‌کند. بسیاری از این شرکت‌ها (خصوصا شرکت‌های فناوری‌محور مانند گوگل) و حتی مدیران و سرمایه‌گذاران ارشد آنها، به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم با بازار رمزارزها مرتبط هستند یا در آن سرمایه‌گذاری کرده‌اند.

پس طبیعی است که ضربان منظم این شاخص فرصتی برای جاه‌طلبی این شرکت‌ها به‌منظور سرمایه‌گذاری در سایر بازارها و فناوری‌ها فراهم کند.ثانیا، وقتی به همبستگی خارجی بیت‌کوین با شاخص اس‌اند پی ۵۰۰ اشاره می‌کنیم، نباید همبستگی داخلی بیت‌کوین با سایر آلت‌کوین‌ها را فراموش کنیم. در حال حاضر دامیننس (سلطه) بیت‌کوین بر بازار رمزارزها ۵۲درصد است و این رمزارز به‌تنهایی بیش از نیمی از سرمایه کل بازار را به خود جذب کرده است. با دانستن این موضوع علت تاثیرگذاری نوسانات بیت‌کوین بر سایر آلت‌کوین‌ها منطقی‌تر می‌شود. براساس داده‌های منتشرشده اخیر از سوی گوگل فایننس به تاریخ ۳۱ مارس (۱۲فروردین)، شاخص اس‌اند پی ۵۰۰ توانسته بهترین عملکرد سه‌ماه اول خود را در پنج‌سال گذشته، با رشد ۱۰،۱۶درصدی به ثبت برساند. البته در همین حین میانگین سود استیکینگ رمزارزها در پلتفرم‌های وب۳ یا متمرکز، ۴۵۰درصد بیشتر از میانگین سود پرداختی به سرمایه‌گذاران شاخص اس‌اند پی ۵۰۰ بوده است.

▣ نرخ بهره بانکی

نرخ بهره بانکی ابزاری کارآمد در اختیار سیاستگذاران اقتصادی است تا به کمک آن تورم را کنترل و رشد اقتصادی را هدایت کنند. اما این نرخ چه ارتباطی با رمزارزها، به‌ویژه بیت‌کوین دارد؟ لازم به توجه است که تغییرات نرخ بهره بر همه بازارهای مالی تاثیر بسزایی دارد و بازار رمزارز نیز از این قاعده مستثنی نیست. افزایش نرخ بهره جذابیت سرمایه‌گذاری در دارایی‌های کم‌ریسک مانند سپرده‌های بانکی را افزایش می‌دهد و سرمایه‌گذاران را از دارایی‌های پرریسک مانند رمزارزها دور می‌کند. این امر درنهایت موجب کاهش تقاضا برای رمزارزها و افت قیمت آنها می‌شود. اگر توجه کرده باشید همواره بعد از اعلام تغییرات نرخ بهره یا کمی پیش و بعد از آن التهابات بازار به اوج خود می‌رسد. از سوی دیگر کاهش نرخ بهره، تاثیر عکس بر قیمت رمزارزها گذاشته و موجب افزایش تقاضا برای ارزهای دیجیتال و رشد قیمت آنها می‌شود.رابطه نرخ بهره فدرال و نرخ تامین مالی فدرال با قیمت رمزارزها بسیار پیچیده است و اثرات متفاوتی بر این بازار می‌گذارد.

حتی در مواقعی که انتظارات عمومی و پیش‌بینی‌ها رنگ و بوی افزایش نرخ می‌دهند، ثابت نگه‌داشتن نرخ از سوی کمیته بازار آزاد فدرال (FOMC) موجب هیجانات صعودی و خوشحالی گاوهای بیت‌کوین می‌شود؛ دقیقا مانند اتفاقی که در ۲۰ مارس ۲۰۲۴ (اول فروردین ۱۴۰۳) افتاد. در این روز، نرخ بهره ثابت ماند و قیمت بیت‌کوین را که در دو روز قبل، حدود ۸درصد کاهش یافته و به محدوده ۶۰هزار دلار رسیده بود، با حدود ۱۰درصد بازیابی به محدوده ۶۶هزار دلار رساند.

▣ شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI)

این شاخص معیاری برای سنجش تورم است و نقشی اساسی در تحلیل بازارهای مالی ایفا می‌کند. تحلیلگران بازار رمزارز از Consumer Price Index به‌عنوان ابزاری برای پیش‌بینی روندهای آتی بازار استفاده می‌کنند. افزایش این شاخص، نشان‌دهنده تورم و کاهش ارزش پول است.

در چنین شرایطی، سرمایه‌گذاران ممکن است به دنبال پناهگاه‌های امنی برای حفظ ارزش دارایی‌های خود باشند. در این وضعیت بیت‌کوین و سایر رمزارزها، به دلیل ماهیت غیرمتمرکز و ضدتورمی، گزینه‌ای جذاب برای سرمایه‌گذاران هستند.

بررسی داده‌های تاریخی نشان می‌دهد که ارتباط مستقیمی بین CPI و قیمت بیت‌کوین وجود دارد. به‌عنوان‌مثال، در ماه مارس ۲۰۲۱، شاخص قیمت مصرف‌کننده ایالات متحده به ۲،۶درصد افزایش یافت که بالاترین رقم در یک‌سال پیش از آن بود.

در پی انتشار این خبر، قیمت بیت‌کوین در عرض چند روز از ۵۰هزار دلار به ۶۰هزار دلار افزایش یافت. لازم به توضیح است که همبستگی بین CPI و قیمت رمزارزها، همیشگی نیست و در برخی موارد، ممکن است شاهد عدم‌تطابق بین این دو روند باشیم.

▣ از آینده چه خبر؟

پیش‌بینی‌ها از ثابت نگه‌داشتن نرخ بهره از سوی ایالات‌متحده و حتی کم‌کردن آن حکایت دارد. فدرال‌رزرو از سال ۲۰۲۲ نرخ بهره را به طور پیوسته افزایش داده تا با تورم مقابله کند. از سوی دیگر، داده‌های تورم که در ژانویه ۲۰۲۴ منتشر شد، نشان‌دهنده ادامه رونق در اقتصاد آمریکا بود. با احتمال کاهش تورم در ماه‌های آتی، کاهش نرخ بهره در سه مرحله دور از انتظار نخواهد بود. در صورت عملی‌شدن این پیش‌بینی‌ها، شرایط برای گسترش سیاست‌های انبساطی و در پی آن رشد بازارهای مالی مهیا می‌شود.

باید در نظر بگیریم که شرایط اقتصادی ممکن است به‌یکباره در پی تغییر سیاست‌های کشورهای بزرگ، وقوع حوادثی نظیر جنگ اوکراین و روسیه یا همه‌گیری‌هایی نظیر کرونا، دستخوش تغییر شود. در نتیجه رصد تحولات و بررسی تمام شاخص‌های مهم اقتصادی یادشده، امری حیاتی برای موفقیت معامله‌گران در بازار رمزارزهاست.